VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

57. évfolyam, 25. szám — Ára: 80 fillér — Vasárnap, 1967. január 29.

A Hazafias Népfront Országos Tanácsának választási felhívása

Választópolgárok!

Országunk népe március 19-én ismét az urnákhoz járul, hogy megválassza az új országgyűlési képviselőket és tanácstagokat. A választás a szocializmust építő magyar nép számára újabb alkalom az elmúlt négy évről szóló számadásra és egyben arra is, hogy véleményét nyilvánítsa a következő évek feladatairól.

A Magyar Szocialista Munkáspárt nemrég lezajlott IX. kongresszusán nagy felelősséggel elemezte az elmúlt négy év fejlődésének fő vonásait és a magyar népnek újabb évekre szóló programot javasolt, amelynek megvalósítása közelebb visz bennünket a szocializmus teljes felépítéséhez. A Hazafias Népfront egyetért e program célkitűzéseivel és támogatja megvalósításukat.

Az elmúlt négy évben eredménnyel munkálkodtunk a szocialista társadalom építésén. Erősödött szocialista rendszerünk és államhatalmunk, fejlődött a demokratizmus, gyarapodott országunk gazdasága, javultak az életviszonyok, műveltebb lett népünk, növekedett hazánk tekintélye a világban. A második ötéves tervet és a harmadik ötéves terv első esztendejét sikerrel zártuk. A nemzeti jövedelem nagyobb lett. Iparunk korszerűbbé vált, tervszerűen emelkedett termelése, javult a termékek minősége és növekedett a munka termelékenysége. Szocialista mezőgazdaságunk erőteljesen fejlődik, a termelőszövetkezetek évről-évre jobban gazdálkodnak, bővült termelésük mind a közös, mind a háztáji gazdaságokban. Gazdasági eredményeink mellett azt is elértük, hogy az elmúlt években erősödött a szocializmus a magyar nép gondolkodásában. Mindinkább elfoglalja helyét társadalmunkban a szocialista erkölcs, a munkához való új viszony, az új, szocialista közösségi szellem.

Az elmúlt évek politikájának eredménye a szocialista nemzeti egység továbbfejlődése, népünk összeforrottsága, a párttagok és pártonkívüliek közötti bizalom erősödése.

Népünk szocialista nemzeti egységét tovább akarjuk erősíteni. A munkás-paraszt szövetségre támaszkodunk, szemelőtt tartva minden dolgozó osztály és réteg alapvető érdekeit és érdekközösségét. A párttagok és a pártonkívüliek, a különböző egyházakhoz tartozó hívők és a nem hívők egyaránt megtalálják helyüket azoknak az egyetemes nemzeti céloknak a szolgálatában, amelyeket minden hazáját szerető és a társadalmi fejlődést megértő, haladó ember elfogadhat.

Céljaink elérésének döntő feltétele, hogy erősödjék szocialista államunk és a nép hatalma. Ezért fontos feladatunknak tekintjük állami szervezetünk fejlesztését, az állami tekintély és fegyelem szilárdítását, a felelősség növelését, a bürokratizmus és mindenfajta felelőtlenség leküzdését. Mindez megkívánja, hogy tovább demokratizálódjék állami életünk és fejlődjék a szocialista demokrácia.

Gazdasági fejlődésünk programját a harmadik ötéves terv foglalja magában. E terv célja, hogy gyarapítsuk az ország erőforrásait, növeljük a nemzeti jövedelmet, állandóan javítsuk a lakosság életkörülményeit. Mindezt az ipar és a mezőgazdaság arányos fejlesztésével, a munka termelékenységének növelésével, a termelés és a szükségletek összhangjának javításával akarjuk elérni.

A gazdasági fejlődés meggyorsítása megköveteli a gazdasági irányítás rendszerének reformját. Ennek megvalósítása a következő időszak nagy feladata. A reform emeli a gazdálkodás színvonalát, alkotó kezdeményezésre serkent és a lehetőségek jobb kihasználásával, az érdekeltség fokozott érvényesítésével végeredményben a jobb munka ösztönzését jelenti.

A gazdasági építőmunka célja olyan ütemű fejlődés megalapozása, amely biztosítja népünk életszínvonalának rendszeres emelését; ez a szocializmus teljes megvalósulásának értelme és követelménye. Mindent el kell követnünk a gazdasági alap erősítéséért és azért, hogy érvényesüljön a szocialista elosztás alapelve: „ki-ki képességei szerint, kinek-kinek munkája szerint!"

A hazafiság a szocialista nemzeti egység teljes megvalósításának és nagy nemzeti céljaink elérésének mélyről fakadó ereje. A Hazafias Népfront kötelességének tekinti, hogy minden erejével fáradozzék a szocialista hazafiságban rejlő alkotó és építő erők további kibontakoztatásán. Valljuk, hogy a szocialista hazafiság szerves része a nemzetköziségnek, a népek közötti barátságnak, és a szolidaritásnak, s elítéljük mind a nemzeti közömbösséget, mind a más nemzetekkel szemben tanúsított sovinizmust.

A Hazafias Népfront teljes mértékben támogatja a Magyar Népköztársaság külpolitikai célkitűzéseit. Minden imperialista törekvéssel szemben védjük nemzeti függetlenségünket, szocialista államunk szuverenitását. Küzdünk a szocialista országok egységének és összeforrottságának erősítéséért, politikai, gazdasági és katonai súlyának növeléséért. Szolidárisak vagyunk a tőkés országok dolgozóinak a demokratikus szabadságjogokért, a békéért és a társadalmi haladásért vívott küzdelmeivel. Támogatjuk a nemzeti felszabadító mozgalmak harcát a régi és az új gyarmatosítás, az imperialista elnyomás és agresszió ellen. Segítjük és támogatjuk az amerikai imperialista agresszió ellen küzdő vietnami népet. Küzdünk a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének megvalósításáért, a tartós és egyetemes békéért, Európa biztonságáért. A haladás erőivel együtt küzdünk egy új világháború kirobbantásának elhárításáért; ez népünk és az egész emberiség közös érdeke.

Felhívunk minden választópolgárt, nőket, férfiakat, ifjakat, hogy e célok megvalósítása érdekében az új törvény nyújtotta megnövekedett felelősséggel vegyenek részt a jelölő gyűléseken és a választáson.

A Hazafias Népfront jelöltjei azok a munkások, parasztok, értelmiségiek s a társadalom minden rétegének képviselői legyenek, akik eddigi munkájukkal megbecsülést és bizalmat vívtak ki, akik önzetlenül szolgálják népünk felemelkedését.

Választópolgárok! Honfitársak!

Teljesítsétek szocializmust építő államunk polgáraként és igaz magyar hazafiként alkotmányos kötelességteket. Küldjétek a legkiválóbbakat az országgyűlésbe és a tanácsokba! Szavazzatok a Hazafias Népfront jelöltjeire! Szavazzatok az igazság, az emberség és a béke szocialista politikájára!

Éljen és erősödjék népünk egysége!

Éljen a szabad, szocialista Magyarország!

HAZAFIAS NÉPFRONT ORSZÁGOS TANÁCSA

Az idei költségvetés 104,7 milliárd forint

Befejeződött az országgyűlés ülésszaka

Az országgyűlés tegnap, szombaton *folytatta* az 1967. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat vitáját. A délelőtti ülést az elnöklő *Polyák* János nyitotta meg. A vitában elsőnek dr. Csanádi György, közlekedés- és postaügyi miniszter szólalt fel. (Beszédét lapunk 2. oldalán közöljük.) Ezután *Mokri* Pál Komárom megyei képviselő, *Nánási* László Szolnok megyei képviselő, majd *Lakatos* Endre Somogy megyei képviselő, *Mázi* József budapesti képviselő, *Kovács* Pál Békés megyei képviselő szólalt fel, s fogadta el az idei költségvetési tervezetet.

A szünet után *dr. Beresztóczy* Miklós elnökletével folytatta tanácskozását az országgyűlés. *Tímár* Mátyás pénzügyminiszter *válaszolt* a költségvetési törvényjavaslat vitájában elhangzott észrevételekre, javaslatokra. (Tímár Mátyás válaszát lapunk 2. oldalán közöljük.) Ezután *határozathozatal* következett. Az országgyűlés a Magyar Népköztársaság 1967. évi költségvetési tervezetét, a terv- és költségvetési bizottság által javasolt módosításokkal együtt — a végösszegek érintetlenül hagyásával — *egyhangúan elfogadta. Az idei költségvetésben a bevételek és a kiadások fő összege 104,7 milliárd forint.*

Végül — napirenden kívül — *Kádár* János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára szólalt fel.

Az országgyűlés ülésszaka dr. Beresztóczy Miklós zárszavával ért véget.

Kádár János elvtárs beszéde

Kádár János elvtárs bevezetőben emlékeztetett arra, hogy az Elnöki Tanács január elején kiírta az új országgyűlési és tanácsválasztásokat, majd így folytatta:

— Az országgyűlés ma az 1967. évi költségvetés elfogadásával befejezte négyéves munkáját, s jelenlegi összetételében valószínűleg utoljára ül együtt. Ha visszapillantunk az elmúlt időszak munkájára, megállapíthatjuk, hogy a mögöttünk levő négy év nem volt könnyű. Az ország belső helyzetével, fejlődésével, a nemzetközi helyzet alakulásával kapcsolatos sok új feladat jelentkezett, közöttük jó néhány nagy jelentőségű, fontos kérdés. Megjegyzem, jómagam körülbelül 1930—1931 óta veszek részt társadalmi munkában, s ha most visszagondolok, egyetlen könnyű négyesztendős időszakra sem emlékszem. A fejlődés mindig új, megoldásra váró problémákat hoz, s ha jogos is a megállapítás, hogy munkánk az elmúlt négy évben nem volt könnyű, mindjárt „előlegezhetjük" az előttünk álló négy évre, hogy az sem lesz könnyű.

— Ha mérleget készítünk erről a négy évről, elsősorban mégsem a nehézségre kell gondolnunk. Mert rendszerünk természetéből következik, hogy társadalmunk vezető testületei általában az érdemi kérdésekkel foglalkoznak, ennélfogva — az országgyűlés mostani háromnapos munkája is bizonyítja — a leküzdésre váró nehézségeket és a megoldásra váró feladatokat állítják előtérbe.

— Az országgyűlés négyesztendős munkájának mérlege mégis feltétlenül pozitív. Dicsekvés nélkül megállapítható, hogy népköztársaságunk országgyűlése nagy munkát végzett. A most záruló ciklust elsősorban az igen komoly fejlődés jellemezte. Fejlődött iparunk és mezőgazdaságunk, növekedett közlekedésünk és kereskedelmünk teljesítménye, szélesedett és gazdagodott népünk műveltsége, a közoktatás, a kultúra, az egészségügy, és mérhető módon, nem csekély mértékben emelkedett a dolgozó emberek életszínvonala is. Ez természetszerűen elsősorban és döntően a megalapozott, szilárd, stabil és fejlődő politikának, a tervszerű és ésszerű munkának köszönhető.

Erősödött a szocialista közgondolkodás

— Társadalmunk vezető testületei pozitívan ítélik meg azt a szerepet, amelyet az országgyűlés az elmúlt négy évben betöltött. Azt tartják, hogy kimagasló abban a feladatkörben, amelyet az ország életében betölt, hiszen itt alkotják az ország törvényeit — döntő szerepe volt a fejlődésben.

— A számszerűen mérhető fejlődésen kívül feltétlenül szót kell ejteni arról a fejlődésről is, amit számokkal nem tudunk kifejezni, de amit minden gondolkodó politikai, társadalmi munkát végző ember tud, lát, érez és — más módon — mérhet is. E négy esztendő alatt erősödött hazánkban a szocialista közgondolkodás és feltétlenül eredményesebbé vált a nemzet alkotó erőinek tömörítését célzó munka, erősödött a szocialista építést segítő nemzeti összefogás. Megélénkült országunk nemzetközi tevékenysége is, erősödtek, szélesedtek kedvező nemzetközi kapcsolataink. Tényként állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt négy évben növekedett a Magyar Népköztársaság nemzetközi tekintélye, becsülete. Ebben kiemelkedő szerepe volt az országgyűlés munkájának is.

— Országgyűlésünk tagjai, akik négy esztendővel ezelőtt a Hazafias Népfront képviseletében, annak politikájával a választók elé álltak, most számot adva a végzett munkáról, nyugodt bizakodással és tiszta lelkiismerettel léphetnek az ország népe elé. Ez a megállapítás természetesen érvényes minden egyes képviselő elvtársra is.

Az országgyűlés eredményesen dolgozott

— Sohasem mondtuk, hogy a párt, az állam, a Hazafias Népfront vagy bármely nagy társadalmi intézményünk hiba nélkül, tökéletesen dolgozik. Még kevésbé mondhatjuk ezt egyes emberekről, bárkiről is legyen szó. Népünk azonban politikailag fejlett, nagy történelmi tapasztalatokkal rendelkezik, s felelősséggel, és jól meg tudja ítélni nagy társadalmi szervezeteink és az egyes emberek munkáját. Az értékelésben, az ítéletben két döntő momentum játszik szerepet. Az egyik az, hogy eredményes volt-e, a négy esztendő munkája, vagy sem. Mindaz, amit a közvéleményről tudunk, azt mutatja, hogy erre népünk igennel válaszol; úgy vélekedik, hogy az országgyűlés eredményesen dolgozott.

— A másik — ami az esetleges hiányosságok kapcsán döntő jelentőségű —, hogy a közvélemény és a nép nemcsak a tettet, hanem a szándékot is nézi. Bizonyosak vagyunk abban — és ennek is nagyon sok jele van —, hogy népünk jól tudja: ez az országgyűlés feltétlenül a jó ügy odaadó és teljes szolgálatára törekedett. Ezt sem felejtik el az emberek.

— Az új választás törvényszerűen, minden országgyűlés életében azt jelenti, hogy az országgyűlés személyi összetétele különböző, kiküszöbölhetetlen és elkerülhetetlen okoknál fogva változik. Hogy például mondjak, sajnos, a természetnek megvannak a maga kérlelhetetlen törvényei, és emberek, akik a jó ügyet hosszú időn át szolgálták, el is égnek ebben a munkában. Országgyűlésünkben, amely ma együtt ül, vannak olyanok is, akik a felszabadulás első napjától, az ideiglenes nemzetgyűlés összeülésétől kezdve mindmáig, sokszor rendkívül nehéz történelmi körülmények között, nagy nehézségeket leküzdve, becsülettel szolgáltak. Lehetséges, hogy ez a harc, ez az odaadás azzal is jár, hogy a következő képviselőházban már nem lesznek képesek dolgozni. Ez is szerepet játszik az összetétel változásában.

A szocialista demokrácia szélesítése az országgyűlés szerepének növelése

— Mint képviselőtársaim tudják, most bizonyos értelemben sajátos időszakban és körülmények között ülésezünk. Még együtt ül, működik a képviselőház, a választókerületekben és a különböző, arra illetékes szerveknél pedig már a jelöléseket készítik elő. A jelölés törvényes programja végső döntéssé azonban csak akkor válik, amikor a törvény előírása szerinti hivatalos aktusok, a jelölőgyűlések lezajlanak, s a kiállított okmányok az előírt helyre befutnak.

— Szeretnék utalni arra is, hogy bizonyos elvek elfogadása gyakorlati következményekkel jár. Az új választójogi törvény, az egyéni képviselői választókerületre való áttérés például — amit a tisztelt országgyűlés maga határozott el és szavazott meg — önmagában is elvileg új helyzetet teremt. Azt jelenti, hogy bizonyos érte-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Befejeződött az országgyűlés ülésszaka

(Folytatás az 1. oldalról.)

lemben — a központi jelöltekkel szemben — növekszik a helyi jelöltek szerepe és részaránya.

A másik elv, amit már jó ideje hangoztatunk, s a gyakorlatban fokozatosan érvényesítünk, hogy szélesítsük demokráciánkat úgy is, hogy vonjunk be minél több embert a közéleti tevékenységbe és ilyen módon is növeljük az országos vezetők számát. Ez is régi és helyes törekvésünk.

— A demokrácia szegénységi bizonyítványa volna, ha tartósan akarna azzal a megoldással élni — ami a felszabadulás kezdeti időszakában szükségszerű volt —, hogy egy ember hat-nyolc-tíz vagy több területen is vezetőként működjék. Arra törekszünk, hogy ezen változtassunk és hogy aki ma nyolc-tíz területen dolgozik aktívan, hat vagy négy területen dolgozzék tovább, s így többet tudjon adni. Törekszünk arra is, hogy új erők is bekapcsolódhassanak az egész fejlődés szempontjából fontos társadalmi munkába.

— Sokszor beszéltünk már arról a törekvésünkről is, hogy — a szocialista törvényességnek megfelelően — növelni és erősíteni kell az országgyűlés, mint legfőbb törvényhozó szerv ellenőrző szerepét a végrehajtó szervekkel, a kormány, az államapparátus vezetőivel szemben. Gondolunk például arra, megvizsgáljuk, s talán a közeljövőben intézkedünk is, hogy az államapparátus legfőbb vezető posztjain dolgozó emberek — elsősorban a miniszterek, s valószínűleg a miniszterek első helyettesei is — olyan viszonyba kerüljenek a parlamenttel, ami még jobban megfelel a szocializmus igényeinek, törvényeinek és szellemének, azaz mint ellenőrzöttek kerüljenek szorosabb kapcsolatba az országgyűléssel. Ezért úgy gondoljuk, ésszerű, ha az államapparátus csúcsán operatívan és az országgyűlésnek felelősséggel dolgozó emberek között az eddigihez képest csökken a képviselők száma és aránya. Ez következik az elvből és semmiféle ítéletet nem jelent egyetlen emberrel szemben sem.

Kézenfekvő, hogy a legközelebbi országgyűlési ciklusban a képviselőknek nagyobb lesz az elfoglaltságuk és több lesz a dolguk. Ez az egyéni választókerületi rendszerből is következik. Mindenki, aki politikai területen dolgozott, tudja, hogy a választók most nagyobb igénnyel léphetnek fel képviselőikkel szemben. Növekedni fog a képviselők kötelezettsége és elfoglaltsága az országgyűlés testületi munkájában is. Határozott szándékunk — és ezen a téren feltétlenül előrehaladást akarunk elérni —, hogy az országgyűlés munkája fejlődjék, hogy nagyobb hatékonysággal gyakorolhassa azokat az elvitathatatlan jogokat, még inkább eleget tehessen azoknak a kötelezettségeknek, amelyek, mint az ország legfőbb szuverén testületére reá hárulnak.

— Ez tehát mind olyan tényező, ami szerepet játszik majd a jövendő országgyűlés személyi összetételének alakulásában.

— Szeretném aláhúzni, hogy a jelenlegi országgyűlés egyetlen tagja sem került szembe a Magyar Szocialista Munkáspárt vagy a Hazafias Népfront politikájával. Ezt azért említem meg, mert a politika az elsődleges és ha valakinek eszébe jutna az a régi hagyományos magyar kifejezés, hogy ha valakit nem jelölnek újra, az bukott képviselő, akkor ebben a leglényegesebb politikai értelemben az országgyűlésben bukott képviselő nincs, mert itt ki-ki a maga tehetsége és képessége szerint becsülettel igyekezett szolgálni, képviselni és érvényesíteni azt a politikát, amire választói előtt annak idején ígéretet tett.

A szocializmus ügye iránti odaadás

Ez az ülésszak is bizonyította a magas fokú öntudatot és a szocializmus ügye iránti odaadást, ami minden képviselőtársunkat jellemez, s ez tisztességére és becsületére válik valamennyi képviselőnek, aki ennek az országgyűlésnek a munkájában részt vett. Felhatalmazásom van, hogy tolmácsoljam: a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és a Hazafias Népfront Országos Tanácsának Elnöksége politikai és erkölcsi kötelezettségének tartja, hogy azok, akik a jövőben nem képviselőként dolgoznak közéletünkben — egészségüknek és erejüknek megfelelő mértékben és helyen —, megbecsült és tisztelt emberként aktívan tovább tevékenykedhessenek társadalmunkban és részesei lehessenek annak az ügynek, amelyet mindnyájan szolgálni akarnak.

Engedjék meg kedves képviselőtársak, hogy befejezésül hangsúlyozzam: a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és kormánya nagyra értékeli, elismeri az országgyűlés és minden képviselőtársunk munkáját. Köszönetet mond valamennyi képviselőtársunknak azért, hogy az országgyűlés tagjaként négy éven át nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy politikánk eredményes legyen. Ugyanezeknek a vezető testületeknek a képviseletében és megbízásából — a magam nevében is — jó egészséget, sikereket, minden jót kívánok mindnyájuknak, akárhová állítja önöket a párt, a Hazafias Népfront és a becsület jövendő munkájukban. (Hosszan tartó, nagy taps.)

Csanádi György felszólalása

— Az elmúlt években — mondotta bevezetőben dr. Csanádi György — igyekeztünk kialakítani a lehető legkorszerűbb közlekedés alapjait. *Úgy véljük, hogy a közlekedésnek még hosszú évtizedekig a vasút marad a gerince*, elsősorban tehát ebben az ágazatban kell a létesítmények, berendezések felújítására gondot fordítanunk. Természetesen nem arra gondolunk, hogy a mintegy 9000 kilométer hosszúságú vasúthálózatot a legmagasabb technikai szintre emeljük, hanem arra, hogy *azon a körülbelül 3000 kilométer vonalhálózaton, amit szaknyelven a vasút gerinchálózatának nevezünk, biztosítsuk a legkorszerűbb közlekedés feltételeit.*

A vasút automatizálása

A modern vasút jellemzője a villamosítás, a dieselesítés — mondotta, s részletesen kitért az ezen a téren elért eredményekre. Alig pár hete avattuk fel a Szerencs—Nyíregyháza villamosított vonalat, 1967-ben befejezzük a nyíregyháza—záhonyi vonal villamosítását, s ezzel elérjük azt, hogy az ország keleti határától a nyugati határig villamosított fővonalunk lesz. 1968-ban megkezdjük a budapesti Nyugati pályaudvar és Cegléd között, 1969-ben Cegléd, Szolnok, Karcag között, 1970-ben pedig a Karcag, Debrecen, Nyíregyháza között a vasútvonal villamosítását.

Hasonló gyors ütemben folytatjuk a dieselesítést is, ebben az évben befejezzük a budapest—békéscsaba—lökösházi vonal, valamint a budapest—szobi vonal dieselesítését, s hasonló fejlesztés indul meg a budapest—kelebiai vonalon. 1968-ban megkezdjük a Balaton déli oldalán haladó járatok dieselesítését, s hasonló fejlesztés indul meg a Budapest—Pusztaszabolcs—Dombóvár—Gyékényes, illetőleg a Dombóvár—Pécs útvonalon, s 1970-re marad a Székesfehérvár—Celldömölk közötti szakasz korszerűsítése, a Pusztaszabolcs—Dunaújváros, a Miskolc—Ózd közötti vonal dieselesítése. Mindezek eredményeként a harmadik ötéves terv végén a rendelkezésre álló vasúti vonóerőnek csaknem 80 százaléka villamos-, illetőleg Diesel-vontatású lesz.

A magyar vasutakat eddig mintegy 2200 kilométer hosszúságban látták el a legkorszerűbb hézagmentes hegesztett felépítménnyel. *Az idei költségvetés biztosítja a vasúti pálya felújítását Cegléd és Szeged között*, továbbá befejeződik a Dombóvár—Kaposvár—Gyékényes közötti szakasz felújítása.

Ezután részletesen kitért a miniszter a vasúti közlekedésben is egyre nagyobb tért hódító automatizálásra.

— Bármennyire is gépesítjük, automatizáljuk a vasutat — mondotta a miniszter —, az országos hálózatnak továbbra is, a legmodernebb időben is a vasutas, az ember lesz a lelke, a működtetője, az „éltető eleme". A ma, de még inkább a holnap és a holnapután vasúti dolgozóinak automatikus kocsikapcsoló berendezések, távirányítású váltókezelők könnyítik munkájukat. Korábban az ország mintegy ezer állomásán naponta összesen 16—18 ezer vagon kirakását jobbára kézierővel végezték. *Most egyre több rakodógép dolgozik*, és a távlati a ki- és berakodások teljes gépesítése. De az emberekre mégis szükség lesz, mert a gépekbe ők „lehelnek lelket".

Változtatunk az arányokon

A közúti forgalom helyzetével és távlati tervezésével foglalkozott a továbbiakban. Ezen a területen gyors ütemű előrehaladásra van szükség. *Semmiképpen sem engedhetjük meg, hogy a közlekedés összforgalmának olyan csekély hányadát* (körülbelül 10—11 százalékát) *képviselje a közúti közlekedés, mint a legutóbbi statisztika szerint.* Az arányon minél hamarabb változtatnunk kell. A változtatás egyébként már megkezdődött. 1967-ben például az ország számos vidékén építünk, illetve kezdünk építeni úgynevezett komplex gépkocsitelepeket. A modern közúti közlekedéshez megfelelő javítókapacitást is biztosítani kell.

Az útépítésnél 1967 „lendületes" esztendőnek ígérkezik. A tervbe vett munkálatok között szerepel a bekötőutak hálózatának bővítése is. A harmadik ötéves terv idején a bekötőutak 50 százalékát megépítjük. *1967-ben 22 községet kötünk össze a főútvonal-hálózattal.* 1967-ben megkezdjük azoknak a „középrangú" utaknak az építését, amelyek majd átveszik a mostani igen gyér forgalmú vasútvonalak szerepét.

Az útépítési programunk gerince mintegy 500 kilométer út rekonstrukciója, amellyel *1967 végére elérjük, hogy az ország egész úthálózatának körülbelül a fele pormentes burkolatú lesz.*

A továbbiakban a hajózás és a légiforgalom fejlesztési elgondolásait ismertette a miniszter.

Közlekedésünk összforgalmának körülbelül nyolc százalékát bonyolítottuk eddig hajóutakon, a közeljövőre vonatkozó elgondolások: 13—15 százalékra növelni a vízi szállítások mértékét. A légiforgalom fejlesztési programja szerint, a Ferihegyi repülőteret „világszínvonalra" emelik: Európa egyik legkorszerűbb légikikötőjévé formálják. *Reménytelen a közeljövőben TU—134-es gépek forgalomba állításával tudjuk tovább növelni légiforgalmunkat.*

A miniszter befejezésül az új közlekedéspolitikai koncepció szükségességéről beszélt. *Régebben sok olyan helyen is kiépült a vasút, ahol annak fenntartása ma, a fejlett közúti közlekedés korszakában már nem kifizetődő.*

Ezzel kapcsolatban *dr. Csanádi* György utalt *Ognyenovics* Milán képviselő felszólalására, aki helytelenítette, hogy a MÁV öt Baranya megyei állomáson megszüntette, illetve meg akarja szüntetni a forgalmat. Az intézkedés indokolásául a miniszter elmondotta, hogy az egyik ilyen állomáson, Drávacsepelyen a teljes évi forgalom 35 vagon, ami azt jelenti, hogy ha naponta csak egy vagon érkezésével is számolunk, akkor is évente 330 napig teljesen kihasználatlan az állomás. *Nyilvánvaló, hogy ennek a helyzetnek a fenntartását a népgazdaság nem engedheti meg.*

Gyérforgalmú vasútvonalaink többsége 90—100 évvel ezelőtt épült, és azóta sem változott.

Ha fenn akarjuk ezeket tartani, akkor néhány év múlva elkerülhetetlenné válik az átépítésük. Ehhez viszont milliárdok kellenének. *Ezt a megoldást pedig nem választhatjuk.*

Gazdaságosabb közlekedést

— Az új közlekedéspolitikát természetesen türelmesen, fokozatosan akarjuk megvalósítani. Amíg és ahol a közúti hálózat és a gépjárműpark nem alkalmas a vasúti közlekedés felváltására, addig és ott természetesen nem szüntetjük meg a jelenlegi vasúti forgalmat. Az új közlekedéspolitikai koncepció lényege, hogy a mostaninál jobb, gazdaságosabb közlekedést alakítsunk ki.

— Minthogy az 1967. évi költségvetés tervezete biztosítja a közlekedés legfőbb idei feladatainak megoldását, a törvényjavaslatot elfogadom — mondotta.

Dr. Csanádi György nagy tapssal fogadott beszéde után *Mokri* Pál Komárom, *Nánási* László Szolnok, *Lakatos* András Somogy, *Mári* József (Budapest), *Kovács* Pál Békés megyei képviselő szólalt fel.

Tímár Mátyás válasza a képviselők felszólalásaira

Szünet után *dr. Bereszt óczy* Miklós elnökletével folytatódott a tanácskozás, és *Tímár* Mátyás pénzügyminiszter válaszolt a költségvetési törvényjavaslat vitájában elhangzott észrevételekre, javaslatokra.

Tímár Mátyás köszönetet mondott a vitában felszólalt képviselőknek, akik igen sok hasznosítható javaslatot vetettek fel.

Csak helyeselni lehet azt a gondolatot — folytatta a miniszter —, hogy az országgyűlés szerepét a költségvetés, a gazdasági tervek megtárgyalásában növelni kell. *Az az elképzelés, hogy a jövőben a költségvetést a parlament különböző bizottságai előtt is megtárgyalják.*

Ezután a népgazdaság különböző ágazatainak fejlesztésével kapcsolatosan elhangzott észrevételekre válaszolt a pénzügyminiszter. *Többen érintették például az energiastruktúra átalakításának problémáit, ezen belül a szénbányászat helyzetét.* A kérdéssel a közelmúltban a kormány is foglalkozott, s jelentős összegeket szavazott meg az ezzel kapcsolatos szociális intézkedések végrehajtására. *Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a ráfizetéses, az úgynevezett dotációs bányák termelésének megszüntetése feltétlenül pozitívan jelentkezik majd a költségvetésben.* Az a tény, hogy néhány dotációs bányaüzemet leállítanak, már ebben az évben körülbelül százmillió forintos javulást jelent a költségvetésben.

Több képviselő hozzászólására válaszolva a pénzügyminiszter elmondta, hogy a vidéki iparfejlesztésben az utóbbi időszakban számottevő az előrehaladás. *A kérdést természetesen továbbra is napirenden tartják*, hiszen ez szinte „történelmi" probléma. *A harmadik ötéves terv beruházásainak jelentékeny része vidéken valósul meg.*

A mezőgazdaság kérdéseiről szólva a pénzügyminiszter megállapította, hogy a legutóbbi kormányintézkedések hatására a parasztság körében növekvő munkakedv tapasztalható. Nagy gondot kell fordítani a nagyobb eredményeket biztosító korszerű termesztési eljárások széles körű elterjesztésére, a fejlettebb módszerek ismertetésére, átadására.

A mezőgazdaság gépesítésében — mint az utóbbi időszakban jelentős előrehaladást értünk el, mivel szocialista fizetési mérlegünk az elmúlt években igen kedvezően alakult. *Ennek az aktívumnak a birtokában az idén lehetőségünk lesz a tervezettnél valamivel több mezőgazdasági gép importálására.* Ez megkönnyíti a veszteségmentes betakarítást.

A fokozódó értékű lakásépítkezésekhez ebben az esztendőben kétmilliárd forintos OTP-hitelkeret áll rendelkezésre. Ebből körülbelül negyvenezer új otthon építéséhez biztosítható hitel. *A hitelt igénylők közül a KISZ-lakások építői továbbra is előnyben részesülnek.* A lakásépítések növelése elsősorban az építési kapacitás növelésének függvénye.

A tanácsi gazdálkodással kapcsolatban is utalt néhány reformelgondolásra a pénzügyminiszter. *Megváltozik a minisztériumok szerepe a tanácsi területen*, olyképpen, hogy a minisztériumoknak a szakigazgatási és a központi koordinációs tevékenysége kerül előtérbe, viszont minimális lesz a beleszólása egyes operatív kérdésekbe.

Válaszbeszéde befejező részében dr. Tímár Mátyás az új mechanizmussal kapcsolatos kérdésekről szólt.

Az új gazdaságirányítási rendszer szempontjából 1967 fontos esztendő: az átmenet, a felkészülés, a megalapozás éve. Ez azt jelenti, hogy mindenkinek — minden egyes vállalati igazgatónak, termelőszövetkezeti elnöknek, tanácsi vezetőnek az idén úgy kell gazdálkodnia, hogy fél szemmel már a következő esztendőkre figyeljen.

Végezetül dr. Tímár Mátyás bejelentette, hogy a költségvetés tervezete kapcsán felmerült észrevételeket, problémákat az illetékes szervek meg fogják vizsgálni. Kérte, hogy a költségvetést a terv- és költségvetési bizottság által javasolt módosításokkal az országgyűlés fogadja el.

A Parlament folyosóján

Az 1966-os év a mezőgazdaságban

Írta: Rózsa István

Az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága 1966. december 29-én tárgyalta az 1966. évi megyei pártbizottsági állásfoglalás végrehajtását.

A mezőgazdasággal kapcsolatban megállapította: *„Pártunk agrárpolitikájának megvalósítása nyomán erősödtek a mezőgazdaság szocialista szektorai, növekedett a mezőgazdasági árutermelés”.* E tömör megállapítás realitását sok adat és tény bizonyítja.

Az 1966-os év — mely egyben a harmadik ötéves terv első éve is volt — az eredmények, sikerek ellenére sem volt teljesen problémamentes. Ezek közül a legfontosabbak:

— 1965 őszén a megyében 9 százalékkal kevesebb kenyérgabonát vetettek el a gazdaságok, mint a tervelőirányzat;

— elmaradt mintegy 80 ezer hold őszi mélyszántás elvégzése;

— 1966. év tavaszán súlyos belvízkár érte a megyét és mintegy 35 ezer holdon teljes, vagy részleges kárt okozott az őszi kalászosokban és akadályozta a tavaszi munkákat.

A megye termelőszövetkezeteiben az említett okoknál fogva a növénytermelés kiesése megközelítően 35 millió forint volt, amit főleg az állattenyésztés bevételeinek kedvező alakulása pótolt. Az indulásnál kialakult nehéz körülmények ellenére is a mezőgazdaság dolgozói nagy lelkesedéssel fogtak munkához és komoly erőfeszítéseket tettek a károk enyhítésére, elhárítására, valamint az elmaradt munkák pótlására.

Eredményeket növelő tényezők

A mezőgazdaságban elért *eredményekben döntő szerepe van pártunk következetes gazdaságpolitikájának,* továbbá az év során bevezetett részleges termelői árrendezésnek, a kenyérgabona, a vágómarha és sertés felvásárlási ár emelésének, valamint a szegedi járás gyenge szövetkezeteinél az ártámogatásos rendszer alkalmazásának. Az árintézkedések hatására szerény mértékben ugyan, de emelkedett a szarvasmarha-létszám, jelentősebben a tejtermelés és jövedelmezőbbé vált a kenyérgabona-termelés. *Kedvezően értékelhető és jelentősen segítette a jobb eredményeket a termelőszövetkezetek tervezési rendszerének megváltoztatása, melynek hatására kialakulhatott az üzemek adottságainak jobban megfelelő vetésszerkezet,* és így a tsz-tagok, gazdasági vezetők még inkább sajátjuknak érezték a kitűzött termelési célokat. A kenyérgabona tervelőirányzat kötelező teljesítésén kívül, — a népgazdasági igények szem előtt tartásával — azzal együtt, a tsz-közgyűléseken a tagok maguk határozták meg a termelési célokat. Ezek a célkitűzések 1966-ban jelentéktelen eltérésekkel, egybeestek a társadalom, az egész népgazdaság céljaival.

Előrehaladás történt a mezőgazdaság gépesítésében is, pl. termelőszövetkezeteknél 1960-ban egy traktor egységre jutó szántó 187 kh volt, 1965-ben 96 kh, és 1966-ban még tovább csökkent. A gépek műszaki kapacitásának kihasználásánál azonban még problémák vannak. A munkagépek jelenlegi száma és összetétele az igényeket minden területen még nem elégíti ki.

A termésátlagok emelkedését nagyban elősegítette a műtrágya felhasználás növekedése és szakszerűbb alkalmazása is. Míg 1960-ban a termelőszövetkezetek minden kataszteri hold szántójára 51 kg vegyes műtrágya jutott, 1965-ben már 164 kg. *Etéren 1966-ban szinte ugrásszerű fejlődés következett be, mert amíg 1965-ben 13 000 tonna vegyes műtrágya hatóanyagot használtak fel a mezőgazdaságban, addig 1966-ban ez a mennyiség megközelítően 19 000 tonna.* Meg kell azonban jegyezni, hogy megyénk mezőgazdasági üzemeinek igénye ennél magasabb.

Pozitíven hatott a megye mezőgazdaságának eredményeire az is — a technikai eszközök gyarapodásán túl —, hogy tovább növekedett a szakértelem. 1962 óta 7294 szakmunkás és betanított munkás képzése történt meg. Sajnos ebből csak 561 fő az ifjúsági szakmunkás. Jelentős eredmény, hogy 719 fő rendelkezik felső-, illetve középfokú szakmai képzettséggel, azonban a termelési feladatok növekedése ennél több képzett, kvalifikált szakembert igényel.

Mindezek a tényezők együttesen közvetlenül vagy közvetve elősegítik a megye 1966-os eredményeinek kialakulását.

Külön ki kell emelni pártunk IX. kongresszusának szerepét, hatását a mezőgazdaságra. Az eszmei hatásokon túl konkrét formában is befolyásolta a mezőgazdaság őszi vetési-betakarítási munkáit. *A kongresszusi felajánlások eredményeként könyvelhető el az a tény, hogy maradéktalanul elvetették megyénk mezőgazdasági üzemei, időben és jó minőségben a kenyérgabonát, befejezték az őszi betakarítást és lényegesen kevesebb őszi mélyszántás maradt el, mint 1965. év őszén.*

A tsz-ekben dolgozók örömmel fogadták a kongresszus határozatait, a tsz-tagok szociális és nyugdíjrendszerének megváltoztatására, valamint a reáljövedelem emelésére tett megállapításait. Kedvezően hatott a mezőgazdaságban dolgozókra a kongresszus azon megállapítása, hogy *„a harmadik ötéves tervben a mezőgazdaság fejlődése az eddiginél gyorsabb lesz. Ezt figyelembe véve növeljük a mezőgazdasági beruházások mértékét. Folytatjuk a mezőgazdaság korszerűsítését, belterjes irányú fejlesztését”.*

A terméseredmények

A megye 1966. évi termelési eredményei teljes részletességgel még nem állnak rendelkezésre, mert az üzemek gazdasági eredményeinek összegezése és értékelése — a zárszámadások elkészítése most folyik. Annyi azonban már előzetesen is megállapítható, hogy *a múlt évben kedvezően változott meg a növénytermelés szerkezete, tovább növekedtek az intenzív kultúrák területei,* kisebb mértékben ugyan, de az állattenyésztés is fejlődött, s ezek eredményeképpen 1965-höz képest, 2,5 százalékkal növekedett a felvásárlás.

A szántóföldi növénytermelésben legnagyobb területet elfoglaló *kalászosok* terméseredménye meghaladja az 1961—65. évek termésátlagát. Búzából pl. 1966-ban 0,5 mázsával termett több holdanként, mint a megelőző öt év átlaga. Ez a termésátlag növekedés sajnos azonban nem ellensúlyozta 1966-ban a kisebb vetésterület és a belvízkárok okozta kieséseket. Árpából 4 százalékkal több termést takarítottak be a gazdaságok, mint az előző öt év átlaga.

Legfontosabb takarmánynövények, a *kukorica és lucerna* terméseredményei is kedvezőek. Kukoricából 1966-ban holdanként 18,4 mázsás, lucernából pedig 26,3 mázsás átlagtermés volt, amely a megelőző öt év átlagához képest, az előbbinél 14, az utóbbinál pedig 51 százalékkal magasabb. Az elért eredményben döntő szerepet játszott a javuló agrotechnika, a megfelelő tőszám, a jófajta, az időbeni betakarítás a vegyszerezés, és nem utolsósorban az év második felében a kedvező időjárás is. A szénatermelésben elért eredmény azért is figyelemre méltó, mert több év óta először sikerült elérni, hogy a megye gazdaságai saját termésből bőven fedezni tudják szálastakarmány szükségletüket az új termésig.

Országosan is kiemelkedőek az *ipari- és olajosnövények* terméseredményei. Az utóbbi évek legmagasabb termését takarították be a gazdaságok cukorrépából — holdanként 214 mázsát, amely 42 százalékkal magasabb, mint a második ötéves terv átlaga volt és 12 százalékkal több az országos átlagnál.

A rostkender termésátlaga 18 százalékkal haladja meg az előző öt év átlagát — és 22 százalékkal az országos átlagot.

A napraforgó termelésére kedvező hatással volt a felvásárlási ár emelése, mert a területi növekedés mellett jobb talajokra is kiterjedt a termelése, így a korábbi évek négymázsás termésátlagával szemben 1966-ban holdanként 6,1 mázsás átlagtermést értek el a gazdaságok.

Kimagaslóak a tájjellegű növények terméseredményei is. Ez annál is inkább figyelemreméltó, mert területi arányuknál jelentősebben befolyásolják az üzemi jövedelmek alakulását és a lakosság — valamint az exportigények kielégítésében döntő szerepük van.

Vöröshagymából az előző évinél mintegy 1500 holddal kisebb területről 15 százalékkal nagyobb terméstömeget takarítottak be a gazdaságok és az elmúlt évek legnagyobb termésátlagát (93,3 mázsa/kh) érték el. Ez a termésátlag a növényvédelmi problémák megoldásával a jövőben magasabb is lehet.

A *fűszerpaprika* termőterülete és termésátlaga növekedett. 1966-ban 14 százalékkal nagyobb területen 47 százalékkal több fűszerpaprika termett, mint az előző évben, holdanként átlagosan 39,9 mázsa. Ilyen magas termés az elmúlt tíz évben ekkora területen nem volt. A hosszú ősz kedvező hatása mellett a magas termésátlag kialkulásában nagy szerepe volt a jó palántának, az öntözésnek, valamint a szerves- és műtrágyák alkalmazásának.

Jelentős fordulat következett be a burgonyatermelésben. Míg a korábbi években burgonyából a megye ellátására más területről kellett biztosítani a lakosság szükségletét, addig 1966-ban 1096 vagon étkezési burgonyát szállítottak el más megye ellátására, illetve ipari célokra. Ezt úgy érhettük el, hogy a burgonya vetésterülete növekedett, megközelítette a 13 ezer holdat, és termésátlaga holdanként az 58 mázsát, amely 45 százalékkal több az előző öt év átlagánál. Ez a kedvező fordulat főleg a Szeged járásban alkalmazott kísérleti árdotációs rendszer és a burgonya felvásárlási ár emelésének együttes hatásaként következett be, mert a termelőüzemek gazdaságilag jobban érdekeltté váltak.

A legfontosabb *egyéb zöldségfélék* eredményei is meghaladják a második ötéves terv termésátlagait. Különösen említésre méltó a paradicsom, zöldpaprika, karalábé, zöldborsó, a fejes- és kelkáposzta termésátlagának számottevő emelkedése.

A kertészeti állókultúrák a közepesnél jobb termést adtak 1966-ban. Ebben komoly szerepet játszott a növényvédelem hatékonyságának növekedése, valamint kisebb mértékben az új telepítések fokozatos termőre fordulása. Gyümölcsből kiemelkedően jó volt a termés földieper, őszibarack és szilvából, közepes termést adott a kajszibarack és a szőlő.

Sikerek az állattenyésztésben

A megye állattenyésztésében 1966-ban komoly eredménynek számít az, hogy az állatállomány teljesen kiheverte a száj- és körömfájás okozta következményeket (kondíció-romlás, meddőség, hozamvisszaesés). A hozamok 1966-ban már elérték a betegséget megelőző szintet, sőt egyes esetekben túl is szárnyalták. Az állami gazdaságoknál pl. a borjúszaporulat 1966-ban száz tehénre vetítve 9 darabbal, a 100 kocára jutó felnevelt malacszaporulat pedig 111 darabbal több, mint 1964-ben volt. A gazdaságok egy kilogramm sertéshús előállításához 1966-ban 4,85 kg vegyesabrakot használtak fel, 64 dkg-mal kevesebbet, mint 1965-ben.

Az állatállomány (szarvasmarha, juh) számszerűleg is növekedett, azonban feltűnő az, hogy a szarvasmarhánál a tehénállomány csökkent. Hasonlóan negatív jelenség a kocaállomány csökkenése is. Ezek a tendenciák az állatállomány számszerű növekedését károsan befolyásolhatják az esetben, ha a gazdaságok nem tesznek megfelelő intézkedéseket az anyaállomány növelésére.

A termelés terén elért sikerek tükröződnek a felvásárlás eredményeiben is. A legtöbb cikkből a múlt évben felvásárolt mennyiség meghaladja az 1965. évit és a tervezett volument is. Különösen kiemelkedő a hízott sertés, a vágómarha és a zöldség-gyümölcs felvásárlásban mutatkozó növekedés. Zöldségből és gyümölcsből 103 százalékra teljesítettük a felvásárlási előirányzatot, húsból — a baromfi lemaradását is ellensúlyozva — sikerült teljesíteni a tervet. Tejből a tervezettnél 9,7 százalékkal (30 000 hl) többet vásároltak fel, amely az eddigi évek legmagasabb felvásárlási eredményét jelenti.

A kenyérgabona-felvásárlásban Makó járás és város, valamint Szeged város túlteljesítette tervelőirányzatát. E túlteljesítés azonban nem pótolta a megye egyéb területeinek lemaradását és így együttesen csak 81,4 százalék lett a tervteljesítés. Ez a tény igen hátrányosan érintette a megyét, de a népgazdaságot is, mert a megye gabonatermelése számottevő nemcsak a megye, hanem az ország ellátása szempontjából is. A jövőben mindent el kell követni, hogy ez a helyzet ne forduljon elő.

A felvásárló vállalatok technikai színvonala az elmúlt évben sokat javult. Felépült Makón egy 700 vagonos hagymaraktár, fejlődött a szőlőfeldolgozás és bővült a bor-tárolótér, valamint növekedett a gabonaraktárak térfogata és a gépesített átvétel kapacitása. A gabona és a hagyma tárolótér bővülése lehetővé teszi a veszteségmentes, jó minőségben történő terménytárolást. A jelentősen bővült szőlő feldolgozó és tároló kapacitás megteremti a gyors árufeldolgozás és megfelelő tárolás lehetőségét. A szőlő feldolgozó üzemi kapacitás 1965. évhez viszonyítva jelentősen bővült — és jelenleg a megyében mintegy 3200 vagon szőlőtermés zökkenő nélküli feldolgozása biztosított. A megyében jelenleg mintegy 160 ezer hl bor tárolható és kezelhető.

Nőtt a megye közvetlen mezőgazdasági exportja

A termelési és felvásárlási eredményekkel együtt nőtt a megye közvetlen mezőgazdasági exportja is. Az exportvolumen növekedése nemcsak a mennyiségek emelkedését jelenti, hanem a termelés minőségi javulását is. Néhány cikkben a megye exportja országosan is jelentős — és meghatározza az országos exportelőirányzatok teljesítését. Az elmúlt időben több intézkedést tettünk a Központi Bizottság határozatának megfelelően az export fejlesztésére és ezek az intézkedések kedvezően befolyásolták megyénk mezőgazdasági exportjának alakulását.

Legjelentősebb az export a zöldség-gyümölcs és vágómarhánál. Kisebb jelentőségű a hízott sertés és az egyéb aprócikkekből. A közvetlen mezőgazdasági export értéke több mint 280 millió Ft. Ez lényeges emelkedést jelent minden korábbi évek tényszámával szemben —, de 1965-höz viszonyítva is 80 millió forint a növekedés. A termelés minőségi javulását — különösen az állattenyésztésben — az exporteredmények világosan bizonyítják. Amíg 1965-ben az exportált vágómarha 1,7 százaléka volt csak „A” minőségű — addig 1966-ban már 19 százaléka. *A minőség ugrásszerű javulására az a tény is rávilágít, hogy amíg 1965-ben négy export minőségi fokozat szerint exportálták a vágómarhát, addig az elmúlt évben a két legmagasabb minőségi osztály előírása szerint.* Ez az eredmény kiemelkedően figyelemreméltó, mert azt is jelenti, hogy a betegségen átesett állomány helyrejött és minőségben sokat fejlődött a tenyésztés és a hízómarha-előállítás. A jelenlegi színvonal továbbfejlesztésére kell törekedni, mert a feltételek lényegesen jobbak a korábbiaknál és az anyagi érdekeltség is nőtt. Különös gonddal kell figyelni a gazdaságosságra és alkalmazni kell a korszerű takarmányozási módszereket.

Megyénkben igen *jelentős a zöldség-gyümölcs export.* Fontosságát alátámasztja, hogy az országos exportnak 8—14 százalékát Csongrád megye adja. Egyes cikkek részaránya az országos exportból ennél jelentősebb. A vörös- és fokhagyma, karalábé, paradicsompaprika és az őszibarack-export részaránya az országosból 50—70 százalék. Jelentős nyersáru menynyiséget ad a megye az élelmiszeripar részére is —, ami készáruként kerül exportálásra.

A megyében felvásárolt zöldség-gyümölcsből 1961—65. évek átlagában 3815 vagon került külföldre, ami 32 százalékos átlagos exportkihozatalnak felel meg. *Az exportkivitel 1965-höz képest több, mint ezer vagonnal növekedett.* Javult a termelés technikai feltétele, hatékonyabb lett a növényvédelem, bővült az öntözéses terület, nőtt az üzemek kertészeti tapasztalata és nem utolsósorban a megtermelt árut jobban, gondosabban előkészítették, mint a korábbi években.

Különös jelentősége van annak, hogy a megye néhány gazdaságában a termelési feladatokon túl elvégzik a zöldség-gyümölcs export-válogatását, csomagolását, sőt nem ritka az az eset sem, hogy szállítóeszközre is felrakják az exportárut. *Az előkészítésben egyre nagyobb gyakorlatra tesznek szert a mezőgazdasági üzemek dolgozói és egyes helyeken kialakult a törzsgárda, akikre ma már nemcsak a termelés fázisát lehet rábízni, hanem az előkészítést, csomagolást és vagonbarakás munkáját is.*

Az export terén elért sikerek kedvezőek, de az eredményeknél a megye adottságai jobbak. A még jobb eredményekre komoly tartalékok állnak rendelkezésre. Megfelelő anyagi érdekeltség biztosításával, ahol elegendő munkaerő van és az egyéb feltételek biztosítottak, vagy megteremthetők, — *helyes támogatni a közvetlen exportálás lehetőségének gondolatát.* A külkereskedelmi vállalattal kiépített közvetlen kapcsolat az export minőségét és részarányt tovább javítaná, mert az exportáló mezőgazdasági üzem közvetlenül jobban érdekeltté válik gazdasági ösztönzőkön keresztül a jobb minőség termelésében, a koraiságban és a kidolgozásban. A közvetlen exportszállítás még gondosabb munkát, körültekintőbb előkészítést és nem utolsósorban nagyobb felelősséget jelent az üzemek számára.

A fejlődés tagadhatatlan

Az újságcikk keretei nem teszik lehetővé, hogy teljes részletességgel értékeljem a megye mezőgazdaságának elmúlt évi eredményeit. A leírtakból azonban megállapítható, hogy a mezőgazdaság egyes ágai gyorsabban és kiemelkedően, más területen szerényebb mértékben, de tovább fejlődik. *Az eredmények létrehozói elsősorban a mezőgazdaságban dolgozó emberek, a kommunisták és pártonkívüliek,* a fizikai munkát végzők és vezetők, akik megfelelően tudták alkalmazni a párt politikáját, a tudomány és a technika eszközeit. *A gyakorlati élet megyénkben is igazolta, hogy a parasztság életét, munkakörülményeit, jövedelmének alakulását és a társadalmi juttatásokat egyedül csak a szocialista mezőgazdasági szövetkezeti gazdaságok megalakításával, gazdasági és politikai megszilárdításával lehet megváltoztatni és lényegesen jobbá tenni.* A párt következetes agrárpolitikájának következményeként a szocialista mezőgazdasági nagyüzemek a jövőben gyorsabb ütemben fognak fejlődni és a mezőgazdaságban rejlő nagy tartalékok, lehetőségek nemcsak a parasztság életére lesznek befolyással, hanem egész szocialista társadalmunkra, a dolgozók életszínvonalának emelkedésére is. Az egész társadalmunk közvetlen érdeke a mezőgazdaság további fejlődése és életszínvonalunk emelkedésének alapvető feltétele.

Pártnapok Szegeden

Január 30-án, hétfőn: a Csongrád megyei Tanácsnál délután 4 órakor, előadó: *Török* László; a Gyógyszertár Központban délután 4 órakor, előadó: *Sárközi* István; a Nívó Ktsz-nél délután 2 órakor, előadó *Halmi* Imre; a Tisza Bútoripari Vállalatnál délután fél 3 órakor, előadó: *Juhász* László; az Elektromos Ktsz-nél délután fél 4 órakor, előadó: *Somogyi* József; az Asztalos Ktsz-nél délután 2 órakor, előadó: *Hajdú* Imre; a Dózsa György általános iskolában délután 2 órakor, előadó: *Kecskés* Antal; a Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalatnál délután 6 órakor, előadó: *dr. Kúti* Árpád; a Gagarin általános iskolában délután fél 6 órakor, előadó: *Kovács* Alajos; a Gera Sándor általános iskolában délután 5 órakor, előadó: *Nagy* Pál; a városi kórházban délután fél 3 órakor, előadó: *dr. Csukás* István; a Gyufaipari Vállalatnál délután fél 3 órakor, előadó: *Dancsó* János.

Január 31-én, kedden: a Textilnagykereskedelmi Vállalatnál délután fél 5 órakor, előadó: *dr. Sándor* János; a Ságváritelepi általános iskolában délután fél 3 órakor, előadó: *Pálmai* Miklós; a Szegedi Sütőipari Vállalatnál délután 4 órakor, előadó: *Külüs* Sándor; a RÖVIKÖT Nagykereskedelmi Vállalatnál délután 5 órakor, előadó: *Pusztai* Józsefné; a Vasútforgalmi Technikumnál délután 2 órakor, előadó: *dr. Horuczi* László; a Csongrád megyei KISZÖV-nél délután 3 órakor, előadó: *Hoffmann* Márton; a Kéziszerszámgyárban délután fél 3 órakor, előadó: *Pántya* József; a Csongrád—Bács megyei Élelmiszer és Vegyiáru Nagykereskedelmi Vállalatnál délután 4 órakor, előadó: *Laki* Imre; Rostkikészítő Vállalatnál délután 4 órakor, előadó: *Fehér* Lajos; a Moziüzemi Vállalatnál délután 3 órakor, előadó: *Szigeti* János; a Tömörkény gimnáziumban délután 3 órakor, előadó: *Diós* József.

Február 2-án, csütörtökön: a Fonalfeldolgozó Vállalatnál délután 2 órakor, előadó: *Szajbély* Mihály; az OKGT Kőolajfúrási Üzemnél délután 5 órakor, előadó: *Hingl* József; a Szegedi Építőipari Ktsz-nél délután 4 órakor, előadó: *Bali* Ervin.

„Mint az őrült dolgozom..." *Egy levél és tanulságai*

„Amint tudod, a konfekció üzemben dolgozom. Eddig reggel 7-től este 7-ig, most már csak fél 5-ig. Nem mese ez a borzalmas hajsza. Amióta itt vagyok, már sok helyen laktam és úgy látszik, most is költözködés előtt állok. Mint az őrült dolgozom a konfekció iparban, bár soha ne ismertem volna meg. Itt bizony pénzre megy a dolog, és nem mondok nagyot, ha azt állítom: még orvosság bevételére sincs idő és engedély, nemhogy fejfájásra."

Szabó Erzsébet volt *Misius* Istvánné egyik leveléből való a fenti részlet. Hogy honnan írta, melyik üzemünk életét rejtik a sorok? Ne találgassuk, mert külföldi postabélyeg áll a borítékon. *A levél ugyanis Ausztriából jött egy volt munkatársának.* A szegedi Dózsa György utca 5. szám alá, ahol lakott, nem írt egy sort sem. Férje másoktól értesült, hogy feleségét ne várja haza Ausztriából, ahová turistaként utazott. A legtermészetesebb lépés volt *a férj válókeresetének a benyújtása* a bíróságon. Így a válóper megelőzte Szabó Erzsébet *büntető ügyének* tárgyalását, amelyen jogerősen 1 évi szabadságvesztésre ítélte a szegedi járásbíróság.

Szegedről egy házaspár — tanúként szerepeltek a büntető perben — találkozott Ausztriában vele. *„Folyton sírt* — vallották —, *alig tudtunk vele beszélni. Egyre azt hajtogatta, hogy megbánta, amit tett."*

Itthon Szegeden Misiusné Szabó Erzsébet a NÍVÓ Faipari- és Játékkészítő Ktsz-ben dolgozott, mint kalkulátor, havi 1700 forint fizetéssel. „A szövetkezet alapító tagja 15 éve, munkáját becsületesen végzi" — írták ajánlásként annak idején a szövetkezet vezetői útlevél kérése elősegítéséhez. Néhány hónappal később viszont *ugyanazok a vezetők* más véleményt adtak róla. Ebben pedig már az áll, hogy 1955. április 25-én írásbeli megrovást és 6 hónapi időtartamra alacsonyabb munkakörbe helyezést kapott, magatartásáért, s 1956-ban az ellenforradalom helyi szervezője volt.

Igaz, hogy *ma már elsősorban a jelenlegi munkájuk, magatartásuk alapján ítélik meg* az olyan embereket is, akiknek valamilyen szerepük volt az ellenforradalomban. Napjainkban nem is került már felhánytorgatásra, hogy Szabó Erzsébetnek egyebek között köze volt az ellenforradalom alatt három kommunista eltávolítására az üzemből. De ha már véleményezést adtak róla, miért *hallgatták el* a szövetkezet vezetői azt, amit később olyan jól tudtak, sőt azt is — és ez a lényeg —, hogy *nem is olyan sokat változott.* Továbbra is intrikus, összeférhetetlen természetű maradt, mint számos munkatárs tanúsítja. Ez a vélemény róla most is, 1967 januárban, volt üzemében. Emiatt nem is volt barátja munkahelyén.

Vajon a ktsz vezetői — ha késve is — levonják-e ebből a tanulságot? Másutt pedig addig, amíg még nem késő.

L. F.

Kovács Dénes és Bácher Mihály kamaraestje

Három *Beethoven hegedűzongora szonátát* adott elő pénteki esti filharmóniai kamaraestjén a két kitűnő művész, *Kovács* Dénes és *Bácher* Mihály.

A hangversenyt megnyitó *D-dúr szonátából* elsősorban a zárótételre emlékezünk szívesen, a *G-dúr szonátából* pedig a két gyorstétel előadása sikerült kiválóan. Kisebb fokú hiányérzetünk volt viszont a lassú tételek megszólaltatásánál — főleg az első műben —, aholis itt-ott száraznak, „objektívnek" éreztük a zongoraszólamot.

A *c-moll* hegedű-zongora szonáta lendületes, jól összefogott előadása a műhöz és a két művész tehetségéhez méltóan zárta le a műsort, s váltott ki nagy sikert.

Ráadásként az *A-dúr szonáta* zárótételét játszotta robbanó temperamentummal Kovács Dénes és Bácher Mihály.

V. I.

PILLANTÁS az elvégzett munkára

A szellemi gyarapodás tényeiből

Túlzás nélkül állíthatjuk: Szeged lakossága az elmúlt öt esztendőben *nem pazarolta hiába erejét.* A párt és a kormány által kitűzött célokat becsületes munkával sikerült elérnünk. A kommunisták és a pártonkívüliek, a népfrontba tömörült igaz hazafiak baráti összefogásának, lelkesedésének köszönhető, hogy a második ötéves terv végrehajtásaként *kulturális életünkben is* jelentős fejlődésről számolhatunk be. Most az országgyűlési képviselői és tanácstag-választások előtt nem árt ismét áttekinteni — legalább vázlatosan — a szellemi gazdagodás konkrét számadatait, hogy március 19-én ismét bizalommal adjuk szavazatainkat a Hazafias Népfront jelöltjeire.

Bármerre nézünk Szegeden, mindenfelé *kézzelfogható jeleit* látjuk a szocialista tudomány és kultúra fejlődésének is. Államunk az egyetemi tudományos kutatómunka támogatására évente 4—5 millió forintot fordított. Különösen a *József Attila Tudományegyetem* természettudományi karának laboratóriumai bővültek. Az általános állattani és biológiai intézetben például csupán egy elektromikroszkóp egymillió, az úgynevezett tömegspektográf kétmillió, a spektofotométer egymillió forintba került. Az *orvostudományi egyetem* bővítette és korszerűsítette a Tisza-parti klinikasort. Az I. és II. számú belgyógyászati klinika rekonstrukciójára mintegy 9 millió, az I. számú sebészetiklinikáéra pedig 5,5 millió forintot költöttek. Korszerűsítették az idegklinikát, bővítették a fül-, orr-, gégeklinikát, amely 15—20 ágyas részlegből korszerű 50 ágyas intézménnyé alakult. Gazdagodott a szülészeti klinika, felépült a II. számú fogászati klinika.

A József Attila Tudományegyetemen *több mint négyszeresére nőtt a hallgatók száma.* Az 1960 év előtti 900 diák helyett a tavalyi tanévben már — a levelező hallgatókkal együtt — 3723-an tanultak az egyetem falai között. A tanárképző főiskolán 1965-ben 1143 fiatal képezte magát, jóllehet 1961-ben még csak 542-en jelentkezhettek ebbe a felsőfokú tanintézetbe. A főiskola tanárainak száma ezekben az években 88-ról 157-re gyarapodott.

Természetes, hogy a hallgatói létszám ilyen nagyarányú növekedése *a kollégiumok, diákotthonok* hálózatának fejlesztését is szükségessé tette. A tudományegyetem hallgatói számára Újszegeden 15,5 millió forintból felépült a külsőre is tetszetős, minden kényelemmel berendezett Móra Ferenc Diákotthon, amely 320 bölcsészhallgató lánynak nyújt otthont. Az orvostudományi egyetem egyik legjelentősebb költségvetési tétele volt a Semmelweis-kollégium felépítése — 1570 orvostanhallgatóból jelenleg 690-en laknak itt. Az egyetemi ifjúság régi óhaja is teljesült: több mint félmillió forintos költséggel nagyszerű lehetőségeket nyújtó KISZ-klub létesült, amely minden bizonnyal központja lesz az egyetemi műkedvelő művészeti életnek.

Szegeden 75 általános és középiskolai tanterem épült a terv időszakában, s ez már önmagában is lehetővé teszi a magasabb színvonalú oktatást. Benépesült a 16 tantermes Tisza-parti gimnázium, a 16 tantermes Béke utcai, a 8 tantermes ságváritelepi, továbbá a Rózsa Ferenc sugárúti és a gedói általános iskola. Az eredmény: némileg csökkent az iskolai túlzsúfoltság, és kevesebb az úgynevezett váltott műszak is.

Számottevő *a népművelési intézmények* számának gyarapodása. Jelentős költséggel korszerűsítették a szegedi, elsősorban a peremterületekben működő kulturális otthonokat. Mihálytelek mintegy másfél millió forintos költséggel olyan szép művelődési házat kapott, amely a Belvárosnak is díszére válna. A Juhász Gyula és a MÁV Petőfi művelődési otthonok felújítására 363 ezer, illetve 550 ezer forintot fordítottak. Újjáépítették a ságváritelepi és a Tömörkény művelődési házat is.

Még sok-sok számot, adatot lehetne felsorolni Szeged szellemi életének gyarapodásáról. A fentiek is meggyőzően bizonyítják azonban, hogy népi államunk olyan beruházásokra adott pénzt a közvagyonból, amelyek *elősegítik* a tudomány és az általános művelődés további fejlődését.

A mihályteleki művelődési otthon

Az orvostudományi egyetem Semmelweis-kollégiumának halljában

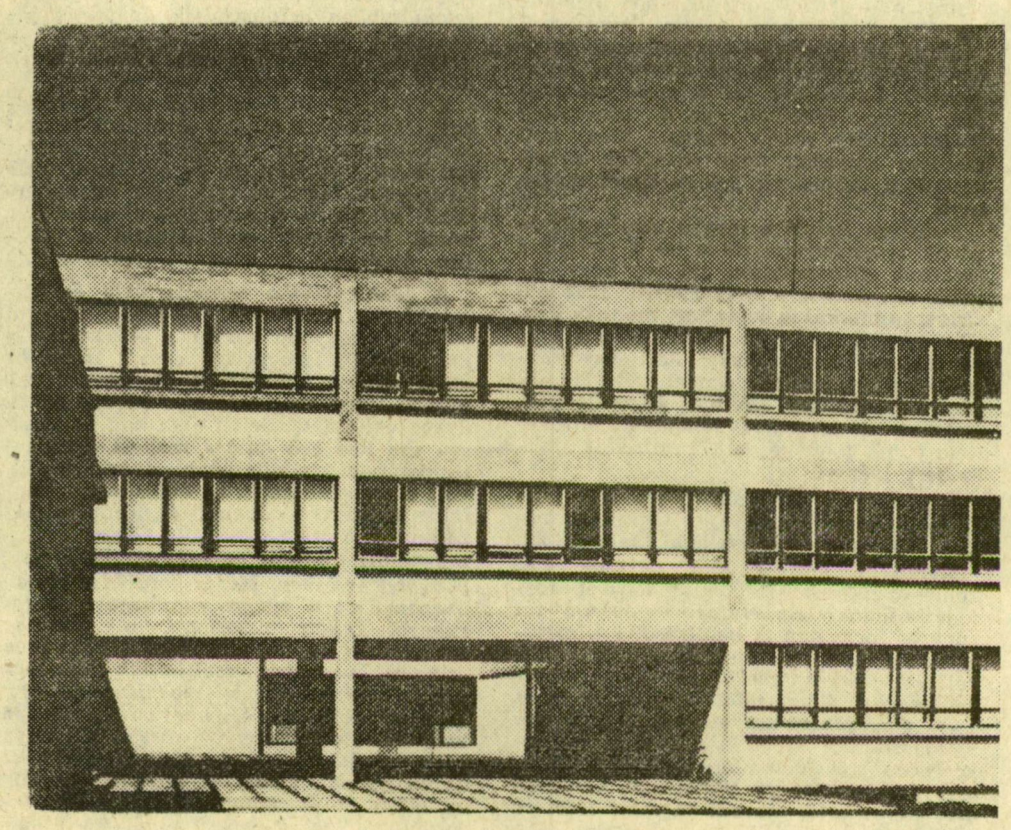

(Somogyiné felv.)

A Béke utcai általános iskola

Amerikai űrhajósok tragédiája

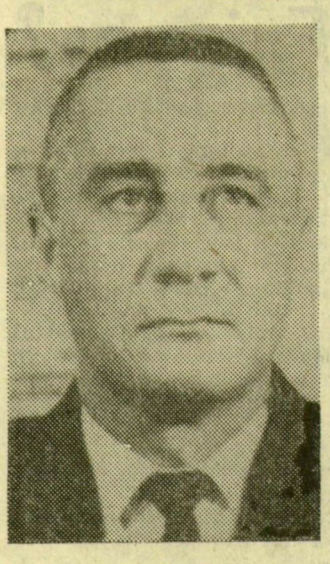

Virgil Grissom

Edward White

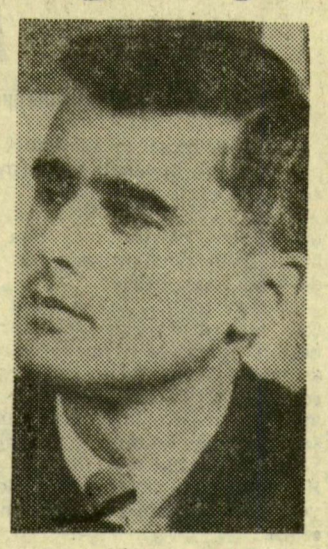

Roger Chaffee

● **Washington (MTI)**

A február közepére tervezett első Apolló űrutazás résztvevői: Virgil Grissom, az űrkísérletek egyik veteránja, Edward White, az első amerikai űrséta hőse és egy újonc, Roger Chaffee tragikus körülmények között életét vesztette. A három űrhajós egy próbakísérleten vett részt a kilövőpadra helyezett rakéta csúcsán levő űrhajóban, amikor az űrkabin belsejében, valószínűleg elektromos rövidzárlat következtében, robbanásszerű tűz ütött ki. Grissom, White és Chaffee űrkabinját százszázalékos oxigénnel töltötték fel, s a pillanat töredéke alatt a kabin belseje egyetlen lángtengerré vált. Az űrhajósok még jelezni tudták a tűz kitörését, s az űrkabinba szerelt tv-felvevő közvetítette a megfigyelő állomásra a felvillanó lángot, de egy pillanattal később már semmi életjel sem volt: a lángtengerben a három űrhajós azonnal meghalt.

A tragikus szerencsétlenséget a szakértők szerint nem lehetett volna meggátolni. Bár az űrkabinra úgynevezett mentőtorony van szerelve, amely kis rakétamotorja segítségével kilövi az űrutasokat a kabinból, ezt a berendezést nem lehetett alkalmazni, mert a rakéta még a kilövő állványon volt. Emiatt nem lehetett kinyitni az űrkabin ajtaját sem. Valószínű azonban, hogy még kedvező körülmények között sem sikerült volna a mentés, mert a tűz másodpercek alatt elárasztotta a kabin belsejét.

A kísérleti személyzet haladéktalanul megkísérelte a mentést, de ez eredménytelen volt. A különleges felszerelésű mentőcsapat 27 tagja közül 25-en szenvedtek füstmérgezést, vagy más sérülést. Az űrhajósok maradványait csak hosszú órákkal a tűz kitörése után sikerült kiemelni a kiégett kabinból. A szerencsétlenség budapesti idő szerint szombaton hajnali fél egy órakor következett be.

Grissom és két társa Apolló típusú űrhajója az első háromszemélyes amerikai űrutazási kísérlet része volt. Az Egyesült Államok ezzel az űrhajótípussal kíván még 1970 előtt embert juttatni a Hold felszínére. A három űrpilótát a tervek szerint február 21-én lőtték volna fel egy Saturnus típusú rakétával a Föld körüli körpályára, kéthetes időtartamra. A Gemini-program befejeztével ez lett volna az amerikai Hold-program első lépése.

A NASA szakértőinek véleménye szerint a februárra tervezett kilövést legalább három hónappal el kell halasztani, amíg a második számú űrhajót a laboratóriumokban kipróbálják és a második csoport a veterán Walter Schirra vezetésével megfelelően felkészül.

Johnson elnök táviratban nyilvánította részvétét az űrhajósok családjának és a NASA vezetőinek.

A világűregyezmény washingtoni aláírása

● **Washington (MTI)**

Moszkva és London mellett pénteken Washingtonban is ünnepélyes keretek között írták alá a világűr és az égitestek felkutatásáról és felhasználásáról szóló nemzetközi szerződést. Elsőnek az Egyesült Államok képviselői, Rusk külügyminiszter és Goldberg nagykövet írta alá a szerződés Washingtonban maradó példányát, majd Anglia képviseletében Dean, a Szovjetunió képviseletében pedig Dobrinyin nagykövet.

A Magyar Népköztársaság nevében az Elnöki Tanács felhatalmazása alapján Radványi János követ, washingtoni nagykövetségünk vezetője írta alá a szerződés e példányát.

● **Moszkva (TASZSZ)**

U Thant ENSZ-főtitkár táviratban üdvözölte Koszigin szovjet kormányfőt az űrszerződés aláírása alkalmából.

Folytatódnak a szovjetellenes tüntetések Pekingben

● **Prága (CTK)**

Szombaton újra tüntetők gyülekeztek a pekingi szovjet nagykövetség épülete előtt. A nagykövetség és a szocialista országok pekingi intézményeinek kínai alkalmazottai elhagyták munkahelyüket és a szovjet nagykövetség elé mentek, hogy csatlakozzanak a tüntetőkhöz.

● **Párizs (AFP)**

A Párizsban tartózkodó kínai diákok pénteken este „tiltakozó menetet" próbáltak szervezni a párizsi szovjet nagykövetség épülete előtt. A francia rendőrség — írja az AFP — közbelépett és 50 kínai tüntetőt letartóztatott.

A tüntetők és a rendőrség között összetűzésre került sor és mint a TASZSZ jelenti, 7 francia rendőr, közöttük 2 tiszt, megsebesült. A kínai tüntetőket a párizsi rendőrség szombaton szabadonbocsátotta.

Ha az USA megszünteti bombatámadásait...

● **Hanoi (MTI)**

A vietnami távirati iroda ismerteti azt a nyilatkozatot, amelyet Nguyen Duy Trinh, a VDK külügyminisztere adott Willfred Burchett neves ausztráliai újságírónak.

A külügyminiszter kijelentette: „A Vietnami Demokratikus Köztársaság és az Egyesült Államok között csak akkor lehet szó tárgyalásokról, ha az Egyesült Államok feltétel nélkül megszünteti bombatámadásait és az összes többi háborús cselekményét a demokratikus Vietnam ellen".

Podgornij Nápolyban

● **Velence (MTI)**

A szovjet államfő elégedett olaszországi látogatásával és az eddigi eredményekkel — jelenti az MTI tudósítója. Podgornij újságíróknak a következőképpen nyilatkozott Milánóban, mielőtt Velencébe indult volna: „Jó benyomást tett rám Olaszország ipara, termelőkapacitása, munkásgárdája, amelyet munka közben láttam. Kereskedelmi téren már jó kapcsolataink vannak, amelyek — remélem — tovább fejlődhetnek. Politikai téren még vannak közöttünk nézeteltérések, ez azonban természetes, mivel az életben semmi sem mentes nézeteltérésektől. Idővel azonban minden bizonnyal sikerül majd megegyezni a politikai kérdésekben is".

Podgornij és kísérete szombaton különrepülőgépen Velencéből Olaszország déli részébe, Tarantóba, majd Nápolyba érkezett.

Tito Moszkvába érkezett

● **Moszkva (TASZSZ)**

Tito jugoszláv elnök, a JKSZ elnöke feleségével együtt szombaton Moszkvába érkezett. A pályaudvaron Leonyid Brezsnyev, Alekszej Koszigin, Kirill Mazurov, Jurij Andropov, Gromiko külügyminiszter, Grecsko marsall, a szovjet honvédelmi miniszter első helyettese, valamint a jugoszláv nagykövetség diplomáciai munkatársai fogadták.

Budapestről Rotterdamba vízen

Évi 2 millió tonna árut mozgatnak a Csepeli Kikötőben

Amikor a látogató belép a kapun — felül tábla: MAHART Nemzeti és Szabadkikötő — óriási darukat, toló mozdonyt, s magas raktárépületeket lát, két oldalt víztükör csillan előtte és uszály, amelyből tűzifát rakodnak.

— A legnagyobb kikötő a Dunán — tájékoztat kísérőnk —, hiszen a torkolatnál levő nagyobbak már tengeri kikötőnek számítanak.

Gépek, targoncák

A csepeli kikötő 1928-ban épült. Addig ott kötöttek ki a hajók, ahol éppen kedvező helyet találtak. Két nagy mesterséges medencéből áll, köztük raktárak, hűtőház, tárolóterek kaptak helyet. A magyar hajókon kívül jugoszláv, szovjet, német, bolgár és román vízi járműveket fogadnak. Évente átlag 2 millió tonna árut mozgatnak meg.

A rossz téli időben az áruk egy része vagonokban érkezik ide; a kikötő saját rendezőpályaudvarokkal, mozdonyokkal rendelkezik. A 2. számú medence mindkét oldalán daruk sorakoznak. Messzire nyúló portáldaruk, s kisebb emelők állnak készenlétben. A munkák nagy részét gépek végzik, emelőtargoncák cipelik a nehéz terhet az emberek helyett. Most nem túl nagy a tempó, de gyakori, hogy éjjel sem szünetel a munka. A szocialista országok között nemzetközi egyezmény határozza meg a rakodási időket. A markolós árukból (szén, érc) például 24 óra alatt 500—600 tonnát kell kirakni. A cél, hogy minél kevesebb időt vesztegeljen az áru és a hajó a kikötőkben, ezért legszívesebben a hajókról egyenesen a hajókba, vasúti és gépkocsikba rakodnak.

Váltott kormányosokkal

A gabonatárház előtt egyik Duna-tengerjárónk, a Hazám horgonyoz. Csak akkor tud feljönni a csepeli kikötőbe, ha a vízállás kedvez. Apadás esetén csak a Duna-torkolatig hajózhat, onnan uszályok hordják idáig a rakományt. Ha ez a hajó kifut, míg elér a tengerig, a kormány mögött váltott személyzet áll. Van közép-dunai kormányos, aki Orsováig irányítja a hajót, innen Izmailig az alsó folyószakasz ismerője veszi át a vezetést, de mielőtt a tengerhez érnek, még szükséges egy váltás.

A gabonatárház 32 ezer tonnányi terményt fogad be. Mellette figyelemeztető táblákkal tarkított épület látható, ahol ciánkamrákban végzik a gabona fertőtlenítését. A kikötő tulajdonképpen országhatárnak is számít, külön vámhivatal ellenőrzi a ki- és beszállított árukat.

Ha befagy a víz

A kikötő egész évben nyitva áll, csak ha befagy a Duna, akkor szünetel a forgalom. A hajók ugyanis az utolsó pillanatokig úton vannak, s a jég elől mindig a legközelebbi kikötőbe vonulnak. Egyszerre 140 hajó telelhet itt, ha befagy a víz. Regensburg, Passau, Bécs, Braila, Reni, Isztambul, Izmir, Beiruth, Lattakia, Portsaid és Alexandria kikötőiből jönnek és mennek az itt megforduló hajók.

De ha 1980-ra elkészül a Duna—Rajna—Majna csatorna, akkor akár Rotterdamba is el lehet vízi úton jutni Csepelről.

B. B. I.

Mosolyoghat-e a boltos?

Új bérezési és jutalmazási rendszer az ÉLIKER-nél a vásárlók érdekében

Ha egy vásárló belép a boltba, önkéntelenül körülnéz: milyen áruk vannak, tiszta-e az üzlet, morc, vagy vígkedélyű az eladó. S ha a kellemes benyomást igazolja a kiszolgálás is, szívesen tér be a következő napon is.

Persze — tisztelet a kivételnek — eddig ritkán találkoztunk Szegeden ilyen élelmiszerüzlettel. S hogy meg lehet-e oldani ezután minden boltban az udvarias kiszolgálást? Majd meglátjuk. Az Élelmiszerkiskereskedelmi Vállalat igazgatósága mindenesetre hathatós eszközökhöz nyúlt, hogy a bolthálózatban dolgozók mindig előzékenyek legyenek, s bő választékkal várják vevőiket.

Csak jutalék

Nem csodához folyamodtak, hanem a régi bérezést változtatták meg. Még tavaly is a dolgozók jövedelmének 80 százaléka alapfizetés volt, és csak 20 százalékát kapták a forgalmuk arányában. Ez nem serkentette őket arra, hogy több árut adjanak el.

Az új rendszer szerint Szeged 38 boltjában bevezetik a „tiszta jutalékot". A kiindulási alapul az 1966-os üzletforgalmak szolgálnak. Ha ugyanolyan értékű árut adnak el idén is, mint tavoly, a keresetük nem változik az eladóknak. Viszont, ha növelik a forgalmat, a fizetésük is emelkedik.

Vevőkör

Az 1967-es bérfejlesztési alapot is a kulturáltabb kiszolgálás érdekében használja fel az ÉLIKER. Azokban a boltokban dolgozók kapnak béremelést, ahol nagyobb forgalmat bonyolítottak le, s a vevőknek sem volt ellenük panaszuk.

A kiváló dolgozói verseny anyagi ösztönzői is serkentik a kereskedőket, hogy bő választékkal, udvariassággal vevőkört gyűjtsenek. A nyereségrészesedés régi rendszere mellett — ahol a törzsgárda tagok kiemelt juttatást kapnak —, itt a rövidebb ideje dolgozóknak is alkalmuk nyílik nagyobb jutalom megszerzésére.

Az igazgatósági alap egy részét szintén a jobb kiszolgálás érdekében használják fel. A legjobban dolgozó nagyobb boltok vezetőit és helyetteseit teljesítményük arányában 5 ezer forintig jutalmazzák.

A vevők is jól járnak

Ha az élelmiszerüzletek meg akarják tartani eddigi vevőkörüket, sőt a bevételt is növelni szeretnék, az új bérezési rendszer ismeretében, hasznos vállalati verseny alakul ki. Nemcsak az élelmiszerkiskereskedelmi vállalat és dolgozói, hanem a vevők is jól járnak a verseny eredményeként. S mennyivel kellemesebbé lehet tenni az oly sok anekdota témát adó vevő-eladó kapcsolatot. Ha az új rendszer beválik, — s ez valószínű —, jó lenne, ha más kereskedelmi szervek is alkalmaznák.

K. A.

Hányszor volt Budán kutyavásár?

Egyszer volt Budán kutyavásár — mondja a közmondás. Vajon mi lehet ennek a mondásnak az eredete? — erről beszél Budapest múltjának egyik kutatója.

A régészet búvára szerint *a középkori Budán nagyon sokszor volt kutyavásár!* A házőrzőt és a vadászebet egyaránt megbecsülte a régi ember. A budai palota ásatásainál *vadászeb-csontmaradványokra* akadtak. A kutyák megjelennek a középkori címer ábrázolásokon is és a sírköveken, mint a hűség jelképei. Régi ebek emlékezetét őrzi *Peszér, Ebes, Kutyavár* nevű helységünk.

Második *Ulászló* öccse, *Zsigmond* herceg fehér kopóját gazdája hetenkét egyszer *a budai fürdőkben fürösztötte. II. Lajos* ebfalkáit Csepelen gondozták a királyi pecérek: *Bethlen Gábor* két pecére ötven kopót gondozott, a fejedelem kedvenc „palotás agarainak" joga volt *az uralkodói széken heverészni.* Második Lajos idején szó esik nagy összegekért vásárolt francia—angol és lengyel vadászkutyákról is: ezek a külföldi ebek lehettek a budai kutyavásárok „előkelői".

A polgármester hómunkásai

Lapunkban nemrégiben cikket közöltünk a városi hóeltakarításról, Non stop hószállítás címmel. Cikkünk emlékeket idézett fel Kovács Ferenc dóci olvasónkban. Az 1941—42-es tél nagy haváról és az akkori hómunkáról írt levelet kis rövidítéssel adjuk közre.

1941. december 31-én délután négy órakor kelet felől havas esőt hozott a szél, estére pedig nagy pölyhű, puha, fehér havat. Hét éjjel és hét nap szinte megszakítás nélkül hullott a hó, s amikor végre elállt, január 6-án 73 centiméter vastag hóréteget mértünk.

A Mars (mai Marx) tér keleti sarkán volt akkor egy munkaközvetítő — helyesebben: munkásmérgesítő — iroda, amely előtt százával tébláboltak, káromkodtak és reménykedtek az emberek. Rongyos, foltos, hiányos öltözetben dideregtek, némelyikük olyan öltözetben, amelyben kilenc macska se fogott volna meg egy egeret.

Sorozatosan előfordult, hogy a városházára is elmentünk munkát követelni, de a rendőrség kergetett el bennünket.

De most... most nem lesz kibúvás! — gondoltuk magunkban. Itt a töméntelen sok hó, el kell takarítani, a polgármester úrnak gondoskodni kell pár napi munkánkról!

Küldöttséget szerveztünk és mentünk egyenesen a polgármester úr irodájába. Szép-alázatosan előadtuk, hogy most már van mit csinálni, itt a sok hó. De erre a polgármester úr csak hátradőlt a bársonyszéken és gúnyosan, magabiztosan válaszolt:

— Nem kellenek a városnak, emberek! Nekem van három olyan kitűnő hómunkásom, hogy egymaguk eltakarítják az egész havat, méghozzá ingyen.

Persze, mi mindjárt érdeklődni kezdtünk, kik lehetnek a polgármester úr csodálatos hómunkásai.

— Megmondom én, de utána már menjetek is a dolgotokra! Az én három hómunkásom: Sándor, József, Benedek! No mars, mars ki innen!

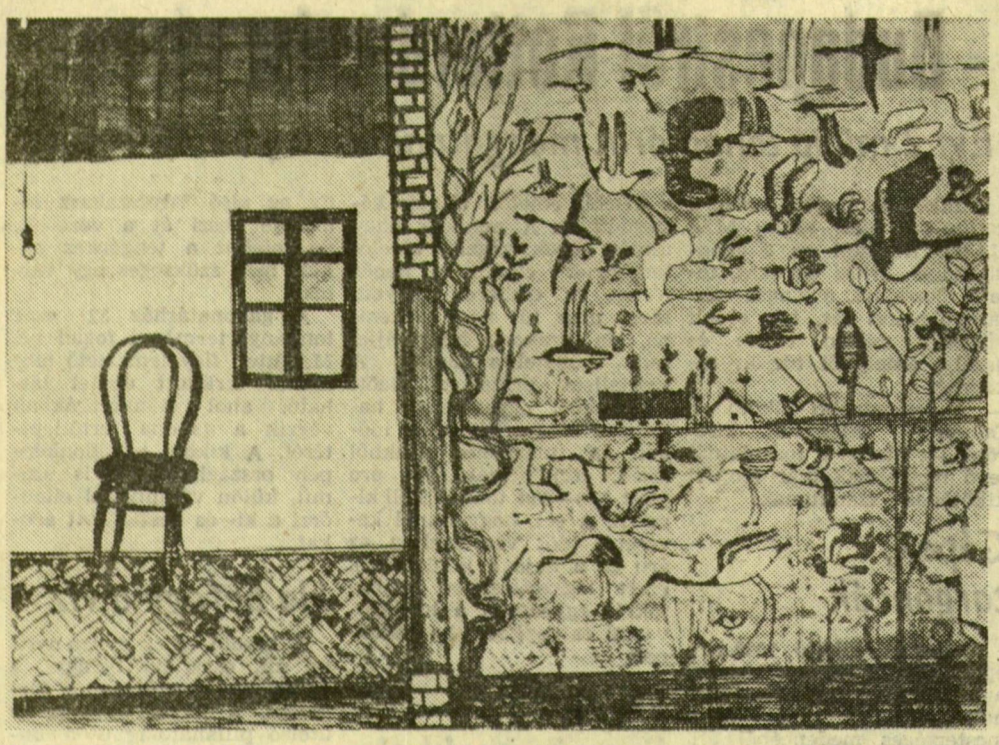

KOVÁTS SÁNDOR — KÍVÜL-BELÜL

HOGYAN LETT ÍRÓ *Karikás Frigyes?*

Ha élne, most 75 esztendős lenne. Mivel pedig azzal büszkélkedhetem, hogy egy amolyan ebéd utáni vidám ugratással én bírtam rá Karikás Frigyest, a mi szeretett Frici barátunkat arra, hogy írjon, hadd írom meg, miként lett író ez a csodálatos, nagy ember.

1920-at írtunk. Néhány, a tomboló, véres, magyarországi fehérterror elől menekült hírneves magyar kommunista az autonóm Kárpátalja fővárosában, Ungvárott verődött össze, ahol jómagam akkor az Ungvári Közlöny című napilap segédszerkesztője voltam. A többi nagynevű kommunista között ott élt akkor Seidl Erdő, Mondok Iván és mások, akiknek nevére 46 esztendő múltán már nem emlékszem.

Együtt ebédeltünk egy Urainé nevű asszonynál, egy pincér feleségénél, aki azt a bizonyos „jó házikosztot" adta. Urai, a pincér, szimpatizáns volt, nem engedte nyerészkedni a feleségét ezeken a híres kommunistákon:

— Csak annyi legyen a kereset, hogy mi velük eszünk — mondotta, amit kétféleképpen kellett érteni, úgy, hogy az ő kosztjuk is „kijött", meg az volt a fő „kereset", hogy egy asztalnál ülhettek ezekkel a már akkor is nagynevű kommunistákkal. A koszt remek volt, még a helyi keszeg párttitkár, dr. Gáti Jóska is kezdett nekigömbölyödni egy kicsit.

Az ebédnél nemcsak politikai vita folyt, hanem — csaknem mindig az aranyos kedélyű Karikás Frici kezdeményezésére — a jókedvű, diákos ugratások egész sorozata is. Karikás pompás férfipéldány volt. Zömök, vállas, fekete hajú, ragyogó kék szemű, gyors mozgású, szépszavú, melegszívű, vidám humorú ember volt, hatalmas testi ereje hatalmas szellemi képességekkel párosult. Csengő kacaja fel-felhangzott egy-egy sikerült imposztor ugratása után, nyílt, őszinte, vakmerően bátor, tisztalelkű, egyenes, igaz ember volt, mindnyájan nagyon szerettük. Ha vitában ellentmondott neki valaki abban, aminek igazáról ő vitathatatlanul meg volt győződve, akkor egész lénye viharerejűvé vált, megdördült a hangja, abban a máskor oly nyugodt-derűs, kék szempárban veszedelmes, zöld villámok cikáztak, a klasszikus szépségű fiatal férfiarc félelmetessé vált.

A jó ebéd után Frici elnyújtózott a kopott bőrdíványon, Urainé hímzett párnácskát rakott a feje alá, s gyönyörködve nézte „a világ legszebb kommunistáját", ahogyan ő Karikást nevezte.

Közöttünk, asztaltársak között, eközben a tehetségről, tehetséges emberekről folyt a szó. Karikás, már félig szunnyadozva, valami olyasmit motyogott, hogy az, aki valamiben tehetséges, mindenben tehetséges. A muzsikát kivéve, amihez fül, abszolút hallás kell. E kijelentése után már befelé fordult, egy kis ebéd utáni szunyókálásra, amikor én, az ifjú firkonc, kissé kihívóan vetettem oda neki:

— Nana! Hogy mindenben? Te például, Fricikém, tehetséges kommunista harcos, politikus, stratéga, előadó, vitázó vagy. De tudnál te például *írni*? Ugye, hogy nem? Tudnál te olyan novellát írni, mint én?

Karikás felugrott a díványról. Már egészen ébren, „harcrakész" volt.

— Igenis tudnék! Még nem próbáltam írni, de biztos, hogy tudnék, ha akarnék.

— Hát akarj.

— Hun egy planbász! Adj papirost, Jóska! Menyi ideig tart nálad, míg egy novellát megírsz, Feri?

— Két óra alatt megírom.

— Nahát akkor nekem egy óra alatt kell megírnom egyet.

Karikás a ceruzával, papírral bevonult Uraiék másik, „tiszta" szobájába. És nem is egészen egy óra múlva kijött a kész novellával. Ennek már 46 esztendeje, de most is párás lesz a szemem, ha annak a *pompás* novellának meséjére gondolok. Már nem tudom, mi volt a címe, csak arra emlékszem, hogy Karikásnak, az egykori lakatosinasnak egy szörnyű élményéről szólt: inastársával egy vándorcirkusz lyukas ponyváján kukucskáltak be, mert nem volt pénzük a belépődíjra, de mégcsak egy fillérjük sem volt. Felváltva álltak egymás vállára, hogy az „Obermann" (amint a cirkuszi akrobataargó az embergúla-csoport felső emberét nevezi) szemével elérhesse a lyukat. A kis cimborája következett a kukucskálásban, felállott Karikás vállára, s nézte az előadást. De belülről a komédiás észrevette azt a kandikáló szemet, és egy ostorral kicsapta, megvakította a kisfiút.

— Tessék, Ferkó öcsém. Van ez olyan novella, mint bármék, amit te írsz.

Legépeltem a novellát, beküldtük egy budapesti hetilapnak, arra már nem emlékszem, hogy melyiknek, talán az Érdekes Újságnak. A következő számban megjelent, ha jól emlékszem, valami díjat is nyert.

Karikás Frigyes, ez a szó igaz értelmében nemes ember, akit hogy barátomnak nevezhettem, azt hányatott életem egyik legszebb ajándékának érzem, fiatalon halt meg. De az én öreg szívemben is él.

GYÖRGY FERENC

VASÁRNAPI könyvszemle

Gyertyán Ervin: József Attila

„A lírikus vallomása: a vers. Önarcképe: az életmű. Az életnek az értelmező, megvilágító és így a műélvezést kiegészítő szerepe a lírai költőnél korlátozottabb szerepet kap." E *Gyertyán* Ervin megfogalmazta igazság lebilincselő és alig felülmúlható erővel rajzolódik ki József Attila költészetéből: a mindig megrendítően őszinte és nagy önvallomások e káprázatos együtteséből. Így a *Szépirodalmi Kiadó Arcok és vallomások* sorozatában megjelent dokumentumgyűjtemény — Gyertyán Ervin összeállítása — „mindössze segédkönyv és kiegészítő olvasmány kíván lenni a költő verseinek olvasásához".

Sajátos — és mennyire törvényszerű — jelenségre figyel fel Gyertyán: míg József Attila életének első 25 évét gazdag prózai vallomás anyag, levél jelzi, addig az utolsó 6—8 esztendőből fennmaradottak mennyiségileg (és többnyire az önvallomás mélységét tekintve is) csökkentebb jelentőségűek. A költővé érés korszakában a versekben az elődök és példaképek nyomasztó hatása alól az egyéniség nehezen és ritkábban törhet fel, csak a levelekben jelentkezhet tisztán és felszabadultan; az érett korban — Gyertyán szavaival — „a költészet már teljesen elszívja és felszívja magába a költő egész szubjektív világát, s nem hagy teret a prózai jellegű vallomásoknak".

Az első három fejezet vázát a költő 1937-ben írt híres önéletrajza, a *Curriculum vitae* adja. A gyermekkorról közölt dokumentumok közül talán a *Miért írok verset?* című tanulmánytöredékre érdemes leginkább felfigyelni. A makói évekről szóló részt az önéletrajz és a költő levelei alkotják. Gyertyán — akár annak idején Szabolcsi Miklós *Fiatal életek indulója* című könyvéről szólva Bori Imre — nyomatékosan felhívja a figyelmet arra az ellentmondásos helyzetre, mely József Jolán és Makai Ödön házasságkötése után előállt; anyagilag gondoskodtak a fiatal József Attiláról, aki mindezért egy másfajta megalázottsággal fizet: titkolnia kell származását, sőt testvéri kapcsolatát is.

A lehetőségekhez képest aránylag bő és jól összeállított anyag szól a költő szegedi kapcsolatairól: Juhász Gyula első biztató levele és a *Szépség koldusa* elé írt lelkes hangú, fölfedező bevezetője, Németh Andor emlékezése a *Lázadó krisztus* sajtóperéről, Kosutány Ignác támadó cikke a szegedi Friss Ujságból, az első szegedi egyetemi élményekről beszámoló néhány levél majd a tragikus keresztjárást, melynek szükségszerűen kellett a szárszói vasúti sínek között végződnie.

Nem mehetünk el szó nélkül néhány következetlenség, pontatlanság mellett. Ha szó esik a makói évek biográfiájával foglalkozó irodalomról, akkor Galamb Ödön, Sajtos Gyula és Szabolcsi Miklós könyve mellett feltétlenül meg kell említeni *Péter* László ét is, az *Espersit János* című és a *József Attila Makón* c. tanulmányt. „József Attila életének ezt a szakaszát — írja Gyertyán a szegedi, bécsi, párizsi évekről — mind ez ideig a módszeres és rendszerező életrajzi és irodalomtörténeti feldolgozás hiánya jellemzi." Valójában a szegedi korszak — legalábbis életrajzilag — Péter László *József Attila Szegeden* című tanulmánya nyomán teljesen feltártnak tekinthető, akár a bécsi intermezzó Bokor László kutatásai révén.

A gazdag képanyagot közlő kötet nemcsak hasznos segítőtárs olvasók, diákok, pedagógusok számára, hanem figyelmeztet a József Attila kutatás régóta esedékes nagy adósságaira is: mindenekelőtt a kritikai kiadás a költő leveleit, prózai töredékeit és az ikonográfiát közlő negyedik kötetének égető hiányára.

CSAPLÁR FERENC

LŐDI FERENC

DIVAT-VADAK

Hosszú, kegyetlen történelmi korszak
szaladt el, míg az ember-ős felállt.
A tó tükrében önarcától borzadt
s kővel dobálta, véres testre várt...

Tüzet szórt aztán tiszta, vadvizekre,
hogy béküléssel győzzön istenén,
s időt nyerjen, hogy rejtekén kilesse,
vizek hátán, hol megpihen a fény.

Míg járt utána, verte nap és zápor
s a víztükörben loboncos haját
oldalt seperte széles homlokáról.

A nyílt tekintet akkor fogta át
ember-képét, mit most divat-vadak
lógó sörénnyel elcsúfítanak.

VARGA IMRE

Az ember lova *meg gyereke*

Reggeli előtt felhajtottak egy pohár szilvalét, s füstölni kimentek a ház elé. A majorban zsenyegett már az élet: motor dohogott, szarvasmarha bőgés bánkódott, a rángatóskút kenetlen húzója hátviszkettetően nyikorgott, az aprójószágok bábeli piac zsivatolását idézték, s az egész fölött elvillámlott egy hosszas, ingerült csődörnyerítés.

— N-na, nem kívánkozol még mindig bejjebb a faluba? — kérdezte az első füst után a veresbarna bőrű, tömzsi Szerencsi Pál a házigazdától, hogy másik irányból kanyarodjék célja irányába: a híres, Kilátó majorbeli, ritkán adagolt gidrán ménnel való családfa-nemesítés fikszálására. — Mert én, hallod-e, világéletemben úgy voltam, más a család, megint más a ló. Az egyik bent a faluban, a másik kint a tanyán. Sose kevertem össze a kettőt.

— Akkor, komám, te inkább kint élted le életed a pusztán, mint bent Csekén, az asszonnyal — mosolygott fanyarmód a házigazda, Pészász Ferenc. — Csak azt nem foghatom fel józan fejjel, hogy erősödhettél meg ennyire, amikor én a házikonyha mellett is ilyen zsoké maradtam, ni...

A kérdésre nem születhetett magyarázat, helyette a fürgén penderedő, dundi Pészászné invitálta őket reggelire, amiből hosszas tárgyalás kerekedett, megittak egy üveg savanykás bort is szódával, melegben az legegészségesebb, aztán megszületett az egyezség. Pészász ezek után sietett az istállóhoz, a vendég meg a major másik végére, a tehénistállóhoz. Tegnap délután ugyanis odakötötte volt be a két szürkét. Ott áll használatonkívül egy kisebb istálló-rész, külön bejárattal, pontosan a két lónak szabták, a hintó is elfért az eperfa alatt. Pészász hallani sem akarta, hogy este hazahajtson, ő meg ráhagyta: a csekei Ezüstkalász téesz bizonyosan megvárja, Tóth Péter, az elnök is vidámabban dörzsöli össze a markát, ha az egyezség hírét hallja.

Szerencsi akkor kezdett ugyancsak szentségelni, amikor a fa alatt nem lelte a hintót. Hát még amikor benyargalt a vendégistállóba: se ló, se szerszám, se a pokrócok! A jebezeusát! Ki mer véle így tréfálkozni? Nyújtott léptekkel lódult a tehénistállóba, ajkán a fohászkodás profánabb igéivel, amikor végre az egyik tehenész vélekedni kezdett: *igen, igen, reggel felé láttam én elhajtani egy embert, úgy van, trappban, a fene se gondolta, hallja, hogy nem a szomszéd*... Aztán azt is igazolták a többiek: valóban aludt itt egy ember az éjjel, napszállat után karikázott ide, biciklivel, és éjszakára beengedték. Ha van fedél, mit aludjon az utas isten ege alatt, nem igaz, szomszéd?! Ha csak az nem... Tényleg, ott unatkozott a kerékpár mindjárt a bejárat mellett, a setétben. No, ki a napvilágra. A névtábla pedig ezt mondta: *Kis János, Madaras, Tyukodi utca 13.*

— Az isten nyúzzon meg neved napján, te címeres országbitangja, te! — tehetetlen dühében Szerencsi, mert teljesen tisztában volt vele, mennyit ront a lovakon a nyomozás ideje, amíg visszakeverednek. — Hogy volt bőr a képeden elkötni, te, az Ezüstkalász két okleveles lovát?! Amikor becsesebb értéket képeznek azok, mint a te egész pereputtyod, t-te, gazemeber! Ne félj, csak kerülj ide, azt a betyár lelkedet kimángorlom belőled...

A tehenész kilökte a karját egy irányba. Valóban arra vezettek a nyomok. Feldobta hát tömzsi testét a keshedt kerékpárra, s veszettül hajtani kezdett.

Kerek órát eltöltött már az ülésen, kiízzadta azt a savanykás bort is, amit früstök után beszívtak volt Pészásszal, amikor a pusztaság közepén, nem is messzire az úttól, egy méneskútnál felismerte hintaját. A két szürke a vályú mellett, kisebb kazalnyi széna göngyölegből falatozott. Hamar oda kanyarodott a kerékpárral, és mit sem törődve azzal, vajon ki heveredett le a széna másik oldalára, messziről rá kezdte a litániát.

— Az apád, aki csoszák volt... Hogy merészelted ezt a két híres lovat meg a hintót elcsaklizni, te Rinaldó Rinaldini?! Mit gondolsz, ki vagy te, mi vagy te, hogy csak úgy?!

Létra hosszú, huszonöt év körüli fiatalember tápászkodott fel, s kezében úgy pergette az ostort, akár a repülő a propellerét.

— Ááá, a tatus... Van szerencsém, apuskám! De felvágták a nyelvét! — szólt rá igen derűsen a kerékpárosra, és előre mosolygott, milyen egykettőre leszédül mindjárt Szerencsi Pál a nyamvadt kerékpárról. Mert bizony hirtelen forogni kezdett a tömzsi lónemesítő alatt a föld, amint megismerte a lókötőt. De az indulat vitte, s amint a kerékpár kidőlt alóla, gyalog folytatta a megközelítést.

— Az apádnak azt a csoze mindenit... Hááát mit keresel te itt? Mért nem esz a fene Fehérváron?

— Mindig szerettem a változatosságot, tatus — felelte jámbor hangon a fiatalember, de erősen kedvét lelte továbbra is az ostorpörgetésben. — Hanem inkább... maga hogy keveredik ide?

— A lovak, te átkozott! A hintó! Megint lopásra adtad a fejed, te átka az életemnek?! Ezért neveltünk fel kínkeservesen, t-te?

— Csak ne hadonásszon, papa kérem. Nem való az a maga korában. Csituljon le, tatuskám. Még megárt. Egyáltalán, apus, minek annyira buzgolkodni? Én is, lássa csak, már meguntam a deszkákat számolgatni. Gondoltam, hazanézek már egy kicsit. Úgyis rég jártam már Csekén, meglátogatom. Hanem azért... azt nem álmondtam volna, hogy pontosan a tatus szent lovaival futok majd be a nemes Cseke községébe. Ez jó! Micsoda buli lesz, hallja, apus!

VERESS MIKLÓS

ÁTTŰNÉSEK

I.

megáradt homályban
ülök
és hallgatom létezésed
mint szikkadt patakmeder
a partok hulló zajait
az idő rádióvá
meg bútorokká folyik szét szobánkban
és hullámai nálamnál
egy perccel előbbre
sodornak
megelőzött szavaimmal
mit tehetnék
téged vakító vászonra vetít
a tűnődés
fájdalmas fénytörése
és a megáradt homályban
áttűnnek rajtad a penészes falak
rosszcserepű tetők
kanálisok
és a napsugarak antennái

II.

csak egy ujjal ért
a madárijesztő
városunkhoz
és minden összeomlott
porrá váltak
a formásbokájú tornyok
megvesztegethetetlen hivatalok
üzekedő üzletek
és megsüketült zeneiskolák
a tárgyak
árnyékká
szelídültek
és az emberek óvakodni kezdtek a csodáktól
azóta mindennap
ostorral kergetnek
a fák a folyópartra
és én se szólhatok
csak téged
figyellek elmerülten
és a neved
se merem kimondani
hogy meg ne rontsa varázslat

III.

gyönyörű szívem ellen
bolydult háborúk menetelnek
a levegő szirmai szétnyílnak
s a földúzzadt létre
csillagok porát hinti
a semmi üvegtestű bogara
de nyújtsd ki kezed
és eltűnnek a látomások
simítsd végig az arcom
és szemeim ujjaiddal
tested barrikádját támaszd
védtelen szomorúságom elé
mert vállaim felett röpdös
az elmúlás nyomjelző lövedéke
és gyönyörű szívem ellen
bolydult háborúk menetelnek

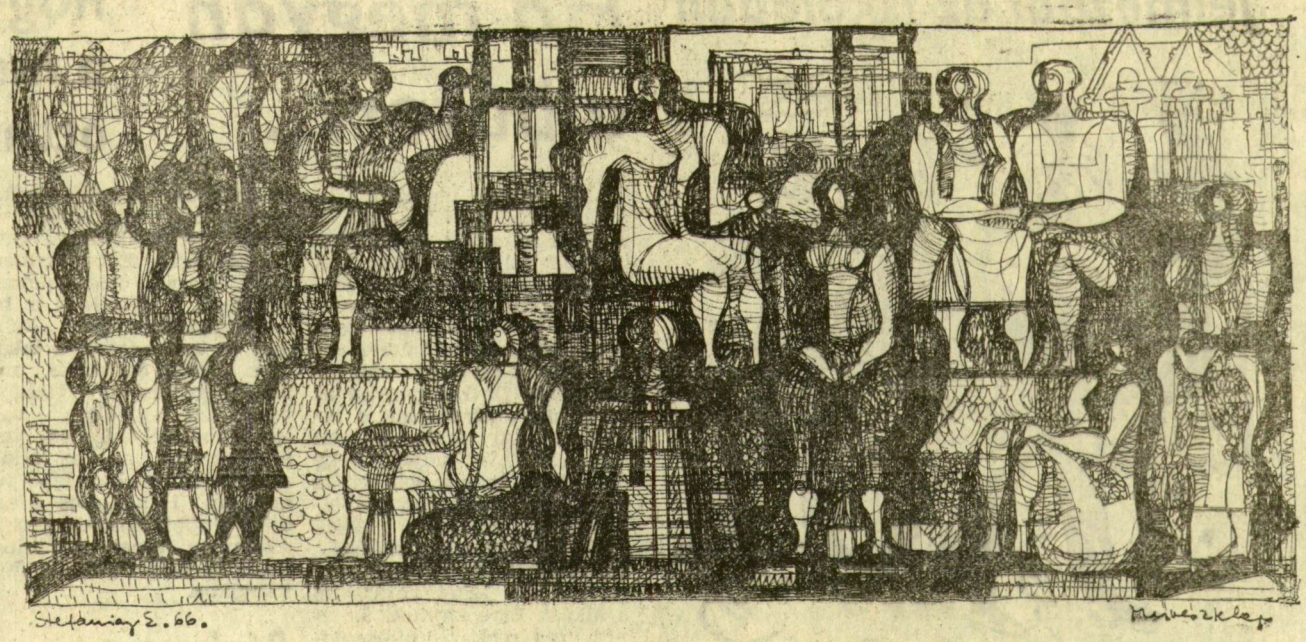

STEFÁNIAY EDIT

MŰVÉSZTELEP

JON JEVER

A hű barát visszatér

E novella szerzője népszerű norvég író. Műveit lefordították többek között angol, orosz, lengyel, német nyelvre. Számos regénye, hangjátéka jelent meg, de legnagyobb sikereit eddig novelláival, elbeszéléseivel aratta.

Milyen furcsa: a kutya megérzi, ha vesztére törnek. — Te, ne nézz rám! Az ördögbe is, fordulj meg...

Az ember puskatussal sújt a kutyára. Az ütés lecsúszik, a kutya felüvölt, félig elfordul, sötétbarna, szigorú szemeit azonban nem veszi le róla.

— Menj innen! — kiált rá.

Az állat tekintete mereven követi az ember mozdulatait. Az ember szidja önmagát: nem tudja szétverni hűséges barátja koponyáját. Es az is ingerli, hogy lélekben gyenge, tehetetlen. Igaz, ezt senki sem ismeri be szívesen, még akkor sem, ha teljesen egyedül van.

Ismét üt. Most nagyot csattan az ütés. A kutya szemei, azok a gesztenyebarna szigorú szemei megbabonázottan függnek az emberen. Nem, nem megy, semmi sem segít.

Helyére teszi a fegyvert, várhat még néhány órát, esetleg holnapig is. Már tegnap megpróbálta agyonlőni Maggit. De a mutatóujja a ravaszon nem engedelmeskedett. Pedig tudta, előbb-utóbb meg kell tennie. Ez az életet jelenti neki magának és azoknak a kutyáknak, amelyek még nem hulltak ki a fogatból. Senki sem bír ki hét napnál többet élelem nélkül.

A hetedik napot töltötte már a hálózsákban. Időről időre elszenderedett. Kellemes érzés volt álomba merülni, megfeledkezni a korgó gyomorról, de annál borzasztóbb volt újra tudomásul venni, hogy az éhség nem csillapodott. Folyton csak az élelemhiányon gondolkodott, és a kutyákon, melyek napról napra, óráról órára gyengülnek. Lassan odáig jutnak, hogy nem tudják megtenni azt a néhány mérföldet az állomásig. Addig kell tenni valamit sürgősen, míg ez be nem következik. Fel kell áldoznia ezt a gerincest.

Bár nappal volt, mikor kinyitotta az ajtót, hogy a még megmaradt deszkadarabokat behozza, tombolt a hóvihar, két méterre sem lehetett látni... Feldarabolta a léceket és a tűzre dobta. Ahogy lassan melegedett, Maggi mind közelebb kúszott hozzá. Leszorította fülét, farkát csóválta. Ilyenkor az állat élelmet kér, kedvességet. Avagy életéért könyörög. Megveregette a fejét.

— Szegényke...:

Maggi azonban most nem ugrott hozzá szolgálatkészen, mint szokta. Fejét térdére tette és újra szemeibe nézett, lentről felfelé. A lobogó tűz sárgás fénye betöltötte a kis kunyhót, megvilágította a falat.

Félretaszította a kutyát.

— Menj innen. Nincs más lehetőség. Nekünk most nem kell olyan állat, amelyik szeret gondolkozni. Most a nyers erő számít. A te intelligenciád jelen esetben abszolút nulla. A gyengébbnek el kell pusztulnia, hogy a többiek élhessenek. Maggi, szegény...

Elaludt. Este a kutyák ébresztették fel. Egyikük ugyanis kapirgálás közben valami csontdarabot talált, s a többiek éhségüvöltésbe kezdtek.

Felült, de nem mászott ki a hálózsákból. Dühösen rájuk mordult, nyomban elhallgattak. Meggyújtotta a kanócot. Egy darabig maga elé meredt.

— Nem, ez így nem mehet tovább. Eddig is túl sokat töprengtem. Minél hamarabb túl vagyok rajta, annál jobb.

Kinyúlt a fegyverért, s reszkető ujjal meghúzta a ravaszt. A fülsiketítő dörgés után megdermedt néhány percre, a kanóc pislákoló lángjába bámult, majd magához húzta az áldozatot.

— Pall! Ó, Pall!

A fogat legostobább, de legerősebb tagja hevert előtte kimúltan.

Maggit szokatlan helyen találta, a priccs alatt, a többiek közé bújva. Eddig mindig magányosan aludt, távol a többiektől. Amikor fülénél fogva kiráncigálta onnan, a kutya kiszabadította magát és újra a priccs alá bújt.

— Átkozott! — szisszegte. — Túljártál az eszemen. Tudtad, hogy sorra kerülsz, ha ott maradsz a helyeden. No, persze. Úgy látszik, a te intelligenciád még itt a világ végén, ebben a rohadt viskóban is számít valamit.

— Szegény Pall! Jó barát voltál.

Evés után újra nekilendültek.

Egy mérföld után elhagyta ereje, ledőlt pihenni. Mintha oda lett volna kötözve a jeges talajhoz. Nagy kínok közepette, de mégis talpra állt. Pár lépés után megbotlott valamiben, újra eldőlt. Most már nem is akart felállni. Úgy érezte, megszabadult a kínoktól. A nappali fény tompult, s elnyúlt testét beborították a kövér hópelyhek. Már arra sem volt ereje, hogy érezze a veszélyt...

A kutyák elindultak a szánnal. Ezt abból gondolta, hogy Maggi kétségbeesetten védekezett, nem akart menni a többiekkel. Ugatott, szűkölt, de azok többen, magukkal vitték.

Lassan teljesen besötétedett. Azt est homálya elnyelt mindent.

Érzi, valaki a hátát bökdösi. Félszemmel felpillant.

— Maggi!

A kutya karmolja, ruháját tépi.

Újra behunyja a szemét. Nem is gondol rá: rövid idő alatt megfagyhat. Az eb újra ráveti magát, még elszántabban rángatja. S hogy megzavarta jóleső, kába nyugalmát, düh önti el, meg akarja fogni, kúszni kezd utána. A mozgás kiveri belőle a bágyadtságot, de ereje annyira elhagyta, hogy tehetetlen dühében sírni kezd.

— Na megállj! — kiáltja.

— Megállj!...

Meddig folytatódott a játék? Lehet, hogy néhány kilométeren át, de lehet az is, csak pár száz méteren keresztül. Ő csak arra emlékezett, hogy nekiütközött valaminek. A szánnak. Itt várakoztak a többiek is.

Négykézláb mászott be a kunyhóba.

Kis idő múlva, a kellemes melegben egészen jól érezte magát. Illatos kávé gőzölgött előtte.

— Maggi — mondta sejtelmes, lelkéből kibuggyanó hálával az ember. — Valami kóválygó a fejemben. Tegnap történt ez, hetekkel ezelőtt, vagy csak álmodtam? No, mindegy. Jó, hogy helyet cseréltél Pallal. Jó, hogy okosabb voltál nálam, jó, hogy becsaptál, nagyon jó!

Elérzékenyülten intett a kutya felé.

— Gyere ide, pajtás!

Maggi morgott valami válaszfélét és elkeseredetten rágott tovább egy csontdarabot.

— Jól van no, jól — mondta az ember és megsimogatta.

LOVAI IVÁN fordítása

Tratta-tratta, Szerencsi Lajoska ünnepélyesen bevonul Szerencsi Pál főállattenyésztő okleveles két csikajával szeretett szülőfalujába. Ezt bizony nem így álmodtam Fehérváron. Bizisten klafább, mint ahogy reméltem!

— Inkább arra felelj, te sülülü, hogy kerültél ide, teee, életem gyászoldala!

— Úriember, ugyebár, tatus, manapság autón közlekedik. Én is autón bátorkodtam egészen Csekéig jönni. És képzelje el, az a *lökött poja*, elhozott egészen Cseke közepére. De amikor be akartam ugrani a mamuskámhoz, azért a csekély kétezerszáz froncsiért, akkor visszarángatott a kocsiba. Akkor értette meg a jámbor prépost, hogy egyetlen lyukas gubuskám nincs. És akkor bevitt a megyei főkapitányságra. Ott persze jegyzőkönyv, egy órás lelki masszázs, aztán kikísértek az utcára. Hanem, tatuska, akkor jött az igazi cilibuli. Az a maflinkó pilóta, aki az első szóra elhozott Székesfehérvárról Csekére, most nem tartott ki, hanem hazarobogott... Ott maradtam, tessék elképzelni, csórén. Azért még nem kaptam sírógörcsöt, hanem..., úgy iparkodik hazafelé az embergyereke, ugyebár, aogy tud. Így.

— És te drágalátos, hát már elfelejtetted, hogy az a ház néked már régen nem otthonod? Hogy a börtön óta én nem ismerlek? Kiment abból a maflinkó fejecskéből? Hát ide fülelj, te füles, én most melegen ajánlom neked, fogd ezt a bringát, s tűnj el a szemem elől, amilyen gyorsan csak tudsz...

— Jaj, de szépen tetszik ezt énekelni! De valamiről megfeledkezett, atyus. Az én anyuskámnak, tetszik tudni, azért még mindig én vagyok az egyetlen kis Lajoskája. És maga, tatus, anynyit van szerencsére a felszentelt istállójában, hogy nem kell pecsétes kapucédulát váltanom, ha a mamát akarom meglátni...

— Azonnal add ide a lovakat, és ...Miit? Még hogy én kérjem tőled? — vesztette el jámbor türelmét Szerencsi Pál, és megindult a hintó felé. Csak ám a fia feléje fordult, s az ostorral határozottan apja combjára csendített.

— Álljon meg a menet, tatuska! Lépdeljen csak fürgén a francba! Emlékszik, hogy megvert maga engem egyszer, gyerkőc koromban?! Amikor a malacokat elszalasztottam! Csípős ostorral. Ilyen hurkák lettek, ni! Mondja, most akarja visszakapni? Mert visszaadhatom, ha nagyon erősködik... Értette, tatus? Üljön csak fürgén a bringára, vagy pedig mindjárt kezdődik a ...kóstoló.

— Ostoba tökfilkója! — ordította két kézzel hadonászva Szerencsi Pál. — Hát elment a csepp eszed is? Megint rendőr kézre akarsz kerülni? Nem veszed számba, hogy most már nem eresztenek el? Tudod, mit teszel?

— Ó, atyuska, ismerem a bíróság vélekedését. Rideg szülői ház... Elégtelen nevelés... Elkényeztetés... Korán kifejlett nihilizmus... Ezek tették a maga fiát börtönlakóvá. És most meg akarja fosztani ezt a szerencsétlent attól a csekély elégtételtől, hogy egyszer életében a község legszebb két lovával hajtson végig, fényes nappal, a főutcán? Hiszen *ezért* jöttem el Fehérvárról.

— Átkozott fattyú! Végleg tönkre akarsz tenni? Megállj! — ugrott emelt ökölle fiára Szerencsi Pál, de az előtte ugrálva sziszegő ostorcsapásaival távol tartotta, részben félre kormányozta, úgy, hogy hirtelen fel tudott ugrani a hintóra, s nem törődve azzal, hogy a szürkék zablája kicsatolva, rájuk korcolt, s vágtavágtában ki az útra.

Érezte Szerencsi Pál, a vér rászikkadt arcára, de vágya még erősebben sarkallta: elébe kerülni a fiának, keresztbe állni előtte az úton. Meggátolni, hogy behajtson Csekére. Hisz az lenne a bukás, a szégyen feneketlen pokla. Nyomába eredt, de megint előnyhöz jutott a tolvaj. Hja, két olyan lóval, amelyik kiállításon nyeri a futtatást?! Azért csak tekerte a pedált, mit sem törődve szíve dörömbölésével, amikor egyszercsak fehér sávos kék autó előzte meg. Ordítozni, integetni kezdett; leállt, úgy hadonászott. Végre, jó messze, észrevette a vezető, a visszapillantó tükörből.

Törzsőrmester jött feléje, s érdeklődött, mi a baj.

— Törzs elvtárs, nem tudom, ismer-e. Szerencsi Pál vagyok, az Ezüstkalászból. Két szürke kancával, sárga hintóval kint voltam a Kilátó majorban. Egy fiatalember pedig... ellopta ma hajnalban a hintót, lovastól, mindenestől.

— Honnan tudja? Látta? Merre ment, kicsoda? Mondja már.

— Mi az, hogy láttam! Íme, a találkozás nyomai!

— Hallja, elvtárs, maga csupa vér!

— A tulajdon... ostorommal. Tudja, mi az? Erre vágtatott el, törzs elvtárs, erre. Kérem hajtassák be vele az állami gazdaságba, a Kilátó majorba a hintót, én is oda karikázok. Mert ez a kerékpár is lopott lehet. A lovak helyén leltem...

— Hát a huligán hétszázát! Lovak, kerékpár. De nagy csoze lehet. Nem tudja véletlenül, Szerencsi elvtárs, kicsoda a pasas?

— N-nem. Nem! De a... megyei főkapitányságon is volt ügye tegnap, vagy két napja. Éppen ő maga dicsekedett el nekem! Hogy micsodás legény ő. Gondolhatja, törzs elvtárs, hogy megörülnek most neki. Vigyék csak be. Várják már ott...

A rendőr füttyentett egyet, s önkéntelenül megmarkolta a gumibotját. Aztán tisztelgett, és nyomás: elporoltak.

Szerencsi megkönnyebbedve fujtatott. Szóval meglesz a két ló, hajthatja Csekére. Csak nem éri odahaza *nyilvános* szégyen. Igaz, kicsit késik, de fő, hogy Pészásszal rendbe jött az ügylet. Lesz nemesítés, új csikó, új dicsőség.

Légy szállt le arcára. Ahol az ostor szíja kiserkentette a vért, oda. Fia jutott erről eszébe. Kicsit megimbolygott előtte a világ. Ugyan mi lesz most evvel a sikertelen gyerkőccel, úristen, mi lesz?! Nem a lovakkal, Szerencsi Pál, hanem a fiaddal, az egyetlennel! Most vész el végleg? Éppen a lovak miatt?

Olyan erőtlenség lepte el, hogy álló percig nem is tudott felülni a kerékpárra.

Jelmezbál az iskolában

Kedves szokás a gyerekek farsangi mulatsága. Szívesen öltöznek ilyenkor kedvenc mesealakok ruhájába — vagy űrhajósnak... A jelmezeket saját maguk összeállíthatják, meglevő ruhafélékből!

Itt van mindjárt a kis királykisasszony: koronája aranyos papír. A nyári blúzra fehér vászongallér borul, a derekát széles selyemöv fogja körül és csipkés szoknyája anyuka vagy, a nagyobb nővér csipkés alsószoknyájából való. Persze, hogy a dereka bő — de szorosabbra kell varrni benne a gumiszalagot.

A turbános török ruhája — pizsama. Szépen kimosva, kivasalva, a gallérnál felgombolva, a nadrágszárnál pedig gumival behúzva. Széles, ráncolt selyem, vagy más, vékonyabb kelme az öve, amelybe tört is lehet fűzni. A turbánja törülköző. Anyuka ékköves brossával és hosszú tollakkal díszítve.

A vidám kis bohóc tarkakockás pulóverben és színes harisnyanadrágban ugrabugrál: csak hegyes papírsüveget kell csinálni jelmezéhez, és gumira fűzött, széles fodorgallért, s néhány pompont maradék bébifonalból — vagy vattából.

Az űrhajós jelmeze tréningruha, sisakja ezüstpapírral beragasztott kartonból készíthető.

M. M.

Szóvá tesszük:

Összement a harisnyanadrág?

Az utóbbi időben igen sok panasz hangzott el a nylon harisnyák, harisnyanadrágok, zoknik minőségére. Általános vélemény, hogy igen sokat romlott a minőség, hamar kopnak, lyukadnak, s lassan ugyanúgy kell stoppolni ezeket a holmikat, mint a régebbi pamutárut.

Karácsonyra különösen sokan vásároltak ajándékként harisnyanadrágot. Kérték a megszokott számot, meg is kapták, s aztán, amikor a megajándékozott felvette, illetve fel akarta venni, akkor jött a megdöbbenés. Kisebb lett a harisnyanadrág. Egyesek megijedtek, s azt hitték, kilóik száma szaporodott, de aztán, mivel egyre többen mondogatták, hogy a megszokott számú harisnyanadrág nem jön rájuk, már derengeni kezdett, hogy nem a kilókkal, inkább az iparral van a baj. Lehet, hogy éppen a kisebbre szabott, s ezért jobban feszülő harisnyanadrág okozza a problémát, mivel a feszítés során könnyen elszakad. Jó lenne, ha az ipar figyelembe venné ezt a panaszt, hogy ne kelljen az asszonyoknak, lányoknak két-három hetenként 85 forintért új harisnyanadrágot venni.

Mire jó a konyhasó?

Nemcsak ételeink ízesítésére, hanem sok más gyakorlati célra is felhasználhatjuk a konyhasót:

1. A zománcedény visszakapja csillogó fényét, ha konyhasóval tisztítjuk.
2. A szarvasbőr sósvízben nem keménykedik meg és nem ugrik össze.
3. Fémtárgyakat só és ecet keverékével tisztíthatunk. Minden folt eltűnik róluk.
4. Szőnyegeink visszakapják eredeti fényüket, ha időnként száraz sóval átkeféljük őket.
5. Tinta és vörösbor-foltra azonnal szórjunk sót. A foltos rész alá tiszta fehér ruhát tegyünk, a besózott felületet pedig egy másik ruhával dörzsöljük. A folt átmegy a terítőről az alatta levő ruhára. Utána a kitisztított holmit vízzel öblítsük át. Csak akkor használ ez a módszer, ha a folt egészen friss.
6. Zsírfoltot dörzsöljünk át száraz sóval, azután tiszta ruhával.
7. Tűzélesztésre is használhatjuk. A kialvó félben levő parázsra sót szórunk, mire a tűz lángra lobban.
8. Tojásfehérjét könnyebb felverni, ha csipetnyi sót teszünk bele.
9. Vesszőkosarakat és nád bútorokat újjávarázsolhatunk, ha erős sós vízzel keféljük át.

Ha megvan a bútor...

Mostanában nemcsak az új lakásba költözők, de a régiben maradók is gyakran cserélik fel bútorukat új, modern garniturára. A legtöbb háziasszonynak, családnak nem is az okoz gondot, hogy milyen bútort vegyen, mert arra már van elképzelése. De ha megvan az új bútor, s elrendezik a lakásban, úgy érzik, valami hiányzik. Azt tudják, hogy nem divat már a sok csipke és a nipp. De vajon helyette mi a modern, melyek azok a kiegészítő kellékek, amelyekkel igazán otthonossá, derűssé lehet varázsolni a lakást. Erre kaptunk hasznos tanácsokat, tájékoztatást dr. Szekszárdi Jánosnétól, a Kárász utcai Képcsarnok Vállalat üzletvezetőjétől.

Még mindig a varia

— Igen sok érdeklődő megfordul üzletünkben és bizony sokszor tanácstalan, nem tudja, mi lenne jó az új lakásba. Nagyon sokan rendezik be otthonukat a jól bevált praktikus varia garniturával. Ezt vennénk talán alapul, hogy néhány tanáccsal segíthessük a háziasszonyokat. Igen kellemes és üde színfolt a lakásban a cső- és színes műanyagból készült virágállvány. Ezt legjobban vagy egy ablakmélyedésben, vagy ahol erkély van, az erkély ajtó belső feléhez lehet elhelyezni. Hangulatos kiegészítő a több színben készülő állólámpa, amely jól illeszkedik a modern bútor összhangjába.

Rézkarc, festmény

— Sokak véleménye, hogy a modern lakásban csak a könnyebb akvarell, vagy a rézkarc való. Szerintem sokkal szebb az eredeti olajfestmény, természetesen kisebb nagyságban és egy-egy szobában kettő-három. Anyagiakban sem okoz különösebb gondot, mert a rézkarchoz hasonlóan, részletfizetésre meg lehet vásárolni. A legtöbb modern lakószobához heverőt készít az ipar. Így a heverő mögötti falrész üresen marad. Ide nagyon szép egy színes faliszőnyeg. Persze úgy kell megválasztani, hogy a bútor kárpitozásához megfelelő legyen. S ha már a szőnyegeknél vagyunk, igen kellemes hatást kelt a lakásban, főleg összekötő szőnyegként a kézi csomózású perzsa.

Mit tegyünk az asztalra?

A sok apró csipke valóban kiment a divatból, s helyette színes, kézifestésű batikolt terítők, vagy műanyagból, raffiából, háncsból készült szettek „mennek". Az asztalra, iróasztalra, könyvszekrényre nagyon jól hat egy-egy kisplasztika elhelyezése. Különösen szépek a terrakotta szobrok. Igen emeli a lakás hangulatát az úgynevezett „caspo" virágtartó, amely íróasztalra, esetleg nagyobb növénnyel szobasarokba helyezhető el. De falra is akasztható.

Nádfal

A nagyobb méretű szobákban rendkívül praktikus a gömbvasból készült, náddal díszített térelválasztó fal. A falat kampókkal készítik, s így erre is akasztható virágtartó. Így együttesen nagyon mutatósak. Praktikus még az ugyancsak gömbvasból és raffiából készült folyóirattartó, amely tetszés szerint hordozható a kívánt helyre. Újabban forgalomba került egy paddal kombinált telefonasztal, amely a divatos skai bevonattal készült. Jó szolgálatot tesz a lakásban a magas támlájú tv-fotel. Sokan keresik, de sajnos még mindig nem kapható Szegeden sem a divatos, praktikus hintaszék.

H. M.

Érdekességek — hasznos találmányok

MŰANYAG — ÜVEG HELYETT

Két angol cég is piacra hozott különböző műanyagokból készült „üvegpótló" cikkeket: az egyik üvegtiszta poliészterből készített kirakati üvegeket. Jelentős előnyük, hogy fele akkora a hőveszteségük, mintha üvegből készülnének. A másik üveget helyettesítő műanyag akrilgyanta, amelyből egy fotooptikai cikkeket gyártó cég precíziós fényképezőgéplencséket készít. A lencsék gyújtótávolsága 100 mm. A cég azokba a fényképezőgépekbe építi be ezeket a műanyag objektíveket, amelyek az expozíció után tíz másodperc múlva már pozitív papírképet készítenek.

ÉTEL — METÁNBÓL

Egy angol biológus kutatócsoportnak sikerült ehető proteint előállítania metánból. A metánt egy északitengeri földgázfúrásból nyerték. A gázt igen gyorsan szaporodó baktérium „táplálására" használták fel az eljárás során. A felfedezők szerint — amennyiben sikerül az eljárás nagyüzemi technológiáját megoldani — 72 ezer köbméter földgázból 10 tonna proteint lehet előállítani.

CIGARETTA — SALÁTÁBÓL

Az Egyesült Államokban kísérletképpen újfajta cigarettákat készítettek — nem dohány, hanem salátalevelekből. A salátából készült cigaretták állítólag jó ízűek és természetesen nikotinmentesek. A kísérleti cigaretták gyártói azt remélik, hogy néhány éven belül ezzel a „méregtelen áruval" kiszoríthatják a hagyományos cigarettákat.

MYXIN — EGY ÚJ ANTIBIOTIKUM

Kanadában új antibiotikumot állítottak elő, amely a hivatalos nyilatkozatok szerint — minden eddig ismertnél hatásosabb. A hírek szerint a myxin — így nevezték el az új antibiotikumot — 34 baktérium és 49 gombafaj ellen hatásos.

DAGANATOK ELLENI GYÓGYSZER?

Az amerikai New England-i orvosi kutatóintézet orvosa több mint 1500 kísérleti állatot kezelt a cápák májából kivont anyaggal, s a kezelés hatására a tyúkok, patkányok, egerek daganatai eltűntek.

Tolnai Lajos

130 évvel ezelőtt született a költő, író, szerkesztő, aki a XIX. század végi magyar prózairodalom egyik jelentős képviselője.

VÍZSZINTES: 1. Tolnai Lajos 1885-ben megjelent regénye. (A zárt betűk: A—R—E—R.) 12. Rosszul másolt. 14. Megtiltja az eladást. 16. „Az" omladék-e? 18. Égtáj. 20. Kimondott mássalhangzó. 22. Ebben a regényében Tolnai a beáramló idegen tőke pusztító hatását mutatja be. 24. Mássalhangzó kimondva. 25. Védő. 27. Textilanyagot kikészítettem. 28. Szabad töltéssel bíró atom. 29. Nem göröngyös. 31. A mozdony igéje is lehet. 32. Becézett női név. 33. Öregember. 35. NEK-párja. 36. Rámutatva — arra van szüksége. 37. Folyadék. 38. ... poetica. 40. Ausztráliai futómadár. 41. Szovjet repülőgép-típus. 42. Népszerű táncdalénekesnő keresztneve. 43. Viharos szél az Adriai-tenger északi részén. 45. Irodalmi műfaj. 47. Fát nemesít. 50. Női név (—'). 52. Angol — főnök. 53. Mozsatok. 55. Folyó Ausztriában. 56. Kártyalap. 57. Illeték. 58. R. É. P. 60. Edény. 61. Részvénytársaság — röviden. 62. Szatirikus műve az arisztokrácia lezüllésérőI. 65. M. E. 66. Jegyzed. 67. Időszakok, korok. 69. Kettősbetű. 70. Ez a regénye egy bevándorolt cseh—morva legény meggazdagodásáról szól. (A zárt betűk: E—B—R—K.)

FÜGGŐLEGES: 2. P. E. 3. Település az Ohotszki-tenger partján. 4. Húros, pengetős hangszer. 5. Régen ilyen cím is volt. 6. Ilyen az egyik szerszámgépen átvágott anyag. 7. A zenében az E-hang. 8. Kedvel. 9. Edényem. 10. Vérszállító „pályái". 11. Német — piros. 12. Félig kártyajáték (!) 15. Ebben a regényében az arisztokrácia erkölcstelen világát leplezi le. (A zárt betűk: A—Z—O—Ó.) 17. Idegen női név. 18. Víz „lelőhelyei". 19. A vízszintes 1-ben szereplő regénnyel egyidőben jelent meg. (A zárt betűk: D—EP.) 21. Becézett női név. 23. ... dulla, település Ausztráliában. 24. Haza. 26. Népies alma. 28. Kezével jelez. 30. Egyik, 1894-ben írt regénye. 32. Ebben a művében a nemzeti függetlenségért emel szót. 34. Szaglószerve. 36. Egyik gyárunk névelős rövidítése. 39. Téli sport. 40. Kutya. 42. Piszok, leragadott szemét. 44. Mezőgazdasági munkát végez. 46. Növény alkotórésze. 47. Puha fém. 48. L. G. 49. Kísérő, partner. 51. Mohamedán pap, aki a mecsetben az imaszolgálatot vezeti. 53. Névelővel népies óvoda. 54. Kepét — más szóval. 57. Az áramforrás pozitív sarkával összekötött elektród. 59. Szerb férfinév. 62. Menyasszony. 63. Békaporonty. 64. Ollós állat. 66. Lásd: vízszintes 41. sort. 68. Ökölvívásban a kiütést jelenti ez a két betű.

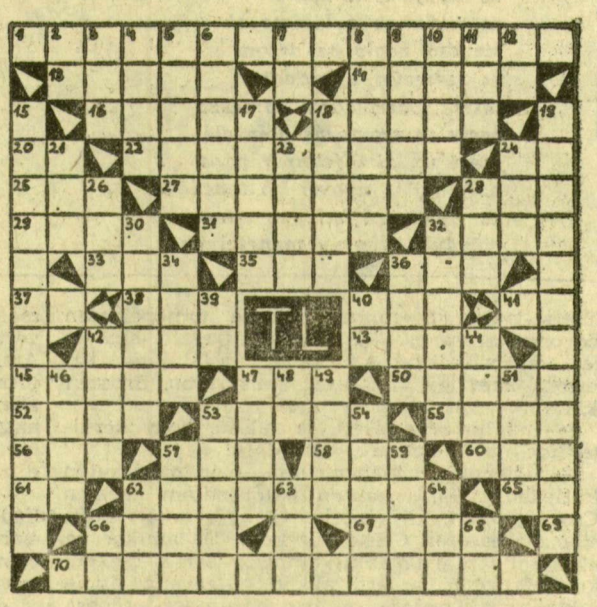

BEKÜLDENDŐ: a vízszintes 1., 22., 62. és 70., valamint a függőleges 15., 19., 30. és 32. számú sorok megfejtése.

M. J.

MEGFEJTÉSEK — NYERTESEK

A két héttel ezelőtti rejtvény helyes megfejtése: Ő, fend hóhoz a léced! Csiszszen az, s kinyitja előtted az erdőt és mögötted újra kezet fog a szél. — Könyvutalványt kap a szegedi Móra Ferenc könyvesboltban (Kárász utca): Bernátsky Béla Pacsirta u., Füredi Ferenc Honvéd tér, Keresztesi István Hajnóczy u., Martonosi József, József Attila sugárút, Sárkány Géza Dankó Pista u. Könyvet kapott postán: Török Bálintné Hódmezővásárhely.

Konyhaköltészet

A napokban az „önkiben" (az önkiszolgáló kereskedelmi létesítmény becenéve) ízléses csomagolású stanicli feliratár akadt meg a szemem: „Burgonyaszirom"...

Könny szökött a szemembe, s a fátyolon át virágzó májusi lombok jelentek meg, melyekről halkan, illatosan peregnek — a burgonyaszirmok. Valóban — gondolkoztam el — divatjamúlt, semmitmondó szó a „röseibni". Mintahogyan a „pacal" is ódon, elavult, kellemetlen mellékízű elnevezés. De hívjuk csak „szaftos szeletkéknek", s máris ki az, aki nem kaccantja el magát, s nem jut eszébe üde rét, hamvas bárányfelhő...?

Költő kell ide, igazi vérbő tehetség... Megpróbálták már slágerirodalmunkat is néhány fémjelzett poétának albérletbe kiadni: nem valami átütő sikerrel. Hanem most majd én veszem ezt kezembe!

Néhány szerény, de korszakalkotó elképzelésem tüstént át is nyújtom, vételkényszer és honorárium nélkül.

Spenót: smaragd gyönyör.
Szardínia: habok királykisasszonya.
Kaviár: sügérvágy.
Sertésmájkrém: kanossza-krém.
Sóletbab: köztes gyöngye.
Sülttök: aranyálom.
Pattogatott kukorica: tengeri pehely.

Sőt, ha tovább erőltetném képzelőtehetségemet, számos újabb remekművet tudnék még alkotni:

Zsiroskenyér: havas kence.
Lekvároskenyér: duráncai lelke.
Szárazkenyér: (egyéb nincs): agglegény-ropogós.

Ugye, mindjárt megjön az étvágy, s gyorsabban pereg a pénztárgép karja is... Egy szó mint száz: segítek én, már hogyne segítenék fellendíteni hőn szeretett kereskedelmünket és vendéglátóiparunkat. Csak hagyják a fantáziát szabadon szárnyalni!

Családi körben

Fogyókúra — hizókúra

Beszélni kell az egyre veszélyesebbé váló fogyókúrák divatjáról, amely igen sokszor kedvezőtlenül befolyásolja a női szervezet egészséges működését. Éppen ezért hangsúlyozzuk, hogy az egészséges sportoláson kívül fogyókúrát csak orvosi ellenőrzés mellett végezzünk.

A táplálkozás megváltoztatása azt jelenti, hogy főként a zsiradékok és szénhidrátok (cukor, sütemények, tejszín stb.) fogyasztását csökkentsük. Ezt azonban össze kell kötnünk gyümölcsök és „sovány" (nem rántott főzelékek, saláták bőséges fogyasztásával.

Fiatal korban a káros elhízás okát föltétlenül meg kell vizsgáltatni. Idősebb korban gondolni kell hormonzavarokra is, amelyek persze fiataloknál is gyakran előfordulhatnak, és megfelelő kezeléssel, sokszor minden különösebb változás nélkül is kiküszöbölhetők.

Hízásra általában betegség után van szükség, amikor a szervezet károsan veszít súlyából. Ezt főként egészséges életmóddal lehet szabályozni. A sovány ság, ha nem súlyvesztesség okozza, egyáltalán nem káros. Lehet alkati ok következménye; ebben az esetben nem igényel kezelést. Ha azonban a központi idegrendszerre való káros hatás következtében jön létre (tartós izgalom, lelki válság stb.), az ok megszüntetése után bizonyos étrendi — kalóriadús — változtatással sokat lehet elérni. A zsír, cukor bőséges fogyasztása, a tejtermékek élvezése gyarapítja a test súlyát, de a fontos kiegészítő vitaminokról (B- és C-vitaminról) ekkor sem szabad elfeledkezni.

A vezetéselmélet és a vezetőképzés jelentősége

KÖZGAZDÁSZ SZEMMEL

A gazdasági reform szükségszerűen magával hozta a vezetéssel kapcsolatos problémákat. Ez teljesen érthető, mert a szigorú központi előírások feloldása és az objektív gazdasági törvények felhasználása a szocialista építésben elképzelhetetlen a vezetési színvonal nagyfokú emelése nélkül. Világos, hogy az erősen központosított gazdálkodás idejében a vezetők feladata elsősorban a központi utasítások végrehajtása. Ha egyebet nem tekintünk, ez tulajdonképpen erősen korlátozza a felelősségvállalást és okozója az általánosan elterjedt megmagyarázós vezetési stílusnak. Az elmúlt évek gazdálkodásának tapasztalatai azonban egyértelműen mutatják, hogy a fejlődéshez nem jó beszámolókra van szükség, hanem elsősorban valós gazdasági eredményekre. A gazdasági reform lényege a vezetés szempontjából az, hogy a döntések ott születsenek meg, ahol arra a feltételek a leginkább adottak. Mindebből logikusan következik, hogy a már nem is olyan távoli új gazdasági mechanizmusban rendkívül megnő a vezetés fontossága.

Tudományosan, intézményesen

A vezetés fontosságának megjelenése a szocialista gazdálkodásban azt a lényeges fordulatot tükrözi, amikor az erősen központosított vezetés már nem felel meg a szocialista építés céljainak és egyúttal gátja a szocializmus világméretű térhódításának is. Itt csak röviden említjük meg, hogy a békés gazdasági verseny, nemkülönben az ennek nyomában járó fokozottabb bekapcsolódás a nemzetközi munkamegosztásba, szükségessé teszi az egész népgazdaság átszervezését, melyben a vezetés fontossága és szerepe összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint korábban. Mindazonáltal, hazánkban és a többi szocialista országban a második világháborút követő központosított gazdálkodás történelmi szükségszerűség volt. Ennek eredményei gazdasági szempontból is jelentősek: így megteremtettük a szocialista ipart, majd ezt követően létrehoztuk a szocialista mezőgazdaságot is. Mindezen eredményeket olyan vezetőkkel hoztuk létre, akik többségükben a szocialista gondolat hű támaszai voltak és menet közben szerezték meg a vezetéshez szükséges tudást, tapasztalatot.

A szocialista országokban, s így hazánkban is, az utóbbi években fokozott figyelmet fordítottak és fordítanak vezetéselméleti kérdésekre és a gazdasági vezetők továbbképzésére. Rendkívül elénk munka alakult ki a külföldi tapasztalatok tanulmányozását illetően és már eddig is számos, főleg módszertani eredményt értünk el. A köztudatban azonban nagyon érdekesen, a vezetéselmélet és a vezetők továbbképzése gyakran egy és ugyanazon dolgot jelenti. Ez pedig alapvető tévedés, mert egészen más a vezetéselmélet és megint más kérdés a vezetők képzése vagy továbbképzése.

Vezetéselmélet alatt azoknak a tudományos kutatásoknak az összességét értjük, amelyek felderítik és tudományos módszerekkel szintetizálják a vezetés szerepét a gazdálkodásban. A vezetés szerepe ugyanis a modern gazdálkodásban rendkívül nagy. Ez egyúttal látszólagos ellentmondás is, mert általában úgy tartják, hogy a modern kor gépei és technológiája képes megoldani az összes problémákat. De gyakran tapasztaljuk, hogy ez vezetés nélkül csak egyszerű gép- és tapasztalathalmaz, s a legmodernebb gépek ésszerű működése nem képzelhető el vezetés nélkül. A másik kérdés, amely aláhúzza a vezetés fontosságát, a korunkra jellemző óriási tömegű információ, az esetek szinte végtelen lehetősége, s ebben segíthetnek ugyan bonyolult elektronikus gépek, a feladatok megoldása azonban mindig a vezetésre, a vezetőkre hárul. Ezért szükséges, hogy a vezetéssel kapcsolatos kutatások tudományos módszerekkel és intézményesen folyjanak, s ezáltal lehetővé váljék a vezetési ismeretek széles körű elterjesztése. Itt azonban mindjárt meg kell állni, mert a vezetés tudománya nem egyszerű ismeretanyag, emellé bizonyos egyéni adottságoknak kell járulniok ahhoz, hogy a jó vezető előttünk álljon.

Szocialista vezetéselméletet

A vezetéselmélet kidolgozása terén az USA áll az élen. A kapitalizmus rohamos fejlődése magával hozta a vezetéselméleti kérdések tanulmányozását és érdekes módon a tudományos kutatások első ízben az 1929. évi nagy világgazdasági válság idején lendültek fel. Ebből a helyzetből ugyanis csak úgy lehetett kilábalni, hogy a gazdálkodást tehetséges és rátermett vezetők az elméleti kutatások és gyakorlati tapasztalatok segítségével átszervezték és új alapokra helyezték. Ez idő óta a világ közgazdasági irodalmában az amerikai vezetéselméletet (management theory) menedzser vezetési módszer elnevezés alatt találjuk.

Távolról sem kell azonban azt hinni, hogy ez egységes iskola. A vezetéselmélet körüli rendkívül sok szubjektív elem és a gazdálkodás főbb alkotó elemeinek megítélésében fellépő különbségek a legkülönfélébb iskolákat alakították, s ezek az amerikai gazdasági életben általában a nagy monopóliumok árnyékában működnek. Az utóbbi években hazánkban megjelent tanulmányokból és értekezésekből, valamint a külföldi információs anyagokból és folyóiratokból már ismerünk néhányat, így például a human relations, human factors, human engeneering stb. Ezenkívül léteznek még az úgynevezett matematikai iskola és a korábbi időkből fennmaradt szervezési iskola, amelyek a vezetés legfőbb momentumának a szervezést tartják.

Ezek a kifejezések azt mutatják, hogy itt mindenekelőtt sok lélektani problémával van dolgunk és a vezetés hatékonysága sok tekintetben az emberi kapcsolatok helyes megítélésén múlik. Akárhogy is van, az amerikai vezetéselmélet fejlettsége, különösen pedig eredményessége, kétségtelen, s ezért a többi kapitalista országban kialakult vezetéselméletek, így például Anglia, Németország, és Franciaország, bár sok tekintetben sajátosak, de az amerikai iskola hatása tulajdonképpen mindegyiken felismerhető.

Hazánkban, de a többi szocialista országban is az a helyzet, hogy intézményesen még nem biztosítottak a vezetéselméleti kutatások. Éppen ezért, nem is beszélhetünk kialakult, szocialista vezetéselméletről. Mindenütt nagy erővel folynak azonban a munkálatok, hogy a gazdaság hatékonysága érdekében mielőbb létrejöjjenek azok az intézmények, amelyek tudományos kutatásaikkal a népgazdaság segítségére sietnek. Így a szakirodalom intenzív tanulmányozásán túl, a legkülönfélébb küldöttségek tanulmányozzák, gyakran helyszínen is az amerikai vezetéselméleti intézeteket. Így például az „Izvesztyija" 1964. évi 201. szám beszámol arról, hogy a Szovjetunió Minisztertanácsának munka- és bérügyi kérdéseivel foglalkozó Állami Bizottsága Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya delegációja tanulmányozta az amerikai vezetésképzés módszereit a Harvard-egyetemen, valamint a chicagói Roosevelt Egyetem vezetési fakultását és megtekintettek több ipari nagyvállalatot. Vagy egy másik hír: a „The Financial Times' 1966. október 14-i száma arról ad hírt, hogy Kirillin, szovjet akadémikus a Tudományos és Technológiaügyi Állami Bizottság elnöke vezetésével kormánydelegáció tanulmányozta az angol vezetőképzés módszereit. E néhány esemény kiemelésével is érzékeltethető az az erőfeszítés, amelyet a Szovjetunió és a többi szocialista ország vezetői tesznek, hogy minél előbb létrehozzák a vezetéselmélettel foglalkozó tudományos intézeteket, s ezzel tulajdonképpen lehetővé váljék az intézményesített vezetőképzés.

Felmerül azonban a kérdés, hogy a szocialista vezetéselmélet kialakításáig, amely feltehetőleg időt vesz igénybe, mi történjék. A kérdés megválaszolása tulajdonképpen szónoki jellegű. Nem a vezetés az alapvető probléma, mai gazdálkodásunkban, mert a szocialista építés immár csaknem két évtizede alatt kialakult egy olyan vezetőgarnitúra, amely a legbonyolultabb feladatok megoldására is alkalmas. Ez kitűnik egyébként Nyers Rezső elvtárs 1966. május 25—27-i, a központi bizottsági ülésen elmondott beszédéből, amikor is az új gazdasági mechanizmussal kapcsolatos irányelvekről volt szó, hogy a jelenlegi módszerekkel még további eredmények elérhetők lennének ugyan, de ez nem felel meg a szocialista építés megkívánt ütemének. Így tehát, nem az a feladat, hogy az új gazdasági mechanizmust teljesen új vezetőgarnitúrával oldjuk meg. Ez egyébként is teljesen abszurd és elméleti jellegű következtetés.

Tanítani kell!

Arra azonban szükség van, hogy a fokozatosan beinduló vezetőképzés mellett, amely perspektívában gondoskodik majd a következő garnitúra képzéséről, intézkedés történjék éppen a zökkenés nélküli átmenet érdekében a jelenlegi gazdasági vezetők továbbképzéséről. Ezzel kapcsolatban leszögezhetjük, hogy hazánkban a továbbképzést intézményesen nem oldották meg.

Az utóbbi időben azonban egyes pártszervezetek és társadalmi egyesületek, valamint minisztériumok felállítottak vezetőképző iskolákat. Így például elsőnek 1964-ben a megyei pártszervezet és az MTESZ kezdeményezésére létrejött a borsodi vezetőképző iskola. Ez az MTESZ keretében dolgozik, és az oktatók a miskolci egyetem szakprofesszorai. Ez a tanfolyam kétheti időtartamú és folyamatosan működik. Kezdetben csak Miskolc és környéke ipari vezetői vettek részt, ma már azonban az ország különböző részeiről is vannak jelentkezők. Ide sorolhatjuk a Marx Károly Közgazdasági Egyetemen folyó közgazdász továbbképzést is, amely két féléves tanfolyam, sőt még a négy féléves mérnök-közgazdász képzést is.

A kezdeményezések nyomán további tanfolyamok nyitották meg kapuikat, így például Dunaújvárosban 1965-ben a mérnök továbbképző intézet, ugyanez évben a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium Parádfürdőn rendezett kéthetes tanfolyamot. A szövetkezeti vezetők továbbképzésére a SZÖVOSZ 1965-ben Visegrádon nyitott iskolát.

Cél: a szocialista típusú vezető

Sorolni lehetne még az egyre sűrűbben jelentkező továbbképzési formákat, de tulajdonképpen erre nincs szükség, mert a IX. kongresszus határozata alapján beindult konkrét gazdaságszervező munka eredményeképpen minden tárca gondoskodik arról, hogy vállalatainak vezetőit megismertesse egyrészt az új gazdasági célkitűzésekkel és módszerekkel, másrészt a vezetéselméleti kérdések alapfogalmaival.

E rövid áttekintéssel az volt a cél, hogy valamelyest megvilágítsuk a vezetéselméleti problémákat és a továbbképzés ez idő szerinti állását. Végül, de nem utolsósorban, rá kell mutatni arra a gyakori jelenségre, hogy sokan kritika nélkül, egyszerűen át akarják ültetni a nyugati vezetéselméleteket. Ez az álláspont számunkra elfogadhatatlan. Amilyen alapvető különbség van a szocializmus és a kapitalizmus között, ugyanígy különbségnek kell lenni, már csak a társadalmi célok alapján is, a vezetésben. Sokat kell és bizonyára fogunk is tanulni, hiszen Lenin arra tanít bennünket, hogy a kapitalista módszereket tanulmányozni és hasznosítani kell. A cél azonban nem az amerikai manager típus, hanem a szocialista vezető.

Marosi János

Szolgáltatás — kisipar

Beszélgetés dr. Gervai Bélával, a KIOSZ elnökével

Köztudott: a lakosság egyre növekvő javítás-szolgáltatási igénye számos faluban, kisközségben egyáltalán nincsenek kielégítve. A Könnyűipari Minisztérium egyik tavalyi statisztikája szerint az országban 2000-nél több olyan község van még, amelyben a tíz legfontosabb kisipari szakma egyike vagy másika teljesen hiányzik. A fehér foltok csak igen lassan tűnnek. Ennek vannak kézenfekvő okai: a szocialista helyiipar létrehozása ráfizetéses lenne, de a legtöbb helyen még egy kisiparos sem tud kizárólag szakmabeli tevékenységéből megélni. Mégis, lehetne segíteni a fehér foltokon; hogy miként — erről beszélgettünk Dr. Gervai Bélával, a Kisiparosok Országos Szervezetének elnökével.

● **Úgy hírlik egyre több kisiparos adja vissza az iparengedélyét. Mi az oka ennek?**

— Döntően: az elöregedés. 1966 végén 71 500 kisiparos dolgozott az országban. Tavaly 5724-en szüntették be végérvényesen tevékenységüket, s 6930 új iparengedélyt adtunk ki, ebből 5355-öt falura. Az évi emelkedés tehát 1206, amely az 1965 évi növekedés egyharmadát sem éri el. Sajnos, azt egyáltalán nem mondhatom, hogy az idős mesterek helyeit fiaik foglalják el; csak elenyészően kevesen folytatják szüleik szakmáját.

● **Hol a legszembetűnőbbek a fehér foltok?**

— Csak néhány példát. Békés megye 15 községébe kellene építőipari javító szolgáltatás; ács és kőműves 20 községből hiányzik. Baranya 33 községében hosszú évek óta várnak vasipari javító munkára. Komárom megyében a textilipari javításban van nagy hiány, 34 községben nincs férfi- és női szabó. Szabolcs-Szatmár egyetlen járásában, a kisvárdaiban 46 kisiparosra lenne szükség. Alig jobb a helyzet Vas megye sárvári és szombathelyi járásában.

● **Hozott-e javulást az a rendelkezés, miszerint az ellátatlan területeken iparjogosítvány adható megfelelő szakképzettségű üzemi munkásnak vagy más dolgozónak?**

— Kétségtelen, ez némi javulást eredményezett, de még nem eleget, mert nem mindenütt éltek a lehetőséggel. Fejér, Veszprém, Pest és Győr-Sopron megyében például a tanácsi szervek nem idegenkedtek a másodfoglalkozású engedélyek kiadásától, eddig mintegy kétszázan kaptak ilyent. Másutt — például Békés és Csongrád megyében — szűkösen bánnak az engedélyekkel. Legutóbb a Csongrád megyei tanácsülés is foglalkozott a problémával, és megállapította, hogy az eddig lehetővé tett másodfoglalkozások korántsem biztosítják a falvak kielégítő ellátását. Igaz az is: sok kisiparos az egy évi adómentesség után visszaadja az ipart.

● **Vannak azonban olyan szakmák — szobafestő, kályhás, villany-, vízvezeték-, gáz- és központi fűtés szerelő —, amelyekre még nem adnak ki másodfoglalkozásban engedélyt. Egyre többen sürgetik a megkötöttség feloldását. Mi várható?**

— Mi is sürgetjük, és jogosnak tartjuk az igényt. Mert például jóllehet az ország 3200 helységébe bevezették már a villanyt, mindössze 1600 villanyszerelő kisiparos van. Az említett építő- és szerelő szakmákból nemcsak a kisközségekben, hanem a járási székhelyeken is nagy a hiány, a szocialista szektor kapacitása szűk, úgy, hogy csak hosszú várakozás után juthat a lakosság egy-egy javításhoz. Ilyen körülmények közt sajnos, elszaporodtak a kontárok. Kiváló szakmunkások viszont, akiknek főfoglalkozásuk mellett még marad szabad idejük, a törvény tiltó parancsa ellenére is segítenek a hozzájuk fordulóknak. Az autóbbiak tevékenységét kellene legálissá tenni. Az Építésügyi Minisztériummal hosszas vita után sikerült végre elvileg megállapodni a jelenlegi jogszabály módosításáról, a végrehajtás azonban még késik. Pedig a lakosság nagyon várja az intézkedést, és azok a szakmunkások is, akik szívesebben segítenének törvényes, megengedett módon.

● **Azt is hallottuk, hogy az ellátatlan területen letelepedni kívánó kisiparos nem talál műhelyt, lakást, sokszor megértést sem a helybeli vezetők részéről.**

— Mi aktivistáink százait mozgósítjuk az új szakemberek felkutatására, munkába állítására. De a helyi szerveknek — tanács, népfront és mások — valóban több segítséggel, megértéssel kell lenniük. Egy szerény kis műhelynek indokolt helyet szorítani, ilyenre akkor is szükség van, ha időnként más, községből küldünk kisiparost, hogy elvégezze a helybeli javításokat. Általában azonban az új építkezéseknél sem gondolnak a kis üzlethelyiségekre. Még a városi új lakótelepeknél sem, ahol a kisiparos esetleg OTP-kölcsönnel megvehetné a műhelyt. Sokfelé lehetne ízléses pavilonokat, bódékat felállítani; vagy volt már rá példa, hogy parasztházaknál szorítottak helyet a kisiparosnak. Ami a lakást illeti — ez a legnehezebb, de hát kevés kisiparos van abban a kedvező helyzetben, hogy építkezéssel kezdje a vidéki településen. Van már jó példa — Somogyban, Csongrádban —, hogy a falu népe lakással várta a kisiparost, mert belátta, hogy így nem kell tízhúsz kilométert gyalogolni, utazgatni egy hajvágásért vagy talpalásért. Az is fontos, hogy a tanács adóügyi munkatársai az adórendelet lehetőségein belül maximális megértést, támogatást nyújtsanak a falura telepedő kisiparosoknak. Egy-két helyen megoldották már, hogy amennyiben csak kisipari tevékenységből nem lehet megélni, a helyi szervek más jövedelemforráshoz is segítik a mesterembert, így például a fmsz-nél, állami gazdaságban, tsz-ben. A KIOSZ helyi szervezetei számukra kiemelten jó anyagellátást biztosítanak.

Dr. Gervai Béla befejezésül elmondta, hogy a szakmunkássá vált tanulókat főleg a fehér foltokra irányítják; s az idén 10 ezer új ipari tanulót terveznek szerződtetni a kisiparosokhoz.

I. Cs.

Közgazdasági hírek

— **A Chrysler elnyeli a Rootest.** A Ford és a Vauxhall után a Rootes angol autóipari cég is amerikai kézbe kerül. Az Ewening News jelentése szerint a Chrysler 56 000 000 dollárt nyújt az angol cégnek s így megszerzi a társaság részvénytöbbségét.

— **Együttműködési szerződést** kötött az Almásfűzítői Timföldgyár és a volgográdi Alumíniumkohó. Több évre meghatározták a közös tennivalókat, s az aktuális problémákat évente megtárgyalják. Összehangolják a szállítások ütemét is és megteremtik a tudományos együttműködés gyakorlati feltételeit.

— **Háromszázvagonos** termékraktár épül Makón. A tervek szerint júniusban adják át rendeltetésének.

— **Húsz külföldi kiállításon** mutatja be termékeit az idén a Villamos Berendezés és Készülék Művek. Accrában, Lipcsében, Plovdívban, Zágrábban, Brnóban, Poznanban, Oslóban, Karachiban, Kartoumban, Berlinben, Tripoliszban, Amszterdamban, Kuwaitban, Helsinkiben, Belgrádban, Szófiában és Jerevánban.

— **12 millió forintot** fordítanak az idén a Pápai Textilgyár rekonstrukciójára. A többi között 14 nyújtógépet és 20 kannaforgató berendezést is felszerelnek.

Fő a biztonság

Nem mindennapi eset történt a közelmúltban a spanyolországi Viro városkában. Ramirez Pacheco, a városi labdarúgócsapat edzője nyilvánosan bejelentette, hogy elhatározta: „életének hátralevő részét oroszlánszelídítésnek szenteli". Amint mondotta, ez a foglalkozás „sokkal nyugodtabb és biztonságosabb, mint a futball". Pacheco akkor jutott erre a következtetésre, amikor a szurkolók serege kedvenc csapatuk három egymást követő vereségén feldühödve fel akarta gyújtani az edző házát, őt magát pedig még akarta lincselni.

Hirdetések felvétele és ügyintézése. Sajtóházban, Magyar Tanácsköztársaság u. 10. Telefon: 13-535, 13-500 érdeklődni 8—1 óráig.

apró-hirdetés

ADÁSVÉTEL

Moszkvics 403-as gépkocsi, 37 000 km-t futott, kifogástalan állapotban eladó. Kömpöc, Földművesszövetkezet, Bolt. x

Wartburg de Luxe 1000-es első kézből, prima állapotban eladó, Lenin krt. 53. Bizsu üzlet, hétfőtől.

LAKÁS

Elcserélném székesfehérvári 1 szoba összkomfortos lakásomat hasonló szegediért. Érdeklődni lehet, Tölgyesi, Tápé, Damjanich u. 20. Hétköznap 3-tól, vasárnap egész nap. x

Egyszobás, konyha, mellékhelyiség albérletbe kiadó Mihályteleken. „16 709" jeligére a Sajtóházba. x

Üres albérleti szobát keres fiatal házaspár. „Iparos" 16 702 jeligére a Sajtóházba. x

Férfi lakótársat keresünk. Újszeged, Bal fasor 44/b. Pásztorné.

Összeköltözők! Belvárosi (Széchenyi tértől 5 percre levő) négyszoba összkomfortos, személyzeti szobás II. emeleti erkélyes lakásom, elcserélném belvárosi I. emeleti egyszoba összkomfortos és egy kétszoba összkomfortos lakással. „Május, vagy június" 16 694 jeligére a Sajtóházba.

Külön bejáratú szoba albérletre kiadó 2—3 fiú, vagy leány részére. Katona J. u. 36/a.

Három- vagy két és fél szobás, központi fűtésű szövetkezeti lakást június 30-ig való átadással készpénzért átvennék. „Első emeletig 26 011" jeligére a Hirdetőbe. x

Egy dolgozó fiú albérletet kaphat. Szilágyi u. 6/a. Antal. Érdeklődni: du. 2—6-ig.

Albérletbe, dolgozó leány szobatársat keresek február 1-re. Feltámadás utca 7/a (sarok).

Magányos férfi belvárosi külön bejáratú szobát keres február 1-től. Címeket: „Egyetemi hallgató 26 130" jeligére a Hirdetőbe.

Február 1-től szobatársnőt keresek. „Szerény 26 188" jeligére a Hirdetőbe.

INGATLAN

Házrész szabadkézből eladó. Kiskundorozsma, Munkácsy u. 23. szám. x

Ház eladó, azonnal elfoglalható. Érd. Pásztor u. 74., ugyanott 48 n-öl ballagító föld eladó. x

Házhely eladó, Béketelep, Nagyszombati u. 30. sz. Érdeklődni ugyanott. x

Kis új kertes házam elcseréiném belvárosi lakásért. Petőfitelep, Sallai J. u. 57. (IV. utca) x

Egy kétszobás magánház eladó. Petőfitelep, VIII. u. 418. x

150 n-öl házhely eladó, villamos megállóhoz közel. Szeged, Hóbiárt basa u. 4.

Kettőszobás fürdőszobás, külön nyárikonyhával ház teljes átadással eladó. Szilléri sgt. 25/a.

Eladó nagy családi ház (2 lakásnak is alkalmas) 800 n-öl bekerített gyümölcsöskerttel, garázs és melléképületekkel a szegedi kövesút és iskola mellett. Érdeklődni Pósta Miklós, Ruzsa 342. sz. x

1967 évben felépülő 1 vagy 2 szobás szövetkezeti lakást átvennék költségtérítéssel. „Pacsirta 26 145" jeligére a Hirdetőbe.

140 n-öl telek, ezres baromfi tojóházzal, vízzel, villannyal ellátott, költözködés miatt eladó. Lakásnak is átalakítható. Érdeklődni lehet: Németh Miklósnénál Szeged. Gém utca 15.

Kettőszoba összkomfortos, kertes magánház a kettes kórháznál olcsón eladó. „Lakáscsere szükséges" 26 149 jeligére a Hirdetőbe. x

Sándorfalva, Ady u. 1. ház beköltözéssel, melléképületekkel, 600 n-öles telekkel eladó.

ÁLLÁS

Kazinczy u. Bölcsőde 4 órás fűtőt keres, január 31-től. Érdeklődni Kazinczy u. 3.

Alacsonynyomású (víz, gőz) kazánfűtő elhelyezkedne 4 éves gyakorlattal. „Február" 16 695 jeligére a Sajtóházba.

Építésztechnikus keres a Szeged Járási Tanács V. B. Építési és Közlekedési Csoportja. Fizetés megegyezés szerint, február 1-i belépéssel. Jelentkezni lehet: Londoni krt. 13, II., em. 209. sz., szobájában. x

Műszaki tervek készítését és termelőszövetkezetek karbantartásának szervezését másodállásban vállalom. „Gépészmérnök, üzemmérnök 26 144" jeligére a Hirdetőbe.

SEGÉDMUNKÁST felveszünk. Szabó Ktsz. Szeged, Francia utca 22. sz. x

EGYEB

Autósok, tsz-ek, figyelem! Szakszerű hűtőjavítást vállal Ampovics bádogos, Batthyány u. 25. — Ady téri egyetemmel szemben. x

Parkettszegélylécet, parkettát gyümölcs- és egyéb fából készítek. Faanyagot tételben veszek. Faesztergályos. Bal fasor 47. x

Minőségi cipészműhelyemet Oroszlán utcából Kossuth Lajos sgt. 27. alá helyeztem, szemben a rendőrséggel. Kérem a kedves vevőim szíves pártfogását. Hegedűs cipész.

Garázs kiadó villamos megállónál, Újszeged, Szőregi u. 5. Érdeklődni 10—13 óra között vasárnap.

Kölcsönözhetők: női férfi esküvői ruhák, kisestélyi ruhák, férfi szmokingok, felnőtt és gyermek farsangi jelmezek és kellékeik. Szeged, Lenin krt. 56. Jelmezkölcsönző. x

---

Bordányi Munkaerő Mgtsz felvesz

üzemgazdászt,
kertészt (fűszerpaprikagyakorlattal előnyben),
állattenyésztőt,
gépészt (javítóműhelyvezetőnek),
építészt,
gépcsoportvezető

technikusokat

megfelelő szakmai gyakorlattal. Fizetés megegyezés szerint. xK. 30.

Keresünk

vízvezeték

és

villanyszerelő szakmunkásokat

és

segédmunkásokat

villany- és vízszerelők mellé. Jelentkezés Szeged, Boross József u. 3.

xS. 26 130

Az *ÉM. Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat,* az ÉM. Építőipari Főigazgatóság 1966. V. 20-án kelt 1794/FT/1966. szám engedélyével

felajánl megvételre,

megegyezés szerinti áron és formában

20×20-as mozaiklapgyártó üzem

teljes gépi berendezését,

mely a következő gépegységekből áll:

2 db magasnyomású szivattyú,
1 db nyomáskiegyenlítő,
3 db iker mozaiklap-prés,
3 db durva csiszoló,
3 db finomcsiszoló,
1 db adalékanyag-keverő

Érdeklődni lehet a vállalat Anyaggazdálkodási Osztályán. Szeged, Bocskai u. 10—12., személyesen vagy telefonon 12-080/157 mell. Tesléri János.

H. K. 27

Állami Gazdaságok!

Termelőszövetkezetek!

FIGYELEM!

VETŐMAG

termelési alközpontjainál hivatalos áron az alábbi

fűmagvak kaphatók:

angolperje	**csomósebir**
magyarrozsnok	**rétilkomócsin**
vöröscsenkesz	**olaszperje.**

Rét-, legelő-felújításhoz, parkosításhoz mihamarabb

rendelje meg

vetőmagszükségletét

Fehérhere és **szarvaskerep** is elegendő mennyiségben rendelkezésre áll.

É. 6/A

Kifogástalan állapotban kétszemélyes rekamié, 2 fotel, 2 kárpitozott szék

eladó

Bakay Nándor u. 21.

Gyakorlattal rendelkező építésztechnikust keresünk **számlázó munkakörben** bérezés megegyezés szerint. Új Élet Termelőszövetkezet, Újszentiván.

Felemelték a dohányfelvásárlási árakat:

Szabolcsi és Debreceni dohányét 25—30 százalékkal, Kertiért 22, Szuloki és Havanna dohányét 33, a Hevesi zölddohányét 50 százalékkal

A felemelt felvásárlási árak, kedvezményes természetbeni juttatások, ingyenes védőszer és permetezési költségtérítés mellett

érdemes dohányt termelni

Kössük meg mielőbb az 1967. évi dohánytermelési szerződést. x Bp. 148

Hirdessen *a*

Dél-Magyarországban!

Gyermekkocsi mély és sport

bemutatja és ajánlja

Kárász utcán a JÁTÉKBOLT

x. V. 122 197

Kocsimosó hulladék

szarvasbőr

újra kapható. Fmsz Bőrszaküzlet, Somogyi u. 17. S. 26 114

RÁDIÓMŰSOR

VASÁRNAP

Kossuth Rádió

6.00 Hírek. Időjárás. **6.10** Kellemes vasárnapot! Közben: 6.25—6.35 Hirdetőoszlop. 6.55—7.15 Műsorismertetés. **8.00** Hírek. **8.10** Operaáriák. **8.45** Édes anyanyelvünk. **8.50** Tánczene. **9.15** A pereputtyi kisinas. Mesejáték. **9.54** Gyermekkarok. **10.00** Vasárnap délelőtt. **11.57** Hallgatóink figyelmébe! **12.00** Hírek. **12.10** Jó ebédhez szól a nóta. **12.40** Közdolgokról. **12.50** Operettrészlet. **13.04** Rádiólexikon. **13.34** Zenekari muzsika. **15.00** Hírek. **15.08** Nagy idők — nagy emberek. **15.59** Tánczenekarok parádéja. **16.35** Pillantás a nagyvilágba. **16.57** Hallgatóink figyelmébe! **17.00** Hírek. **17.05** Új lemezeinkből. **18.26** Népi muzsika. **19.00** Hírek. **19.05** Dr. Erdei Ferenccel, a Hazafias Népfront országos tanácsa főtitkárával beszélget Fábián Gyula. **19.20** Slágerről — slágerre. **20.04** Csak konkrétan... **20.34** Guillotine térzenével. Zenés játék. **22.00** Hírek. **22.10** Sporthírek. **22.15** Művészlemezek. **23.10** Könnyűzene. **24.00** Hírek. Időjárás. **0.10—0.35** Kamarazene.

Petőfi Rádió

7.29 Az evangélikus egyház félórája. **8.00** Virágénekek. **8.15** Gazdaszemmel a nagyvilág mezőgazdaságáról. **8.30** Miska dácsi lemezesládája. **9.08** Operakalauz. **10.00** Az oroszlánvadász. **10.10** Tánczene. **11.12** Népszokások — filmkockákon. **11.22** Kamarazene. **12.40** A dzsessz kedvelőinek. **13.02** Matyi kapitány úr. Rádiójáték. **13.47** Időjárás- és vízállásjelentés. **14.03** Táskarádió. **15.03** Fültörő. **16.00** Magyar tájak. **16.08** Népi muzsika. **17.05** Mit hallunk a jövő héten? **17.35** Találja ki, hol járunk? **17.55** Könnyű dallamok. **18.12** Az eső. Rádiójáték. **19.04** Zenekari muzsika. Közben: **19.50** Jó éjszakát, gyerekek! **20.00—20.10** Hírek. Időjárás. **20.54** Kulturális figyelő. **21.14** Verbunkosok. **21.40** Zongorán előadja a szerző. **22.11** Operettmuzsika. **22.56** Ügetőversenyeredmények. **23.00—23.10** Hírek. Időjárás.

HÉTFŐ

Kossuth Rádió

4.30 Hírek. **4.32** Hajnaltól reggelig... **5.00** Hírek. **5.30** Reggeli Krónika. **5.50** Falurádió. **6.00** Hírek. **6.30** Hírek. **7.00** Reggeli Krónika. II. **7.15** Körzeti időjárás. **7.30** Új könyvek. **8.00** Hírek. **8.05** Műsorismertetés. **8.15** Denevér. Részletek J. Strauss operettjéből. **9.10** Népművelők figyelmébe! Riport. **9.25** A hét előadóművészei. Fritz Kreisler és George London. **10.00** Hírek. Időjárásjelentés. **10.10** Fújj szél, fújj... Óvodások műsora. **10.30** Ifj. Lakatos Vince népi zenekara játszik, Reiter János énekel. **11.00** Iskolarádió. **11.30** Rimszkij-Korszakov: Az aranykakas. **11.57** Hallgatóink figyelmébe! **12.00** Hírek. **12.15** Tánczenei koktél. **13.00** A budapesti színházak műsora. **13.03** Hirdetőoszlop. **13.18** Barokk operamuzsika. **13.47** Farkas Gabi énekel. Kin Griffin orgonál. **14.05** Válaszolunk hallgatóinknak. **14.20** Történetek dúrban és mollban. **14.40** Ez nem az őrmesterek ideje. **15.00** Hírek. **15.15** A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának felvételeiből. **16.00** Harsan a kürtszó! A Gyermekrádió műsora. **16.40** Édes anyanyelvünk. **16.45** Népdalok. **16.57** Hallgatóink figyelmébe! **17.00** Hírek. **17.13** A kamarazene remekeiből. Schumann: d-moll szonáta. **17.48** Egykor és ma. **18.03** Húszas stúdió. Mesterségünk címere. Az Ifjúsági Rádió műsora. **19.00** Esti krónika. **19.30** Életem, emlékeim. Szabó Pál. **20.20** Victoria de Los Angeles-hangverseny. **21.00** Hírek. **21.06** Tánczene. **21.41** Henryk Szeryng Kreisler-műveket hegedül. **22.00** Hírek. **22.20** Sporthírek. **22.25** Kiláto. A Rádió kulturális világhíradója. **23.25** Operettrészletek. **24.00** Hírek. **0.15—0.25** Az Állami Orosz Énekkar műsorából.

Petőfi Rádió

4.30—7.56 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. Közben: **6.20—6.30** Torna. **10.00** Kamarazene. **10.23** A halottaknak nem fáj. **10.58** Nagy slágerek — nagy sikerek. Bolba Lajos műsora. **11.40** Csigaház — csiga nélkül. **11.55** Fültörő. Zenei rejtvénymusor. **13.00** Gazdaszemmel hazánk mezőgazdaságáról. Munkaerő-problémák. **13.15** Könnyűzene. **13.47** Vízállásjelentés. **14.00** Kettőtől hatig. A Petőfi Rádió zenés délutánja. **18.00** Hírek. **18.10** Kocsár Miklós: Nagyrédei lakodalmas. **18.27** Magaslese. Apróvadak. **18.47** Zenekari muzsika. **19.54** Jó éjszakát, gyerekek! **20.00** Esti krónika II. **20.30** Kíváncsiság. Rádiójáték. **21.39** Fehér Sándor népi zenekara játszik. **22.09** A hét előadóművészei. **22.44** A dzsessz kedvelőinek. Errol Garner zongorázik. **23.00—23.15** Hírek. Időjárás.

TELEVÍZIÓMŰSOR

VASÁRNAP

Magyar televízió

9.10 Iskola-tv. Angol nyelv. **9.30** Látogatás a moszkvai Állami Képzőművészeti Múzeumban. Ógyiptomi művészeti emlékek. **10.00** Fizika. **10.30** Sakktanfolyam gyerekeknek. **10.50** Kisfilm. **11.00** A művészet világából. Magyar népi szokások és játékok. **11.30** BVSC—Ú. Dózsa bajnoki jégkorongmérkőzés. **14.25** Mezőgazdasági szakfilmsorozat. **14.50** Magyar Hirdető. **15.00** Sorsok, emberek... Kiári. Dokumentumfilm. **15.15** Viareggiói virágkarnevál, 1967. Az Eurovízió műsora. **16.05** Sámson és Dilila. Popeye-sorozat (ism.). **16.10** Csipogó 001. Rádióépítők ábécéje. **16.40** Szavak, csodálatos szavak. A játékos nyelvi versengés döntője. **18.00** Otthon.. Riportműsor. **18.40** Fráter Loránd dalaiból. **19.05** Beszélgetés dr. Erdei Ferenccel, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa főtitkárával. **19.20** Ivanhoe. Magyarul beszélő angol filmsorozat, IV. rész. Rinaldo. **19.45** Esti mese. **20.00** Tv-híradó. **20.20** Sporthírek. **20.30** Teababa. Magyarul beszélő nyugatnémet film. **21.20** Szabó Csilla zongoraművész és Kocsis Albert hegedűművész műsora. **22.00** Tv-híradó, II. kiadás.

Jugoszláv televízió

8.25 Hírek. **8.30** Népi muzsika. **10.00** Faluműsor. **10.45** Ezer miért. **11.30** Dél-tengeri élmények. Sorozatfilm. **12.00** Vasárnapi tv-konferencia. **13.00** Ismeretlen világ. **15.10** Hírek. **15.15** A viareggiói karnevál közvetítése. **16.05** Játékfilm. **17.40** Leleplezett város. Sorozatfilm. **18.30** Népi zenerevü. **19.00** Stivicic: Háborús évek, békés évek. Tv-játék. **19.54** Jó éjszakát, gyerekek! **20.00** Tv-híradó. **20.45** Hirdetések. **20.50** Harlem visszhangja és a Hét fiatal együttes hangversenye. **21.50** Tv-híradó.

Román televízió

7.30 Háziasszonyok műsora. **8.30** Gyermekműsor. **16.00** Faluműsor. **11.45** Szimfonikus hangverseny. **12.55** Egy sportesemény közvetítése. **16.15** Súlyemelő EB. **17.00** Tv-magazin. **18.15** Tv-híradó. **18.30** Távbeszélés. **22.00** Tv-híradó.

HÉTFŐ

Magyar televízió

Nincs adás.

Jugoszláv televízió

17.20 Hírek. **17.25** Kis világom. **17.40** Rajzfilmek. **17.55** Műsorismertetés. **18.00** Tv-újdonságok. **18.15** Népi muzsika. **18.45** A tudomány és mi. **19.15** Heti sportszemle. **19.40** Hirdetések. **19.54** Jó éjszakát, gyerekek! **20.00** Tv-híradó. **20.30** Glumac: Emlékezések. Tv-dráma. **21.40** Zenekari muzsika. **21.55** Könyv, színház, film. **22.15** Tv-híradó.

Fehér fólia

60 cm széles kg-ként 37,80 Ft kapható. Fmsz Bőrszaküzlet, Somogyi u. 17. S. 26 113

Magasnyomású kazánfűtői képesítéssel rendelkező

fűtőt

felveszünk 1967. február 1-től egy 23 m²-es fűtőfelületű kazánhoz. Jelentkezéseket Postafiók 36-ra kérjük. x. S. 26 009

PNYV Szegedi Textilművek kiskundorozsmai üzemegysége azonnali belépésre felvesz

villanyszerelő

szakmunkásokat. Jelentkezés: a munkaügyi osztályon mindennap 7—15 óráig. xS. 26 128

A tiszaszigeti Búzakalász Mtsz azonnali belépéssel

fejőgulyást

keres. Fizetés megegyezés szerint, lakást munkásszálláson, családosoknak egyhónapi próbaidő után biztosítunk. Jelentkezés személyesen a tsz irodában. xK 41.

Az ÉM Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat azonnali belépéssel alkalmaz

épületasztalos szakmunkásokat

Jelentkezés: Szeged, Bocskai u. 1—12. Munkaerőgazdálkodás.

x. K. 34.

NÖVEKVŐ FELHŐZET

Várható időjárás vasárnap estig: nyugat felől megnövekvő felhőzet, a Dunántúlon helyenként havazás, ónoseső. Mérsékelt, délnyugatira forduló szél. Reggel párásság, többfelé köd. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap plusz 1— mínusz 4 fok között. (MTI)

A Nap kél 7 óra 15 perckor, és nyugszik 16 óra 40 perckor.
A Hold kél 20 óra 51 perckor, és nyugszik 9 óra 15 perckor.

VÍZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél szombaton 154 cm. (Áradó.)

1967. JANUÁR 30., HÉTFŐ
NÉVNAP: MÁRTONKA

A Nap kél 7 óra 14 perckor, és nyugszik 16 óra 42 perckor.
A Hold kél 23 óra 33 perckor, és nyugszik 9 óra 35 perckor.

HETVENÖT ÉVES

Moravcsik Gyula (sz. 1892) Kossuth-díjas egyetemi tanár, akadémikus, klasszikus-filológus. Főként görög kutatásokkal, különösen bizantinológiával (Bizánc-kutatással) foglalkozik, s e tárgykörben mind a magyarság politikai és művelődéstörténetét illetően, mind az egyetemes európai kultúra történetére vonatkozóan számos forráskiadványt tett közzé, fordított műveket, és sok önálló tanulmányt, monográfiát írt.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Ma, vasárnap délután fél 3 órakor: **My fair Lady.** Bérletszünet.

Ma, vasárnap este 7 órakor: **My fair Lady.** Bérletszünet.

Hétfőn este 7 órakor: **My fair Lady.** Déryné-bérlet.

Kedden este 7 órakor: **Trisztán.** Bérletszünet.

Csütörtökön délután fél 6 órakor: **Szegény Dániel.** Móra Iparitanuló-bérlet.

Pénteken este 7 órakor: **A pikk dáma.** Juhász Gyula-bérlet.

Szombaton délután fél 3 órakor: **Gianni Schicchi — A bűvös szekrény.** III. Diák-bérlet.

Szombaton este 7 órakor: **Futó kaland.** Blaháné-, Csokonai-bérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: **Futó kaland.** Laborfalvy-bérlet.

Vasárnap este 7 órakor: **Futó kaland.** Tömörkény-bérlet.

KAMARASZÍNHÁZ

Ma, vasárnap délután 3 órakor: **Egy vasárnap New Yorkban.** Gárdonyi „C"-bérlet.

Ma, vasárnap este 7 órakor: **Egy vasárnap New Yorkban.** Radnóti „B"-bérlet.

Pénteken nincs előadás.

Szombaton este 7 órakor: **Egy vasárnap New Yorkban.** Uray „B"-bérlet.

Vasárnap délután 3 órakor: **Egy vasárnap New Yorkban.** Bérletszünet.

Vasárnap este 7 órakor: **Egy vasárnap New Yorkban.** Radnóti „C"-bérlet.

BÁBSZÍNHÁZ

Ma, vasárnap délelőtt 11-kor Toldi-bérletben és délután 3 órakor bérletszünetben: **Naszredin kalandja.**

MOZIK

Vörös Csillag: Szerelem a megfelelő idegennel. Magyarul beszélő amerikai film, széles változatban. Csak 16 éven felülieknek. Előadások kezdése: 3, negyed 6 és fél 8 órakor.

Fáklya: Nyomorultak. I. és II. rész. Francia—olasz szélesvászon színes film. Dupla helyárral. Előadás kezdése: 2 órakor. Büdös víz. Magyar filmvígjáték, széles változatban. Korhatár nélkül. Előadások kezdése: 6 és 8 órakor. Matiné délelőtt 11 órakor: Butaságom története. Korhatár nélkül! Magyar film széles változatban.

Vörös Csillag: Hétfőn: Szerelem a megfelelő idegennel. Magyarul beszélő amerikai film, széles változatban. Csak 16 éven felülieknek! Előadások kezdése: negyed 6 és fél 8 órakor.

Fáklya: Nyomorultak. I. és II. rész. Francia—olasz szélesvászon színes film. Dupla helyárral. Előadás kezdése: 2 órakor. Büdös víz. Magyar filmvígjáték, széles változatban. Korhatár nélkül. Előadások kezdése: 6 és 8 órakor.

Postás Mozi (fél 6 és fél 8.): Jégbalett csillaga.

Nyugdíjas Szakmaközi Művelődési Otthon, Kossuth Lajos sgt. 53. (5 és 7.): Volt egyszer egy öregember. Magyarul beszélő szovjet film. Korhatár nélkül.

Móricz Zsigmond Művelődési Ház, Mihálytelek (4 és 6.): Hétköznapi fasizmus. Szovjet film.

INSPEKCIÓS ÁLLATORVOSI SZOLGÁLAT

Szeged város területére

Január 28-án este 6 órától reggel 6 óráig (vasár- és ünnepnap nappal is) elsősegély és nehézellés esetére ügyeletes dr. Rosti Ince állatorvos. Lakása: Szeged Gogol u. 6. Telefon: 13-648.

Az állatorvos kiszállításáról a hívó fél köteles gondoskodni.

Közlemény

x **A Szegedi Új Élet Mgtsz** 1967. január 31-én 9—13 óra között fizeti a földjáradékot az alsóvárosi tagok részére Szeged, Földműves u. 7. sz. alatt, a Mátyás vendéglőben. S. 26 148

rövidén

Üzemi üdülő

A szalámigyár az újszegedi partfürdő területén korszerű üdülőtelepet épít dolgozóinak. A mintegy 200 ezer forint értékű beruházás megvalósítása már az ősszel megkezdődött; a vállalat építő brigádjai a szerkezeti vázat és födémet készítették el.

Az üdülőház vasbeton oszlopokon áll majd, hogy a Tisza áradásai se tehessenek kárt belső berendezéseiben. A kétszintes épületben szabadra nyíló teraszt, játéktereket alakítanak ki, az öltözőkön belül helyezik el a mosdókat és zuhanyozót. Az új üdülőtelep a fürdési idény kezdetére már a dolgozók rendelkezésére áll.

— Elmarad a marxista középiskola előadása. Az MSZMP Szeged városi bizottságának marxista középiskoláján a január 30-ra, hétfőre hirdetett előadás elmarad. A következő előadást február 6-án délután 3 órakor tartják a megyei tanács nagytermében.

— Új karmester A pikk dámában. Vaszy Viktor távollétében péntek este Csajkovszkij operájának dirigálását Várady Zoltán vette át. A mű új karmestere kitűnően mutatkozott be. Jól fogta össze az együttest, az igényes szólamokban is biztos kézzel dirigált, s szép sikert aratott.

— A Somogyi-könyvtár február 1-ig tart zárva. A közművelődési palotában folyó festési munkák miatt a Somogyi-könyvtár olvasóterme és kölcsönzője a jövő hétfőn és kedden még zárva lesz, de 1-én, szerdán de. 10-től már ismét az olvasók rendelkezésére áll.

ÁB-jegyek a szabadtérire

Alig vált véglegessé a Szegedi Szabadtéri Játékok idei műsornaptára, az Állami Biztosító Csongrád megyei igazgatósága máris 1600 jegyet vásárolt a Hamlet, a Don Carlos, a Cigánybáró és a Mojszejev-együttes előadásaira. A belépőket a biztosítási és önsegélyezési csoportok Csongrád megyei tagjai ingyen kapják meg, s az előadási napokon más programot is rendez számukra az Állami Biztosító. A közösen megtekintett szabadtéri előadások egyébként mind népszerűbbé válnak a biztosítási és önsegélyezési csoportok tagjai körében, s így valószínű, hogy hamarosan újabb jegyeket kell vásárolni számukra.

— Öt új fogorvos Szegeden. A szegedi Rendelőintézetben, de különösen a külső kerületekben levő körzeti rendelőkben a legnagyobb zsúfoltság mindig a fogszakrendelésen tapasztalható. Ezért a terv szerint a jövő hónapban öt új fogorvos kezdi meg munkáját Szegeden. A tervek szerint elsősorban a külső városrészek kapják az új fogorvosokat.

Előadások a politikai akadémián

Az MSZMP Szeged városi bizottságának gazdaságpolitikai kérdésekkel foglalkozó akadémiáján január 31-én, kedden délután fél 3 órakor lesz előadás a Vörös Csillag filmszínházban. Dr. Nagy Lajos egyetemi tanszékvezető docens tart előadást A tervszerűség és az új gazdasági mechanizmus címmel. (A sárga igazolványok érvényesek.)

Az időszerű kérdések politikai akadémiáján február 2-án, csütörtökön délután fél 3 órai kezdettel a Vörös Csillag filmszínházban Sárvári Mihály igazgató Az ipari és kereskedelmi vállalatok helyzete és működése az új gazdasági mechanizmusban címmel tart előadást.

A Fegyveres Erők Klubjában ugyancsak csütörtökön délután fél 3 órai kezdettel dr. Imre Ottó egyetemi adjunktus Az új gazdasági irányítás főbb vonásai címmel tart előadást. (A piros jelzésű igazolványok érvényesek.)

— Epekőrekord. A Reuter jelentése szerint a bukaresti orvosok egy 65 éves beteg megoperálásánál rekordszámú — összesen 17 751 — epekövet távolítottak el a beteg epéjéből. Az epekövek különböző nagyságúak voltak, s maga a beteg epéje grapefruit nagyságúra duzzadt fel.

— Meglopták vendéglátójukat. Egy alkalommal meglátogatták közös asszonyismerősüket Lévai Árpád 37 éves, büntetett előéletű, Szeged, Párizsi körút 45., Kónya István 27 éves, büntetett előéletű, Vár utca 6., és Egyházi Ferenc 19 éves, Cserzy Mihály utca 30. szám alatti lakosok. Míg vendéglátójuk kint volt a konyhában, addig Lévai Árpád a szekrényben kutatott, s magához vett 1800 forintot, három arany fülbevalót és egy arany medált. Ellopták vendéglátójuk orkánkabátját is. Még aznap Budapestre utaztak, s a lopott tárgyakat eladták, hogy tovább italozhassanak. Büntető eljárást indított ellenük a városi és járási rendőrkapitányság. Ügyüket vádemelésre átadta az ügyészségnek.

MOGYORÓHÉJBAN

ÁTLÁTSZÓ MIMIKRI

A karrierista: prímán álcázza magát,
s udvariassága is csak „rejtett ravaszság!"
Durvaságát rejti álszent mosolya mögé,
hiszen — a Lényét — másképp: bárki megfejtené!

FUT A KÉP A TÉVÉN

— Láttad az új krimit?
— Láttam,
de sajnos, csak úgy — „futtában!"

FALUSI ENTÉRIÖR

... Tehenek. Jázmin. Ökörnyál. Akác.
Két lyány a sárkon egymás kontyát tépi...
A „formabontás" esztétikumát
ma már a vidék is mélyen átalérzi.

EGY TALPNYALÓRA

Ostoba!
De olyan flottul alkalmazkodott,
hogy ily „nyelv-tudással" bárhol
boldogulni fog!

KÚSZ JENŐ

— Ókori selejt. Asszuán város környékén ősi kőfejtőhelyek vannak, ahol az első piramisok építéséhez kőtömböket faragtak ki. Ezeket az irdatlan kőtömböket aztán a Níluson szállították Kairóba. A fejtőhely területén sok kész, kifaragott tömböt találtak. Kiderült, hogy valamennyi selejt volt.

Elektronikus beteg

A dél-kaliforniai egyetem munkatársai elektronikus robotbeteg létrehozásán dolgoznak. A robotbeteg elkészülése után imitálni tudja majd a lélegzést, a köhögést, a hányást és reagálni tud a gyógyszerek bevételére. Az orvostanhallgatók helyes válaszaitól vagy tévedéseitől függően, bőrének színe a rózsaszíntől a halványkékig fog változni. A tanár bármikor előidézhet a roboton néhány kritikus szituációt (a szívműködés leállása, embólia stb.) amely azonnali döntést kíván a medikustól.

— A torkos mozdonyvezető. Késett a vonat. Az indiai Adalgar állomás főnöke emiatt nyugtalankodott és sínautót küldött a vonat elébe. A sínautóban ülők csakhamar megpillantották a tehervonatot. Ott vesztegelt a nyílt pályán, a mozdonyvezetőt pedig a közelben egy mangófához kötözve találták meg. Kiderült, hogy a mozdonyvezető ennél a mangófa-ültetvénynél mindig megállította a vonatot és leszállt, hogy lakmározzon az érett gyümölcsből. Végül a parasztok megelégelték a dolgot és lefülelték.

— A MÁV vezérigazgatósága közli, hogy a közalkalmazottak és a hadirokkantak 50 százalékos mérséklésű utazási kedvezményre jogosító fekete színű, 1966. évre érvényes arcképes igazolványa 1967. március 31-ig érvényes. Az igazolványoknak 1967. évre történő érvényesítését az illetékes MÁV-igazgatóságok 1967. február 1. és március 31. között végzik. 1967. április 1-től már csak az ez évre érvényesített igazolvány alapján lehet 50 százalékos mérséklésű kedvezményt igénybe venni.

Vöröshagyma-termesztésre

feles-kertészeket

keresünk. Részletes írásbeli ajánlatokat kérünk, eddigi termelési tevékenységük megjelölésével.
Cím: Zalka Máté Mg. Termelőszövetkezet, Kunszentmárton. V. 110 507

Házgyári épületek szereléséhez

állandó budapesti munkára felveszünk

kubikosokat, lakatosokat, villanyszerelő, fűtés, víz-gáz szerelő, könnyűgépkezelő, hídarus, festő-mázoló, burkoló és parkettás szakmunkásokat, férfi és női segédmunkásokat.

Téli munkalehetőség biztosítva.

Vidékiek részére különélést fizetünk, szállást biztosítunk. Jelentkezés személyesen: ÉM 43. sz. AÉV. Budapest XI., Dombóvári u. 19. (4-es, 47-es villamossal.)
L. 5.

Gyászközlemények

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, a II. ker. tanács összes dolgozóinak és ismerőseknek, kik felejthetetlen testvérünk, **TAKÁCS ETELKA** temetésén részvétükkel és virágadományaikkal mélységes fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló hozzátartozói.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **DOBO ANTAL,** életének 86. évében elhunyt. Temetése folyó hó 30-án délelőtt 10 órakor lesz az újszegedi temető ravatalozójából. A gyászoló család, Műhely u. 17. T. 3023

VARGA LAJOSNÉ Kecskeméti **Julianna** 57 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése folyó hó 30-án, hétfőn déli 12 órakor lesz a Gyevi-temetőben. A gyászoló család.

Tudatjuk, hogy **SZŰCS PÁL** temetésének új időpontja 1967. január 30. délután 14 órakor lesz a belvárosi temető új ravatalozójából. A gyászoló család, Pulcz u. 9/a. T. 3026

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, a Szegedi Városi és Járási Rendőrkapitányság, a Csongrád megyei Rendőr-főkapitányság, valamint a Csongrád megyei Gabonafelvásárló és Feldolgozó V. dolgozóinak, kik szeretett férjem és édesapám, **dr. KARA JÁNOS** temetésén megjelentek, részvétükkel és virágaikkal mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Köszönetet mondunk továbbá a Sebészeti és Bőrgyógyászati klinika orvosainak és ápolóinak áldozatos munkájukért. A gyászoló család, Lenin krt. 57. T. 3016

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, munkatársaknak, kik szeretett halottunk, **TOMPA JÓZSEFNÉ** temetésén megjelentek, részvétükkel és virágaikkal mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család, Kisfaludy u. 21. T. 3020

Köszönetet mondunk rokonoknak, ismerősöknek, akik szeretett halottunk, özv. **KREMER GYÖRGYNÉT** utolsó útjára elkísérték, sírjára virágot helyeztek és részvétükkel fájdalmunkat enyhítették. A gyászoló család, Pulcz u. 6. T. 3025

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, lakótársaknak, szomszédoknak, kik szeretett halottunk, özv. **CSÁSZÁR JÓZSEFNÉ** temetésén megjelentek, részvétükkel és virágaikkal mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Köszönetet mondunk továbbá kerületi kezelőorvosának és az I. sebészeti klinika tanárainak és ápolóinak, fáradhatatlan munkájukért. A gyászoló család, Váradi u. 6. T. 3013

Igazi nő

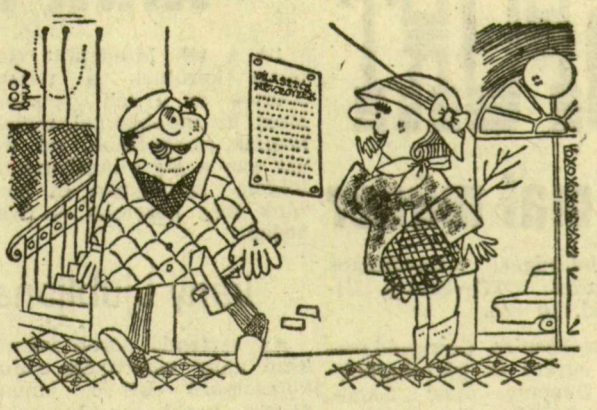

(Balázs-Piri Balázs karikatúrája)

— Istenem, tíz évet fiatalodtam, hogy nincsenek feltüntetve az életkorok a választási névjegyzéken.

Gépesítés

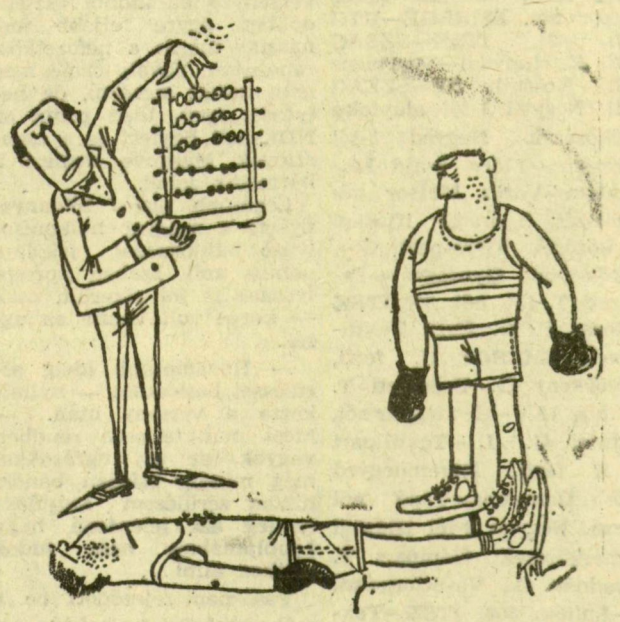

(Kertesz László karikatúrája)

— Három... négy... öt... hat...

Alapkőletétel

— Lopott bort ivott az esküvőjén Berta Lajos 25 éves, az Ásotthalmi Állami Gazdaság pincevezetője, Ásotthalom, I. kerület 39. szám alatti lakos. Saját esküvőjére 420 liter bort sikkasztott a gazdaság készletéből. „Szívességből" egy ismerősének 100 liter rossz borát jobb minőségűre cserélte ki, ugyancsak a gazdaság rovására. A városi és járási rendőrkapitányság letartóztatás mellett indított ellene büntetőeljárást.

— Az első Caravelle. Februárban szállítják az Air Francenak az első Caravelle utasszállító gépet, amelyet minden körülmények között működő „integrális" biztonságos leszállóberendezéssel láttak el.

— Ítéletidő tombol Chicagóban. A heves szélrohamok három-négy méter magas hóakadályokat képeztek az útvonalakon és repülőtereken. A város közlekedése megbénult. Több ezer ember nem tud eljutni otthonába, illetve munkahelyére. A szombatra virradó éjjel fosztogatók járták a várost, feltörték a leállított kocsikat. A rendőrség több ponton tüzet nyitott a fosztogatókra, és agyonlőtt egy Dolores Miller nevű tízéves kisleányt, akiről az utólagos közlés azt állítja, hogy „a fosztogatókkal tartott". Chicagóban az iskolákat bezárták.

Szeged a hazai lapokban

1967/4

Folyóiratszemle. — [BELLÉR Béla] B. B.: Tiszatáj. **Századok,** 1966. 6. szám.

Beszámoló Adám Magda és Serfőző Lajos kandidátusi disszertációinak vitájáról. — GLATZ Ferenc: Serfőző Lajos: A Magyarországi Szociáldemokrata Párt a parlamentben 1922—1926. **Századok,** 6. szám.

NAGYMAROSI László: Újoncok között szombathelyen, Egerben, Szegeden és Komlón. — Szegeden óvatos a város. **Labdarúgás,** 1967. január.

LÁSZLÓ Nándor: Növeljük a didaktikai munka hatékonyságát! **Szakmunkásnevelés,** január. [Tapasztalatok a MÜM 600 Iparitanuló Intézet és szakközépiskolában.]

MOLNÁR György: Világmárka: Pick-szalámi. **Természettudományi Közlöny,** január.

B.: Kétkezi munkások. **Építőmunkás,** jan. 13. [Megemlékezés Tömörkény Istvánról.]

Vita a biológus szakképzésről. **Magyar Nemzet,** jan. 22. [A József Attila Tudományegyetemen.]

Egy szegedi korcsolyapálya története. **Népsport,** jan. 22. [A Rókusi Általános Iskolában.]

A Pique Dame bemutatója Szegeden. **Népszabadság,** jan. 22. [Csajkovszkij operája a színházban.]

Szeged: Gyógyítás oxigénnel. **Hétfői Hírek,** jan. 23. [A gyermekklinikán.]

Oxigénnel gyógyítják az égési sebeket a szegedi gyermekklinikán. **Népszabadság,** jan. 24.

Üzemi lapok írják. **Üjítók Lapja,** jan. 24. [A Szegedi Kenderfonógyárról is.]

Konzervfagylalt. **Népszava,** jan. 26. [A Szegedi Konzervgyárban.]

ALBERT István: A Pikk Dáma. **Film, Színház, Muzsika,** jan. 27. [Fényképekkel az operabemutatóról.]

A Hamlet, a Cigánybáró, a Don Carlos és Mojszejev-együttes műsora a Szegedi Szabadtéri Játékok programján. **Népszabadság, Népszava,** jan. 27.

Esperesi és plébánosi esküttétel Szegeden. **Új Ember,** jan. 29.

Takácsy Dénes aranymiséje Szegeden. **Új Ember,** jan. 29.

SPORT

A mai műsor

Labdarúgás. Barátságos mérkőzés: UTC—SZAK, Újszeged, 10 óra.

Asztalitenisz. Csongrád megyei egyéni és párosbajnokság, Dugonics utcai iskola, reggel 8 óra.

Kézilabda. Terembajnokság a Rókusi Tornacsarnokban. Reggel háromnegyed 8-tól alapfokú mérkőzések. Háromnegyed 9-től I. o. mérkőzések: H. Hunyadi—M. ITSK férfi, Kinizsi—Vörös Meteor női, EMERGÉ—UTC férfi, M. ITSK—SZEAC férfi, H. Hunyadi—Spartacus férfi, Kossuth SE—SZEAC férfi. Negyed 1-től alapfokú mérkőzések. Negyed 3-tól Dorozsma—Előre, majd Mórahalom—Vörös Meteor női mérkőzés. 3 órától ifjúsági mérkőzések: Tisza-parti G.—Építők férfi, Gyufagyár—Erdészeti T. III. női, 600. ITSK—Rózsa F. G. férfi, Textilművek—EMERGÉ II. férfi, Tömörkény G.—Erdészeti T. III. női, IKV—Gyufagyár női, Radnóti G. II.—Textilipari T. II. férfi. Háromnegyed 7-től Dorozsma—Tápé női városi. Negyed 8-tól ifjúsági fiúmérkőzések: Gépipari T.—Radnóti G., Vasútforgalmi T.—Építők, 600. ITSK—Textilipari T. rangadó, Statisztikai T.—Erdészeti T. 9 órától még két mérkőzés.

ELSŐ A SZALÁMIGYÁR

A szegedi alapfokú tekebajnokság mérkőzései egész télen át folynak. Jelenleg a szalámigyár csapata vezet a táblázaton a Vasipari Ktsz és az Orvosegyetem előtt. A tizedik forduló legjobb dobói Trám, Kószó és Bús, mindhárman a szalámigyár versenyzői.

Akik télen sportolnak

Itt a tél. Mindenütt előtérbe kerülnek a teremsportok és a téli sportok. Most az utóbbiakkal foglalkozunk, megnézzük, mi újság van a jég világában külföldön, hazánkban és hozzánk még közelebb — Szegeden.

Irány Ljubljana

Az esztendő soron következő nagy versenyére, a Műkorcsolyázó EB-re január 31-étől kerül sor Jugoszláviában, Ljubljanában, ahol ötvenhárom esztendei szünet után a magyar műkorcsolyázósport Almássy Zsuzsi személyében újra helyezésre esélyes versenyzőt állít rajthoz. A nagy tehetségű fiatal versenyző az utóbbi esztendőkben egyre feljebb tornászta magát a nemzetközi ranglistán. Tavaly érmet még nem tudott szerezni, de helyezést igen. Idén pedig az NDK-beli Seyfert és a csehszlovák Maskova mellett a harmadik lehet.

Legutóbb biztos fölénnyel nyerte a magyar műkorcsolyázó bajnokságot. Iskolája pontos volt, szabad korcsolyázása is jól sikerült, csak — kevés volt benne az ugrás.

— Huzamosabb ideig sérüléssel bajlódtam — nyilatkozta a verseny után. — Most már teljesen rendben vagyok, de az ugrásokkal még mindig csínján bánok, hiszen sérülésem kiújulása esetleg azt jelentené, hogy Ljubljanában nem tudok rajthoz állni...

Vasárnap fejeződött be a műkorcsolyázó bajnokság. Almássy Zsuzsi pedig már hétfőn vonatra ült és elutazott Davosba edzőjéhez, a sportág világhírű szakemberéhez, Arnold Gerschwilerhez. Svájcból egyenesen Ljubljanába utazik. Ha előkészületeit sikeresen fejezi be, formáját javítani tudja és megszabadul a sérülés okozta gátlásoktól, akkor könnyen lehet, hogy fél évszázad után újra lesz magyar versenyző is az Európa-bajnokság női műkorcsolyázó versenyének érmesei között.

Csak Budapesten

A televíziós közvetítések jóvoltából a magyar sportkedvelők közvetlen benyomásokat szerezhettek a legnépszerűbb téli sportról, a jégkorongozásról, illetve annak nemzetközi színvonaláról. A „téli futball", ahogy a jégkorongozást több országban nevezik, sokfelé valóban vetekszik népszerűségben a labdarúgással, sőt télen, amikor átmenetileg bezárják a futballpályák kapuit, pótolja is a népszerű labdajátékot a gólért lelkesedő szurkolók körében.

Így van ez a Szovjetunióban, a szomszédos Csehszlovákiában, Lengyelországban, az NDK-ban és természetesen szinte kivétel nélkül minden északi országban. De sajnos nincs így nálunk, Magyarországon. A magyar jégkorongsportot tulajdonképpen ma is csak a budapesti csapatok jelentik. Az elmúlt években többször is történt kísérlet lelkes vidéki jégkorongbarátok részéről a sportág vidéki bázisainak a megteremtésére. Győr, Debrecen, néhány Balaton közeli város próbálkozott jégkorongcsapatok létrehozásával és igyekezett bekapcsolódni a sportág hazai vérkeringésébe. Ezek a kísérletek azonban — csakúgy, mint a vidékiek részvételével rendezett bajnokság — többnyire zátonyra jutottak a pályahiány miatt. A természetes jégen rendszeres sportolást szervezni nem lehetett.

Néhány esztendővel ezelőtt több helyen nagyszabású akció indult műjégpályák építésére. Terveket dolgoztak ki olyan városokban, mint Győr, Miskolc, Debrecen, és konkrét formában tárgyaltak a jövedelmező befektetésnek ígérkező létesítmények megépítéséről. Aztán vége lett a télnek... Pedig a műjégpályák építése — ott, ahol hűtőházak egyébként is működnek — nem jelent különösebben nagy beruházást.

kifaggatják, honnan szerezte a jelmezt. Talán két perc sem telt el, és a fiú teljes díszbe betoppant a szobába.

— Honnan szerezted a fejdíszt? — kérdezték tőle azonnal.

— Szeretek indiánost játszani, és ez a tollas sapkám már régóta megvan...

— És ez a barna mellény?

— Ez még a dédapámé volt...

— És a díszek a nadrágon? — hallatszott az újabb kérdés.

— Egy régi szőnyeg végéről vágtuk le és a nagymama varrta fel a rojtokat a nadrágomra... — válaszolta csodálkozva a fiúcska.

Mire a zsüri most már véglegesen eldöntötte a kérdést: az „indián" győzött, övé lett az első díj.

Őrjáraton a Vasutas labdarúgóinál

A labdarúgásban nincs hosszabb „holtidény", hiszen a csapatok nagy részénél alig több a téli pihenő két-három hétnél. Így van ez a vasutas labdarúgóknál is. Már január 5-e óta szorgalmasan készülnek a tavaszi szezonra.

Amikor felkerestük őket, már a tizenkettedik edzésnél tartottak. A tornateremben találtuk őket, ahol a szerek, gyógylabdák és egyéb segédeszközök társaságában „munkálkodtak" erőnlétük fejlesztésén. Utána kimentek a szabadba! Az edző irányítása mellett kettes sorokban indultak el a kiadós futásra. Utána gyaloglás, majd ismét futás, majd séta következett.

A befejezéskor az edző megkérdezte a lihegő fiúktól: van-e valaki, aki fáradt? Síri csend volt erre a válasz. Tudják a fiúk, hogy a semleges válasz azt jelenti, hogy lehet még egy kicsit játszadoznak, azzal az egyetlen labdával, amit titokban magukkal hoztak. De hol? Hiszen mindenütt áll a hó! De azért mégis találnak néhány méter megtisztított terepet és máris megkezdődött a néhány percig tartó „gigászi" küzdelem. Jólesett ismét belerúgni a régen látott futball-labdába...

Az edzés befejeztével a csapat további programja felől érdeklődtünk. Dr. Kalocsai Géza edző így válaszolt:

— Tizenkilenc játékos alkotja az első csapat keretét — mondotta. — Az erőnlét és a gyorsasági állóképesség elérése érdekében naponta fokozzuk a futás idejét. A pályát előreláthatólag egy hét múlva már használatba vehetjük. A keret tagjai szorgalmasan látogatják az edzéseket, kivéve Thékest és Szamosvölgyit, akik tanulmányi elfoglaltságuk miatt csak később kapcsolódnak bele rendszeresen a munkánkba. A régóta nélkülözött sérültek, mint Szécsi, Juhász és Gilicze már teljesen gyógyultak. Az új szerzemény, Török egyelőre sérült, de orvosi vélemény szerint két hónap múlva ő is csatasorba állhat.

— A felkészülési program igen változatos... Elsősorban a szegedi együttesek lesznek az ellenfelek, de mérkőzünk Debrecenben a DVSC ellen is. A bajnoki nyitást idehaza kezdjük, március 12-én Gyula ellen játszunk.

— Fő törekvésünk, hogy támadósorunkat a szezon kezdetére gólerőssé tegyük. Az új csatársort a régiekkel együtt a következő játékosokból kívánjuk kialakítani: Tóth III., Bite, Vörös, Salánki, Szamosvölgyi, Sajtos, Majzik és Kiss, valamint a saját nevelésű ifi válogatott Tihanyi. A védelembe Török jöhet számításba, és ha rövidesen edzésbe áll, erőssége lehet a csapatnak. Az erősítés remélem, hogy sikerült. Van remény a jó helyezésre...

Ami az új NB II-es mezőnyt illeti, úgylátszik, kissé gyengébb lesz a tavalyinál. A sorsolással általában elégedettek vagyunk, csak egyet fájlalunk, hogy mind a tavasszal, mind pedig az ősszel a két utolsó mérkőzésünket idegenben kell lejátszanunk — fejezte be nyilatkozatát dr. Kalocsai Géza.

Solti Mihály

SZEAC I.—SZEAC II. 6:1 (1:1)

A barátságos labdarúgómérkőzést tegnap délután a Tisza-parti stadionban játszották Rábay László vezetésével, háromszáz néző előtt.

SZEAC I: Tóth — Várhelyi III., Várhelyi I., Kővári — Dezsőfi, Reményik dr. — Pusztai, Hajós dr., Zádori, Nemes, Dobó

SZEAC II.: Zsirai — Stumpf, Ambrus, Kürtösi dr. — Pataki, Gyifkó — Csömör, Kószó, Vízkeleti, Szlovák, Boros dr.

A stadion tribünös pályájáról szerdán letakarították a havat, és így elég jó talajon játszottak. A 13. percben szögletrúgás után Hajós dr. gólt fejelt. Az első csapat csak fél óráig volt fölényben, utána feljött a tartalékegyüttes és Szlovák egyenlített. 1:1.

A második félidőben a jól játszó Gyifkó az első csapatba került, helyére Reményik dr. állt, Zsirai helyett Korányi védett, Boros dr. helyett pedig a még ifjúsági Szendrei állt be. Az „egy" megint fölénybe került, gyors egymásutánban Pusztai és Nemes lőtt gólt. A 17. percben Nemes tizenegyesből szerezte a negyediket, majd Gyifkó távoli, nagy lövéssel talált a kapuba. 5:1. A végeredményt a 41. percben Dobó állította be. 6:1.

Az első csapat a második félidőben biztatóan játszott. A csatárok széthúzták a mezőnyt, és sok helyzetet teremtettek. Jó: Várhelyi I., Gyifkó, Nemes, Hajós, Dobó, Korányi (a gólok ellenére), és Szlovák.

Rakétamodell-bemutató

Közel egy éve mutatták be Szegeden az MHS Csongrád megyei Modellező Klubjának rakétamodelljeit, amelyek iránt országosan igen nagy az érdeklődés. A modelleket azóta a fővárosban is kipróbálták és repülőmodellek indítására is alkalmazták. Ma, január 29-én délelőtt 10 órai kezdettel Szegeden a repülőtéren bemutatják a klub új rakétáit. Sor kerül a repülőmodellek indítására is. A bemutató kísérleti jellegű, de nyilvános, és bárki megtekintheti.

Kis iskola — jó csapat

Volford Mária (balról) és Stingli Julianna a bajnokságot nyert technikumi együttes két legjobb játékosa

A szegedi teremkézilabda-bajnokságot idén is több csoportban bonyolítják le. A csoportokon belüli mérkőzések végefelé közelednek, sőt akad egy-két osztály, ahol a küzdelmek már befejeződtek.

A bajnoki cím kérdése a női ifjúságiak csoportjában elsőnek dőlt el: nagy küzdelem után a Szegedi Statisztikai Technikum csapata szerezte meg az elsőséget. A két nagy vetélytárs, a Rózsa Ferenc Gimnázium és a Vasútforgalmi Technikum csapata végig erősen versenyben volt és mindkettő csak „hajszállal" gyengébb gólaránnyal került a „Stati" mögé...

A bajnokság megnyerése alkalmából felkerestük az iskolában dr. Palásthy Pál testnevelő tanárt, aki csapatáról a következőket mondta:

Az eredmény elsősorban a lányok szorgalmával magyarázható. A csapat tagjai majdnem mind a technikum diákotthonában laknak. Ott az udvarban pálya van, amin kora tavasztól késő őszig játszhatnak. Ilyenkor télen iskolánk tizenhat méteres tornaterme ad otthont a kézilabdásoknak. Nem nagy a terem, de a téli időszakban megfelelő. Öröm számomra, hogy a játékosok mind jól tanulnak. A csapat két legjobbja, a negyedikes Volford és Stingli jeles tanuló. Egyébként a szegedi középiskolák közül a mienk a legkisebb, csak kétszáznyolcvan diákunk van, és eredményük legalább ezért figyelemre méltó...

Végül megkaptuk a csapat tagjainak névsorát. A lelkesen és jól játszó diáklányok megérdemlik, hogy nevüket közöljük: Basa Anna, F. Nagy Anna, Kada Julianna, Laczkó Erika, Nagy Ágnes, Pálfi Ilona, Stingli Julianna és Volford Mária játszott hétről hétre a bajnokságot nyert együttesben.

M. K.

Vita — Szegeden

Szegeden nemrégiben jégünnepélyt rendeztek. A Rókusi Általános Iskola pályáján jó volt a jég, és ezt ugyancsak kihasználták a diákok. Pompás jégkarnevált mutattak be, amelyen hét-évestől tizenöt évesig mintegy negyvenen vettek részt.

A győztes személye a nagycsoportosoknál nemigen lehetett vitás: egy fiú indiánöltözetben suhant a jégen, íj és vessző volt a kezében... Igazán jól mutatott. Ám, amikor a pontozóbírók az iskola egyik tantermében összeültek, egyikük a következőképpen vélekedett:

— Az indiánjelmezt nyilván a kölcsönzőből vették, nem házilag készült. Az ilyesmi nem az ügyességen, hanem a szülők pénztárcáján múlik...

Erre vita alakult ki, és a versenybírók megegyeztek, hogy az „indiánt" felhívják,

S=O=R=O=K=B=A=N

Sao Paulóból érkezett a hír, mely szerint Garrinchát átadó listára tették. Klubjában az utolsó idényben csak tíz mérkőzésen játszott. Mint a hírekből kitűnik, az öregedő labdarúgóért nem nagyon törtetnek a csapatok vezetői. Egyelőre Garrincha az úgynevezett szabadlistán várja, hogy valahová csak leigazolják.

*

A tizenötödik férfi kosárlabda Európa-bajnokságot szeptember végén és október elején Finnországban rendezik meg. A magyar válogatott három hét múlva Oldenburgban (NSZK) selejtező tornán vesz részt, s azon a nyugatnémet, a holland és a skót csapattal kell felvennie a küzdelmet és kiharcolni a továbbjutást jelentő első két hely valamelyikét. A holland és a nyugatnémet válogatott nehéz ellenfélnek ígérkezik. Ha válogatottunk a selejtező során az első, vagy a második helyen végez, bejut a finnországi tizenhatos döntőbe.

*

A tokiói olimpia megnyitóján nyolcezer galamb keringett a stadion felett. Az 1968-as mexikói olimpia rendezői már a megnyitón rekordot akarnak javítani: három szakaszban tízezer galambot röpítenek majd fel a nagyszabásúnak tervezett ünnepélyen.

Sorsoltak az atlétáknál

A Magyar Atlétikai Szövetség a közelmúltban tette közzé az 1967. évi, négy fordulóban lebonyolítandó, osztályonkint kilences létszámú NB-s viadalok sorsolását.

Az NB I. osztályban a bennünket érdeklő férfi kategóriában idén a tavaly kiesett Debrecen helyett az NB I B csoport tavalyi bajnoka, Borsod csapata került be. Az egyes fordulók időpontjai és sorsolása a következőképpen alakult:

Május 20—21. Szegeden: Szeged—Ú.Dózsa—Borsod. Június 10—11. Budapesten: BEAC—Baranya—Szeged. Október 14—15 Szegeden: Szeged—Bp. Vasas—Bp. Spartacus. Október 21—22 Budapesten: Bp. Honvéd—MAFC—Szeged.

Férfi atlétáinknak nagyon nehéz dolguk lesz az NB I-ben, hiszen ahhoz, hogy bent tudjanak maradni, a hetedik helyen a náluk erősebb Borsodot és Baranyát kell megverniük. Az idén ugyanis nem egy, hanem két csapat esik ki az NB I-ből, helyükre pedig az NB I B két csoportgyőztese kerül be. Csak úgy csillanhat fel előttünk a remény némi sugara a bentmaradásra, ha a négy forduló mindegyikén jól felkészült és tartalékok nélküli teljes csapattal tudnak kiállni.

Az utazási költségek csökkentése érdekében a MASZ úgy döntött, hogy idén az NB I B-t a férfiak és nők részére egyaránt két csoportban (keleti és nyugati) rendezi meg. A benevezett csapatokat tavalyi erőviszonyaik alapján — földrajzi fekvésük figyelembevételével — osztotta be.

Női csapatunk az NB I B csoportjába nyert beosztást. Sorsolásuk a következőképpen alakult:

Május 20—21. Szegeden: Szeged—FTC—Bp. Helyiipari SC. Június 10—11. Szolnokon: Szolnok—Szeged—Szabolcs megye. Október 14—15. Békéscsabán: Békésmegye—Szeged—Nógrád megye. Október 21—22. Budapesten: Bp. Vörös Meteor—Szeged—Debrecen.

Leányainknak az NB I-ből kiesett Szolnok lesz a legerősebb ellenfelük, ha azonban őket le tudják győzni, szerencsés esetben csoportelsők lehetnek. Náluk is szükséges lenne azonban a teljes csapat mind a négy fordulóban.

Szegeden a férfiak kétszer, a nők pedig egyszer versenyeznek. Mindjárt májusban, az első fordulóban a férfiak és a nők is itthon mérkőznek, és ez kitűnő alkalom lehet a várhatóan sikeres kezdésre.

Dr. Monostori Tibor

DÉL-MAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei és Szeged városi bizottsága és a tanács lapja.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap

Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: dr. Lőkös Zoltán.
Szerkesztőség:
Szeged Magyar Tanácsköztársaság útja 10.
Telefon: 13-535, 13-003
Éjszakai telefon: 13-506
Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Kovács László
Kiadóhivatal:
Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10.
Telefon: 13-500, 13-116

(Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.)

A lapot nyomja a Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 28. sz.

INDEX 29 053

Terjesztik a Csongrád megyei postahivatalok. Előfizetési díj egy hónapra 12 Ft. Előfizethető bármely postahivatalnál és kézbesítőnél.